

Załącznik do Uchwały Nr XXV/128/08
Rady Powiatu Konińskiego
z dnia 28 listopada 2008 r.

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU KONIŃSKIEGO
NA LATA 2008-2013**

LISTOPAD 2008

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	7
1.1. TŁO I PRZYCZYNY	8
1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE	9
1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	13
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	26
2.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU	27
2.2. DEMOGRAFIA.....	38
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	46
2.4. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	68
2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	94
2.6. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI	101
2.7. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU	106
2.8. ANALIZA SWOT	117
2.9. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	125
2.10. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	146
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	153
3.1. MISJA.....	154
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	156
3.3. MONITORING I EWALUACJA	165
4. UWAGI KOŃCOWE	176

WPROWADZENIE

Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Mówiąc o powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie powiatu, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców powiatu. Strategia opracowana dla struktury powiatowej jest dokumentem szczególnym. Odnosząc się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego musi brać pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego. Stąd w porównaniu ze strategiami gminnymi dokument powiatowy sygnalizuje występujące w poszczególnych gminach problemy społeczne projektując rozwiązania systemowe pozostające poza zasięgiem możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Przedłożony materiał został opracowany w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie** przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

W pracach nad strategią uczestniczyli eksperci, specjaliści, przedstawiciele środowisk oświaty, kultury, ochrony zdrowia, sądownictwa, policji, pomocy społecznej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego, mieszkańcy powiatu.

Uzyskanie szeregu informacji było możliwe dzięki zaangażowaniu pracowników lub osób związanych z następującymi instytucjami i jednostkami organizacyjnymi powiatu: warsztaty terapii zajęciowej (5), środowiskowe domy samopomocy (3), placówki wsparcia dzieci (12), rodziny zastępcze zawodowe (5), placówki rodzinne (1), domy pomocy społecznej (1), ośrodki interwencji kryzysowej (1). Zamieszczone w końcowej części Strategii karty dotyczące projektowanych działań w szeroko rozumianej sferze społecznej przygotowały: organizacje pozarządowe (16), ośrodki pomocy społecznej (14), szkoły (3). Natomiast ankiety, dzięki którym możliwa była identyfikacja problemów społecznych w powiecie konińskim, wypełniano w ośrodkach pomocy społecznej (14), jednostkach samorządu terytorialnego (14), organizacjach pozarządowych (16), ogniskach i świetlicach (12), rodzinach zastępczych zawodowych (5), zakładach terapii zajęciowej (5), środowiskowych domach samopomocy (3), szkołach (3), a także domu pomocy społecznej, placówce rodzinnej, powiatowym urzędzie pracy, poradni psychologiczno-pedagogicznej, ośrodku szkolno-wychowawczym. Ankiety skierowano również do 25 radnych powiatu konińskiego. Poza tym w dokumentowaniu omawianych zagadnień miały udział instytucje rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy w Koninie), wymiaru sprawiedliwości (Sądy Rejonowe w Koninie i Kole), resortu spraw wewnętrznych (Komenda Miejska Policji w Koninie), samorządu terytorialnego (Urzędy Gmin oraz Miast i Gmin). Należy podkreślić, że aktywne uczestnictwo mieszkańców i instytucji powiatu konińskiego w tworzeniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych, pozwala mówić o jej społecznym, partycypacyjnym charakterze.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Konińskiego na lata 2008-2013 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu – są w niej przedstawione: aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu powiatowego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna, oraz analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować i być spójna strategia. Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę powiatu i gmin wchodzących w jego skład, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych w powiecie i w poszczególnych gminach, opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów. Diagnoza obejmuje następujące kwestie:

1. Problemy społeczne z perspektywy Ośrodków Pomocy Społecznej;
2. Problemy społeczne z perspektywy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;

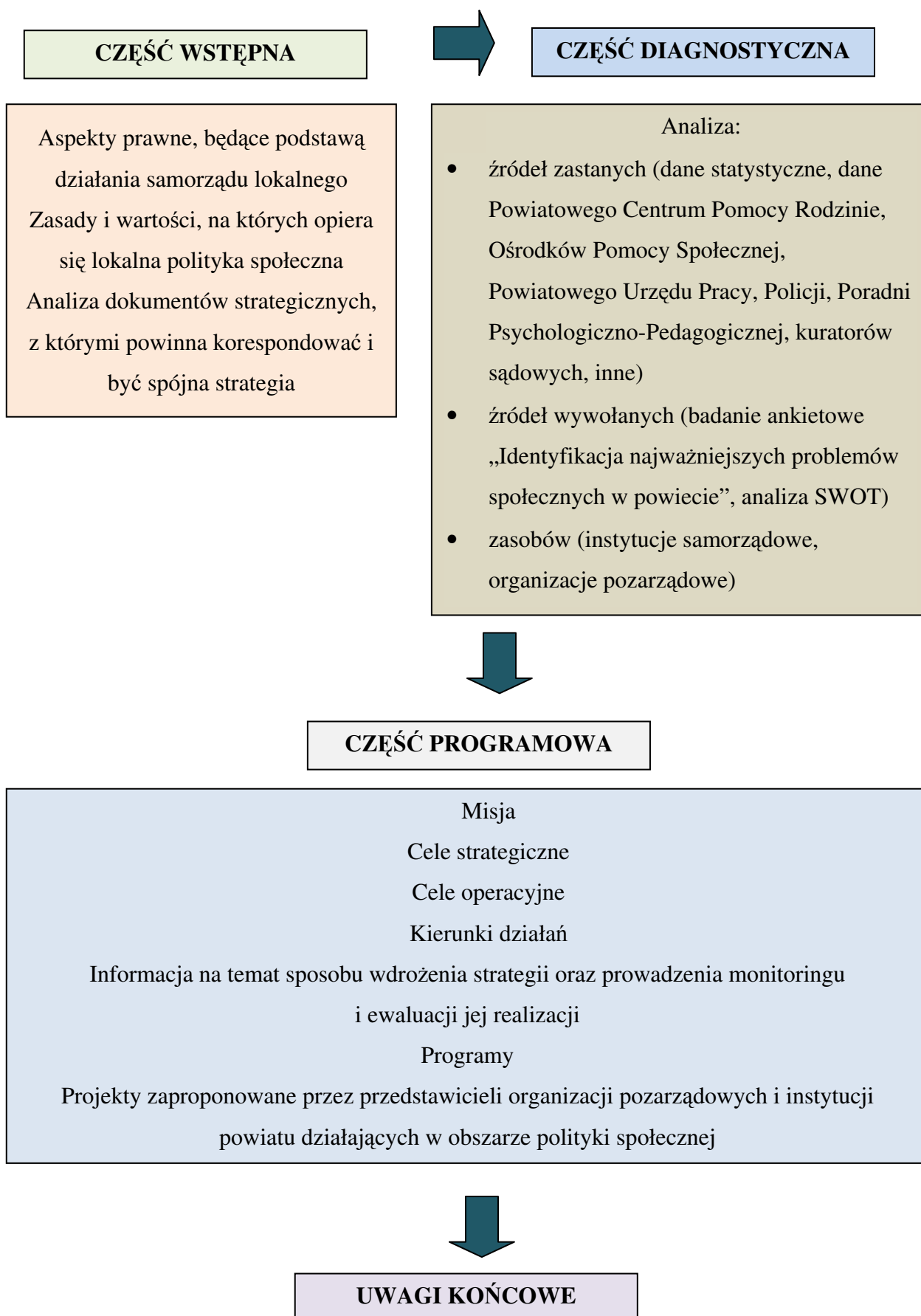
- kwestia dziecka (dziecko w środowisku lokalnym, dziecko pozbawione opieki rodziny);
 - kwestia niepełnosprawności;
3. Kwestia osób bezrobotnych;
 4. Kwestia przestępczości;
 5. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie powiatu;
 6. Analiza SWOT;
 7. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych.

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu powiatowego, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych różnych środowisk.

W części programowej dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji. Część programowa dokumentu zawiera również projekty zaproponowane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji działających w obszarze polityki społecznej na terenie powiatu.

Przedstawienie graficzne metodologii opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Konińskiego na lata 2008-2013 prezentuje poniżej zamieszczony diagram.

METODOLOGIA OPRAWOWANIA DOKUMENTU

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

W części wstępnej zostały przedstawione aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu powiatowego w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej, oraz zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna. Ponadto zawiera ona analizę dokumentów programowych opracowanych na poziomie kraju, województwa i powiatu, z którymi powinna korespondować i być spójna strategia.

1.1. TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzecz (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących problemy społeczne, podejmowane dla zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Powiatowej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 19.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Różnorodność problemów społecznych występujących w powiecie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2003 r. Nr 180, poz. 1493).
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 228 poz. 2255 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując powiatową strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

1.2. WARTOŚCI, ZASADY, DEFINICJE

Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca jako złe, czyli traktuje jako „antywartości”, inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu

- kształtowania warunków życia ludności, stosunków międzyludzkich i ogólnych warunków rozwoju,
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych i tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

- 1. Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
- 2. Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
- 3. Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.

4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząc temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego.

Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Przyjmuje się, że źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej

jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych powiatu, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.3.1. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego w celu objęcia nimi kobiet i dzieci.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.3.2. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;

- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, by polska polityka integracji społecznej była realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.3.3. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007-2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. pod nazwą „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013” (SWW). Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Uwzględnia przy

tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005-2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów Strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie” (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE, oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013. Zakłada on tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi NSRO są m.in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;

- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.3.4. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka zatrudnienia i integracji społecznej została ujęta w trzech priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanych na poziomie regionalnym priorytetach VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” i VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki zatrudnienia i integracji społecznej:

- Priorytet I – Działanie 1.1. „Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy”, którego celem jest podniesienie efektywności funkcjonowania instytucji rynku pracy oraz poprawa jakości świadczonych przez nie usług;
- Priorytet I – Działanie 1.2. „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”, którego cel zakłada podniesienie jakości i efektywności funkcjonowania instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej poprzez rozszerzanie realizowanych przez nie usług, poprawę systemu monitorowania i oceny efektywności podejmowanych działań oraz inwestycje w rozwój kwalifikacji i kompetencji kadr;
- Priorytet I – Działanie 1.3. „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej”, którego celem jest opracowywanie, wdrażanie i promocja ogólnopolskich i ponadregionalnych rozwiązań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, skierowanych do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym w szczególności: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osób pozbawionych

wolności, osób niepełnosprawnych oraz członków społeczności romskiej, a także upowszechnianie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w dostępie do zatrudnienia;

- Priorytet VI – Działanie 6.1. „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”, którego cel zakłada podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie;
- Priorytet VI – Działanie 6.2. „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”, którego celem jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia;
- Priorytet VI – Działanie 6.3. „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”, którego cel zakłada podniesienie zdolności do zatrudnienia oraz mobilności przestrzennej i zawodowej osób zamieszkujących na obszarach wiejskich poprzez przygotowanie ich do podjęcia pracy w zawodach pozarolniczych oraz wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich;
- Priorytet VII – Działanie 7.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, którego celem jest rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawę skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie;
- Priorytet VII – Działanie 7.2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, którego cel zakłada poprawę dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej;
- Priorytet VII – Działanie 7.3. „Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji”, którego celem jest wsparcie dla rozwoju inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych, przyczyniające się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich.

Pośrednio dla problematyki zatrudnienia i integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4. „Rozwój potencjału trzeciego sektora”, którego cel zakłada wspieranie potencjału organizacji pozarządowych w celu ich efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w mechanizmach partnerstwa, szczególnie w obszarach istotnych dla realizacji Strategii Lizbońskiej i Krajowego Programu Reform.

1.3.5. STRATEGIA ROZWOJU POMOCY SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa wielkopolskiego. Strategia Rozwoju Pomocy Społecznej Województwa Wielkopolskiego pozwala zaplanować działania województwa z zakresu polityki społecznej w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia takie jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Wielkopolski, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

Zadaniem samorządu województwa jest nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych. To przede wszystkim organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, a więc przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające tym samym do wyrównywania poziomu życia mieszkańców Wielkopolski. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

Do generalnych celów niniejszej Strategii należy między innymi:

1. Zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia
2. Wzrost wewnętrznej integracji i istotna poprawa jakości przestrzeni
3. Dostosowanie potencjału, struktury i organizacji województwa do wyzwań XXI w. i wymagań jednoczącej się Europy

Przyjmując powyższe cele, określono strategiczne kierunki działania pomocy społecznej w województwie wielkopolskim. Uznano, że są nimi:

1. Rozwój gminnych i powiatowych specjalistycznych placówek pomocy społecznej, świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnej
 - A. Ilościowy rozwój placówek takich jak środowiskowe domy samopomocy, ośrodki interwencji kryzysowej, domy dziennego pobytu dla różnych grup dysfunkcyjnych, świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej stałego pobytu

B. Jakościowy rozwój usług w placówkach dotychczas funkcjonujących

1.1. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych

1.2. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych (niepełnosprawność, bezrobocie, bezdomność, przemoc, alkoholizm, narkomania)

1.3.6. STRATEGIA ROZWOJU I PROMOCJI POWIATU KONIŃSKIEGO

Stworzenie ponadgminnej polityki rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z istotnych zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Założenia tej polityki znalazły miejsce w Strategii Rozwoju i Promocji Powiatu Konińskiego i zostały przedstawione w ramach celu głównego 1 „Zapewnienie mieszkańcom powiatu godnego, dostatniego życia”. W jego obrębie wyznaczono następujące cele szczegółowe i zadania.

1. Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, a przez to uzyskanie ograniczenia poziomu bezrobocia i wzrostu zamożności społeczeństwa
 - Przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą
 - Wypracowanie przez samorzady gmin polityki wspierającej inwestycje tworzące nowe miejsca pracy
 - Rozwój infrastruktury technicznej
 - Tworzenie miejsc pracy na bazie Funduszu Pracy
 - Aktywizowanie osób bezrobotnych przy wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Społecznego
2. Wzrost poziomu obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych
 - Zaopatrzenie gospodarstw domowych w wodę, gaz, telefony, udostępnienie korzystania z kanalizacji
 - Tworzenie warunków do rozwoju i kształtowania się rynku usług medycznych
 - Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do szkół i przedszkoli
 - Stworzenie warunków obsługi mieszkańców powiatu przez Starostwo Powiatowe i urzędy gmin drogą elektroniczną
3. Stworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego
 - Wyznaczanie i uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe
 - Poszukiwanie i propagowanie tanich technik i technologii dla budownictwa mieszkaniowego

- Stwarzanie korzystnych warunków dla działań deweloperskich i budownictwa spółdzielczego
4. Zapewnienie mieszkańcom warunków rozwoju intelektualnego i duchowego
 - Przygotowanie niezbędnej bazy dla szkół podstawowych i gimnazjów
 - Wyposażenie szkół w sprzęt i pomoce naukowe niezbędne do nowoczesnego nauczania
 - Zapewnienie kadry nauczycielskiej przygotowanej do nauczania zgodnie z wymaganiami nowoczesnej szkoły
 - Uruchomienie świetlic w szkołach i zwiększenie ilości godzin pozalekcyjnych
 - Zapewnienie wszystkim zainteresowanym możliwości uzyskania wykształcenia średniego
 - Organizowanie kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje ludzi dorosłych
 - Inicjowanie i wspieranie wszelkich form działalności kulturalnej na terenie gmin
 5. Rozwijanie środowiskowego systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji społecznej i zawodowej osób wymagających wsparcia: bezrobotnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, opuszczających zakłady karne, młodzieży wychowującej się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych
 - Utrzymanie istniejących i zwiększenie liczby ośrodków świadczących pomoc oraz zapewniających integrację społeczną ze środowiskiem, zwłaszcza w formie ośrodków wsparcia dziennego, środowiskowych domów społecznych, ognisk i świetlic socjoterapeutycznych, warsztatów terapii zajęciowej
 - Budowanie systemu wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych oraz opuszczających zakłady karne
 - Tworzenie warunków aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych
 - Budowanie sieci środowiskowych form opieki i wychowania dzieci i młodzieży
 - Budowanie systemu wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających różne formy opieki zastępczej
 - Edukacja obywatelska, pomoc i doradztwo w nabywaniu umiejętności korzystania z przysługujących praw i uprawnień
 6. Tworzenie optymalnych warunków dla rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży pozbawionej opieki rodzicielskiej
 - Udzielanie specjalistycznego poradnictwa
 - Aktywizowanie rodzin na rzecz własnego rozwoju

- Pomoc wewnątrzrodzinna wsparta objęciem dziecka opieką częściową
 - Rozwijanie sieci rodzinnych zastępczych form opieki dla dzieci i młodzieży
 - Organizowanie i udzielanie opieki instytucjonalnej w sytuacjach koniecznych
 - Wspieranie rodzin w sytuacji kryzysu poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego
7. Zapewnienie osobom zagrożonym lub dotkniętym kryzysem bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich możliwości i potrzeb społecznie użytecznych ról i funkcji społeczno-zawodowych
- Utworzenie hotelu dla osób niepełnosprawnych i starszych
 - Rozszerzenie sieci usług dla osób wymagających wsparcia
 - Utworzenie mieszkań chronionych dla opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i domy pomocy społecznej
8. Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności społecznej i budowania społeczeństwa obywatelskiego
- Zapewnienie możliwości uczestniczenia w decydowaniu o sprawach samorządu lokalnego jak największej liczby mieszkańców i organizacji poprzez system konsultacji społecznych
 - Inicjowanie i wspieranie działalności na rzecz środowiska wszelkich grup formalnych i nieformalnych
 - Pobudzanie wrażliwości społecznej poprzez inicjowanie i wspieranie wszelkich form samopomocy
 - Współpraca z podmiotami niepublicznymi działającymi w sferze zadań publicznych
9. Tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających maksymalne wykorzystanie potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak najwyższej życiowej samodzielności i aktywności
- Diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych i poziomu zaspokojenia potrzeb w środowisku lokalnym
 - Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych
 - Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych
 - Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem w zakresie dostępu do edukacji oraz organizacja imprez integracyjnych
 - Utrzymanie istniejących oraz zwiększenie liczby placówek i ośrodków działających na rzecz osób niepełnosprawnych
10. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia, życia i mienia mieszkańcom powiatu.

1.3.7. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA POWIATU KONIŃSKIEGO NA ROK 2006 I LATA 2007-2013

Powiat koniński, poza strategią rozwoju promocji powiatu, dysponuje również Planem Rozwoju Lokalnego, który został sporządzony na rok 2006 i lata 2007-2013. Jego zapisy stanowią konkretyzację i uszczegółowienie celów i zadań zapisanych w Strategii Rozwoju i Promocji Powiatu Konińskiego na okres do 2015 roku. Plan Rozwoju Lokalnego został ukierunkowany na potrzeby określone wymaganiami związanymi z aplikowaniem o dofinansowanie zadań powiatu ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W zakresie pomocy społecznej w latach 2007-2013 Plan Rozwoju Lokalnego zakłada następujące przedsięwzięcia:

- utrzymywanie istniejących i zwiększenie liczby ośrodków świadczących pomoc oraz zapewniających integrację społeczną ze środowiskiem, zwłaszcza w formie ośrodków wsparcia dziennego, środowiskowych domów samopomocy, ognisk i świetlic terapeutycznych
- budowanie systemu wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych oraz opuszczających zakłady karne
- tworzenie warunków aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych
- budowanie sieci środowiskowych form opieki i wychowania dzieci i młodzieży
- budowanie systemu wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających różne formy opieki zastępczej
- pomoc i doradztwo w nabywaniu umiejętności korzystania z przysługujących praw i uprawnień
- tworzenie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologia lub patologicznych
- aktywizowanie rodzin na rzecz własnego rozwoju
- rozwijanie sieci rodzinnych, zastępczych form opieki dla dzieci i młodzieży
- organizowanie i udzielanie opieki instytucjonalnej w sytuacjach koniecznych
- szkolenie i doksztalcanie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej
- rozszerzenie sieci usług dla osób wymagających wsparcia
- tworzenie mieszkań chronionych dla opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i domy pomocy społecznej

- utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- utworzenie hostelu dla osób niepełnosprawnych i starszych
- diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych i poziomu zaspokojenia potrzeb w środowisku lokalnym
- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem
- utrzymywanie istniejących oraz zwiększenie liczby placów działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- działanie na rzecz zmiany postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, szczególnie w środowisku pracy.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera charakterystykę powiatu i gmin wchodzących w jego skład, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych w powiecie i w poszczególnych gminach. Została ona oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat koniński położony jest w centralnej Polsce, we wschodniej części Wielkopolski. Zajmuje powierzchnię 1.579 km², co stanowi 5,3% obszaru województwa wielkopolskiego i jest czwartym pod względem wielkości powiatem w regionie. Powiat tworzy 14 gmin, tj. 5 gmin miejsko-wiejskich: Golina, Kleczew, Rychwał, Sompolno i Ślesin oraz 9 gminy wiejskich: Grodziec, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Skulsk, Stare Miasto, Wierzbiniek i Wilczyn (rycina 1.). Na terenie powiatu znajdują się 493 miejscowości, w tym 488 wiejskich.

Rycina. Powiat koniński.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2006 roku powiat zamieszkiwało 124.152 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosiła 78,6 osoby/km². Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Gęstość zaludnienia powiatu i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład z końcem 2006 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ludność na 1 km ²	Lp.	Wyszczególnienie	Ludność na 1 km ²
1.	Kazimierz Biskupi	97,5	8.	Kramsk	77,1
2.	Golina	115,0	9.	Krzyków	76,6
3.	Kleczew	88,8	10.	Rzgów	65,1
4.	Rychwał	71,6	11.	Skulsk	72,7
5.	Sompolno	76,9	12.	Stare Miasto	107,1
6.	Ślesin	92,3	13.	Wierzbiniek	51,5
7.	Grodziec	44,4	14.	Wilczyn	77,1
Powiat koniński – 78,6					

Badanie własne Centrum AV na podstawie danych GUS za 2006 r.

Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu konińskiego była zróżnicowana i wahała się od 44 osób na km² w gminie Grodziec do 115 osób na km² w gminie Golina.

Przez powiat przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym i krajowym: magistrala kolejowa Paryż – Berlin – Warszawa – Moskwa, autostrada A-2, droga E-30 na kierunku wschód-zachód, droga krajowa nr 25 oraz linia kolejowa łącząca Śląsk z portami morskimi na kierunku północ-południe.

Teren powiatu wchodzi w skład Niziny Wielkopolskiej. Charakterystycznym elementem rzeźby terenu powiatu jest niewielkie zróżnicowanie i równoleżnikowy układ form, przy czym rzeka Warta dzieli cały obszar na część północną i południową. Wzdłuż rzeki rozciąga się szeroka dolina, z którą od północy i południa sąsiadują obszary wysoczyzn pochodzenia glacialnego, sięgające od 80 m n.p.m. do 191 m n.p.m. (Złota Góra). W północnej części powiatu średnie wysokości wahają się w granicach 100-120 m n.p.m. Znajdują się tam liczne jeziora, z których część tworzy wraz z Kanałem Ślesińskim drogę wodną między Wartą a Gopłem.

Większość gleb w powiecie to ziemie słabe, pseudobielicowe, brunatne wylugowane, piaski i gliny różnego pochodzenia. Duży odsetek użytków rolnych zajmują grunty V i VI klasy bonitacyjnej. Stanowią one ponad połowę ogólnej powierzchni gruntów rolnych (od 25,9% w gminie Kleczew do 91% w gminie Krzymów). Poważnym problemem jest znaczne zdegradowanie i zdewastowane ziemi przez przemysł wydobywczy (KWB Konin). Jednakże samorząd powiatowy podejmuje szereg przedsięwzięć o charakterze proekologicznym, za które Starostwo Powiatowe zostało nagrodzone tytułem „Promotora Ekologii” (dwukrotnie), a w 2006 r. – „Mecenas Ekologii”.

Lasy na terenie powiatu zajmują 24,6 tys. ha, tj. 15,6% powierzchni. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna. Największe kompleksy leśne występują w okolicach Grodzca i Kazimierza Biskupiego. Dla zagospodarowania turystycznego interesujący jest kompleks leśny wokół Złotej Góry. Tereny leśne wraz z okolicznymi obszarami wiejskimi umożliwiają uprawianie turystyki pieszej i rowerowej (w wielu miejscach wytyczono w ostatnich latach trasy rowerowe). Do szczególnych walorów powiatu, z punktu widzenia rozwoju turystyki wodnej i rekreacji, zalicza się jeziora w północnej części powiatu. Część z nich ma powierzchnię powyżej 50 ha (Wilczyńskie, Budzislawskie, Kownackie, Licheńskie, Ślesińskie, Wasowsko-Mikorzyńskie, Skulskie, Skulska Wieś, Lubstowskie, Makolno, Syszewskie). Rozwój turystyki pielgrzymkowej umożliwia istnienie miejsc kultu religijnego z Sanktuarium Maryjnym w Licheniu. Oprócz Lichenia na terenie powiatu znajduje się jeszcze kilka sanktuariów: Bieniszew, Kawnice, Skulsk. Wraz z sanktuarium w Brdowie (powiat kolski) i klasztorem w Łądzie (powiat słupecki) tworzą one ciekawy szlak dla turystyki pieszej,

rowerowej lub samochodowej. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę hoteli i ośrodków wczasowych oraz miejsc noclegowych, powiat prezentuje się zupełnie dobrze na tle województwa. Zagęszczenie obiektów jest większe od średniej wojewódzkiej i wynosi 2,2 obiekty na 100 km², podczas gdy w województwie - 1,9. W liczbie miejsc noclegowych na 1000 ludności powiat ma lepsze wskaźniki od województwa. Problem stanowi nierównomierne rozmieszczenie obiektów noclegowych. Są one zlokalizowane w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych nad jeziorami oraz w Licheniu, przy Sanktuarium Maryjnym.

W gospodarce powiatu dominującą rolę odgrywa rolnictwo. W powiecie konińskim jest 13.219 gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstw wynosi 7,7 ha, blisko połowę gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa o areale do 5 ha. Działalność rolnicza prowadzona jest na ponad 70% powierzchni ogólnej. Niemniej ważne są takie gałęzie gospodarki, jak: produkcja zwierzęca, sadownictwo, ogrodnictwo oraz produkcja rolno-spożywcza. W celu dostosowania rolnictwa powiatu do wymogów UE w 2005 roku powołano pierwsze w Wielkopolsce Centrum Obsługi Rolnika z siedzibą w Koninie.

W sektorach pozarolniczych gospodarki powiatu dominują podmioty zajmujące się działalnością handlową, transportową, budowlaną, obsługą nieruchomości i firm oraz pośrednictwem finansowym. Znaczną część przedsiębiorstw stanowią zakłady małe, nieznaczną część zakłady z grupy średnich. Z kolei do grupy dużych zaliczyć należy Kopalnię Węgla Brunatnego w Koninie. Dynamiczny rozwój przemysłu odkrywkowego w znacznym stopniu przyczynił się do rozwoju gospodarczego powiatu. Wizytówką przemysłowego charakteru Ziemi Konińskiej są zakłady: KWB Konin, Art-Metal, Wulkanex, Mar-Bud, Konińska Fabryka Okien, Stalarnia Braci Nawrockich, Galwa-Met, Komandor, Budoma, Derbut, Budrom, Rembud, Bera. Na terenie powiatu doskonale prosperują zakłady o międzynarodowej sławie, m.in. szwedzka firma KAPPA (produkcja opakowań), a także Volkswagen (autoryzowany dealer marki Volkswagen w Polsce), Grene (sprzedaż produktów w sektorach rolnictwa, przemysłu oraz hydrauliki siłowej), AWAS Serwis (ochrona środowiska), Lite-Licht (oprawy oświetleniowe). Grunty w pobliżu autostrady zagospodarowały firmy z branży motoryzacyjnej: Mercedes i Renault. Tereny przylegające do autostrady A2, położone w granicach gmin Stare Miasto, Golina, Rzgów, i Krzymów, to tzw. strefa przyspieszonego rozwoju. W bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A-2, z inicjatywy konińskich przedsiębiorców oraz Miasta Konina i Gminy Stare Miasto, powstało Wielkopolskie Centrum Logistyczne. W strefie WCL funkcjonują firmy zajmujące się obsługą logistyczną, magazynowo-transportową oraz działalnością produkcyjną.

Na terenie powiatu konińskiego działają 3 szkoły ponadgimnazjalne podlegające samorządowi powiatowemu, do których w roku szkolnym 2005/2006 uczęszczało 1.961 uczniów. Do placówek tych należą: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sompolnie (401 uczniów), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleczewie (715 uczniów) oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Żychlinie (845 uczniów).

2.1.1 CHARAKTERYSTYKA GMIN POWIATU

Gmina miejsko-wiejska **Golina** położona jest w centralno-zachodniej części powiatu konińskiego, na skraju Pojezierza Kujawskiego. Zajmuje obszar 99 km², który zamieszkuje 11.388 osób (dane Urzędu Miejskiego w Golinie na koniec 2006 r.). Gmina dzieli się na 18 sołectw i 3 osiedla. Przez jej terytorium przebiegają ważne szlaki komunikacyjne (drogowy i kolejowy) na linii Warszawa - Poznań, wraz z wjazdem na autostradę A-2.

Gospodarka gminy ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 7,2 tys. ha, z czego 5,3 tys. ha stanowią grunty orne, a 1,0 tys. ha łąki i pastwiska. Duże zróżnicowanie gleb pociąga za sobą zróżnicowanie upraw. Obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę i buraki cukrowe. W produkcji zwierzęcej w ostatnim okresie rozwija się hodowla bydła mlecznego produkującego mleko wysokiej jakości dla firm DANONE i OSM Konin. Funkcjonuje około 2,3 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych.

W samym mieście Golina rozwinął się przemysł obuwniczy, spożywczy i metalowy. Działalność prowadzą też przedsiębiorstwa budowlane. Działalność gospodarczą prowadzi 716 prywatnych podmiotów gospodarczych i 12 publicznych podmiotów gospodarczych.

Z zabytków należy wymienić: zespół dworsko-pałacowy w Golinie z XIX wieku, drewniany kościół parafialny w Golinie z XVIII wieku, kościół parafialny w Myślaborzu z XVI wieku oraz obraz Matki Bożej Pocieszenia, pochodzący z początku XVII w., umieszczony w ołtarzu głównym kościoła pw. Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach.

Atrakcją turystyczną gminy są obszary położone nad Wartą, w części należące do Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, gdzie występuje wiele gatunków ptaków i roślin, w tym rzadka roślinność wodna i bagienna. Celom turystycznym służyć może również Puszcza Bieniszewska, na której skraju leży Jezioro Głodowskie o powierzchni 54 ha.

W gminie Golina funkcjonuje 1 przedszkole, do którego w roku szkolnym 2006/2007 uczęszczało 150 dzieci, 5 szkół podstawowych, w których naukę pobierało 893 uczniów oraz 1 gimnazjum dla 535 uczniów. Mieszkańcy mogą korzystać z 2 przychodni i 3 gabinetów lekarskich.

W 2004 r. w gminie Golina mieszkało 11.299 osób, w 2005 – 11.326, a w 2006 r. – 11.388, z których 23,3% (2.659 osób) było wieku przedprodukcyjnym, 63,8% (7.265 osób) w wieku produkcyjnym, a 12,9% (1.464 osoby) w wieku poprodukcyjnym (dane Urzędu Miejskiego w Golinie).

Gmina miejsko-wiejska **Kleczew** położona w północno-zachodniej części powiatu konińskiego, obejmuje 20 sołectw i 47 miejscowości. Zajmuje powierzchnię 110 km², a w jej granicach mieszka 9.899 osób (dane Urzędu Gminy i Miasta Kleczew za 2006 r.)

Decydującym momentem dla miasta i gminy stało się rozpoczęcie wydobycia węgla brunatnego oraz usytuowanie w Kleczewie siedziby dyrekcji Kopalni Węgla Brunatnego „Konin” - największego zakładu przemysłowego Wielkopolski. Fakt ten stał się impulsem dla dynamicznego rozwoju. Miasto i gmina należą do krajowej czołówki samorządów lokalnych pod względem wielkości inwestycji. W 2002 r. Kleczew zajął 11 miejsce w ogólnokrajowym rankingu.

Przeszłość Kleczewa i terenów leżących w obecnych granicach gminy dokumentują takie zabytki, jak: kościół parafialny w Kleczewie z połowy XIV wieku; kościół parafialny w Złotkowie z 1880 roku, kamieniczki w Kleczewie z XIX wieku; wiatrak koźlak z 1858 roku w Budziszławiu Kościelnym, budynek Sądu Grodzkiego w Kleczewie z 1928 r., zespoły i parki podworskie w Dankowie, Marszewie, Budziszławiu Górnym, Nieborzynie i Sławoszewku. Na skraju gminy, w miejscowości Anastazewo, znajduje się kompleks budynków dawnego przejścia granicznego między Prusami a Rosją.

Gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi nad Jeziorem Budziszławskim. W gospodarce gminy dominującą rolę odgrywa przemysł wydobywczy. Ogółem w gminie funkcjonuje ponad 420 podmiotów gospodarczych, w których pracuje 3,8 tys. osób.

Bazą dla rolnictwa jest 7,2 tys. ha użytków rolnych, wśród których dominują grunty orne. Do podstawowych upraw należą żyto, ziemniaki, pszenica, buraki cukrowe, warzywa. Na terenie gminy znajduje się około 1000 indywidualnych gospodarstw rolnych.

W gminie Kleczew zamieszkiwało w 2004 roku 9.869 osób, w 2005 r. – 9.863 osoby, a rok później 9.899 osób (dane Urzędu Gminy i Miasta Kleczew).

Gmina miejsko-wiejska **Rychwał** zlokalizowana jest w południowej części powiatu na Równinie Rychwalskiej. Powierzchnia gminy wynosi 117 km², zamieszkuje ją 8.470 osób (dane Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale za 2006 r.). Gmina rozciąga się wzdłuż drogi nr 25 łączącej Konin z Kaliszem, zapewniającej łatwy dojazd do autostrady A-2. Korzystne położenie spowodowało, że Rychwał od dawna pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-gospodarczego.

Na terenie gminy występują znaczne obszary lasów mieszanych oraz czyste zbiorniki wodne, zapewniające możliwość wypoczynku i rekreacji. W gospodarce gminy dominuje rolnictwo. Użytki rolne zajmują 8,6 tys. ha, w tym blisko 80,1% stanowią grunty orne, resztę łąki i pastwiska. W strukturze upraw przeważają uprawy zbożowe i ziemniaki. W hodowli - trzoda chlewna i bydło. W gminie jest około 1.300 indywidualnych gospodarstw rolnych. Poza rolnictwem działalność prowadzi około 330 podmiotów gospodarczych, natomiast zarejestrowanych jest ponad 350 podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

W gminie Rychwał zamieszkiwało w 2004 roku 8.512 osób, w 2005 r. – 8.501, zaś w 2006 roku 8.470 osób, w tym 2.145 (25,3%) w wieku przedprodukcyjnym, 5.100 osób w wieku produkcyjnym (60,2%) i 1.225 osób w wieku poprodukcyjnym (14,5%).

Gmina miejsko-wiejska **Sompolno** położona jest w północno-wschodniej części powiatu konińskiego i obejmuje 22 sołectwa. Zajmuje obszar 137 km² zamieszkały przez 10.724. osoby (dane Urzędu Miejskiego w Sompolnie za 2006 r.).

Gmina posiada wiele atrakcji turystycznych, takich jak szlaki turystyczne piesze i samochodowe, a także ośrodki wypoczynkowe oraz pola campingowe nad jeziorami Lubstowskim, Mąkolno, Mostki i Szczekawa. Na terenie gminy można znaleźć wiele ciekawostek przyrodniczych, w tym unikatowy rezerwat leśny Kawęczyńskie Brzęki ze stanowiskiem jarzębu brekini.

Gospodarka gminy ma charakter rolniczo-przemysłowy. Większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Blisko 8,8 tys. ha użytków rolnych należy do 1.300 gospodarstw rolnych. Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne, jest także 1,1 tys. łąk i pastwisk. Gmina jest rejonem o tradycjach warzywniczo-sadowniczych. Sady (głównie jabłkowe) zajmują powierzchnię około 1,4 tys. ha. Uprawia się przeważnie żyto, a także pszenicę, jęczmień i rośliny przemysłowe. W hodowli przeważa trzoda chlewna, bydło oraz konie i owce. W zachodniej części gminy wydobywany jest węgiel brunatny.

W gminie Sompolno w roku 2004 zamieszkiwało 10.766 osób, rok później – 10.765 osób, a w roku 2006 gmina liczyła 10.724 mieszkańców, w tym 2.624 osoby (24,4%) w wieku przedprodukcyjnym, 6.581 osób (61,4%) w wieku produkcyjnym i 1.519 osób (14,2%) w wieku poprodukcyjnym (dane Urzędu Miejskiego Sompolno).

Gmina miejsko-wiejska **Ślesin** jest położona w środkowej części powiatu konińskiego. Obszar gminy wynosi 146 km² i podzielony jest na 26 sołectw. Zamieszkuje go 13.477 osób (dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie za 2006 r.). Miasto położone jest przy drodze nr 25 prowadzącej z Ostrowa Wielkopolskiego do Bydgoszczy.

We wsi Licheń Stary, dawnym mieście (1458 r.), usytuowanej około 9 km od Ślesina znajduje się znane Sanktuarium Maryjne, będące celem pielgrzymek wiernych. Rangę Sanktuarium podnosi konsekrowana w czerwcu 2004 roku pięcionawowa bazylika o całkowitej powierzchni 10.000 m². Wysokość nawy głównej wynosi 40 m. W bazylice znajdzie się 7.000 miejsc siedzących i 10.000 miejsc stojących.

Szczególnym bogactwem gminy są jej walory rekreacyjno-wypoczynkowe. Na terenie gminy znajduje się ciąg dużych jezior, w tym Jezioro Ślesińskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Licheńskie oraz duże obszary leśne, które stanowią 20% powierzchni gminy. Należy wspomnieć, że gmina Ślesin w 2000 r. była organizatorem Motorowodnych Mistrzostw Europy.

W gospodarce gminy obok rekreacji i turystyki ważną rolę odgrywa rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 8,6 tys. ha; są to w większości grunty orne. Łąki i pastwiska stanowią 15,1%, a sady 1,8% powierzchni użytków rolnych. Obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę, buraki cukrowe i rośliny pastewne. W hodowli dominuje trzoda chlewna i bydło. W gminie jest 1,3 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych.

W południowej części gminy prowadzona jest eksploatacja węgla brunatnego, a na bazie surowców ilastych wydobywanych przy zdejmowaniu nadkładu w odkrywkach, rozwinęła się produkcja materiałów budowlanych. Ogółem poza rolnictwem prowadzi działalność 600 podmiotów gospodarczych, w których pracuje 1,7 tys. osób, z czego w przemyśle 600 osób.

W gminie Ślesin w roku 2004 mieszkały 13.342 osoby, w 2005 r. 13.410 osób, natomiast w 2006 roku - 13.477 osób, w tym 3.209 osób (23,8%) w wieku przedprodukcyjnym, 8.377 osób (62,2%) w wieku produkcyjnym i 1.891 osób (14,0%) w wieku poprodukcyjnym (dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślepienie).

Gmina wiejska **Grodziec** położona jest w południowo-zachodniej części powiatu konińskiego. Obszar gminy, wynoszący 118 km², podzielony jest na 18 sołectw. Gminę zamieszkuje 5.470 osób (dane Urzędu Gminy w Grodźcu za 2006 r.).

Gospodarka gminy ma charakter rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 6 tys. ha, w tym około 22,8% stanowią łąki i pastwiska. W uprawach dominują żyto i ziemniaki, choć uprawia się również owies, pszenżyto, jęczmień. W hodowli najwyższą pozycję zajmują trzoda chlewna i bydło. W gminie jest 759 indywidualnych gospodarstw rolnych. Poza rolnictwem funkcjonują 143 podmioty gospodarcze, w których zatrudnionych jest około 300 osób, z czego około 90 osób pracuje w zakładach usługowych.

W 2004 r. w gminie mieszkało 5.381 osób, rok później – 5.287 osób. W roku 2006 gminę Grodziec zamieszkiwało 5.470 mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 24,7% ogółu mieszkańców (1.352 osoby), 62,6% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym

(3.423 osoby), a 12,7% - w wieku poprodukcyjnym (695 osób) - dane Urzędu Gminy w Grodźcu.

Gmina wiejska **Kazimierz Biskupi** ma charakter przemysłowo-rolniczy. Położona jest w środkowej części powiatu. Sieć osadniczą tworzy 18 sołectw. Obszar gminy wynosi 108 km², zamieszkuje na nim 10.398 osób (dane Urzędu Gminy w Kazimierzu Biskupim za 2006 r.).

O przemysłowym charakterze gospodarki gminy decydują eksploatowane złoża węgla brunatnego oraz zakłady stanowiące zaplecze górnictwa. Ogółem poza rolnictwem działa ponad 320 podmiotów gospodarczych, które zatrudniają ponad 1.550 osób.

W gminie obserwuje się dość dynamiczny rozwój sektora prywatnego, dzięki czemu na 14 gmin powiatu, Kazimierz Biskupi znajduje się na drugim miejscu w liczbie podmiotów gospodarczych (po gminie Stare Miasto). W gospodarce dominują usługi i handel.

Użytki rolne w granicach administracyjnych gminy wynoszą 4,1 tys. ha, w tym grunty orne, 4 ha, sady 133 ha, łąki 370 ha, pastwiska trwałe 147 ha. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi 2,9 tys. ha. Na terenie gminy uprawia się głównie zboża, rośliny pastewne i ziemniaki. W hodowli dominuje trzoda chlewna. Na terenie gminy funkcjonuje około 606 indywidualnych gospodarstw rolnych.

W gminie Kazimierz Biskupi mieszkali w 2004 r. 10.023 osoby, w 2005 r. – 10.216 osób, a rok później ludność liczyła 10.398 mieszkańców, w tym osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 24,1% ogółu mieszkańców (2.503 osoby), 65,0% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (6.761 osób), a 10,9% - w wieku poprodukcyjnym (1.134 osoby) - dane Urzędu Gminy w Kazimierzu Biskupim.

Gmina miejsko-wiejska **Kramsk** położona jest w środkowo-wschodniej części powiatu. Zajmuje powierzchnię 132 km². Podzielona jest na 30 sołectw, zamieszkała przez 10.148 osób (dane Urzędu Gminy w Kramsku za 2006 r.).

W gospodarce gminy dominującą rolę odgrywa rolnictwo. Produkcja rolna oparta jest na uprawie zbóż (głównie żyta i mieszanek zbożowych) oraz ziemniaków, a także hodowli trzody chlewnej i bydła. Gmina posiada także tradycje w uprawie ziół. Powierzchnia użytków rolnych sięga 8,8 tys. ha, w tym około 3,8 tys. ha zajmują łąki i pastwiska. Poza rolnictwem działalność prowadzi około 340 podmiotów gospodarczych zatrudniających ponad 500 osób.

Gminę Kramsk zamieszkiwało w 2004 r. 9.830 osób, w 2005 r. – 9.976 osób, a w 2006 r. gmina liczyła 10.148 mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła w 2006 r. 24,5% mieszkańców (2.486 osób), 62,5% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (6.341 osób), a 13,0% - w wieku poprodukcyjnym (1.321 osób) - dane Urzędu Gminy w Kramsku.

Gmina wiejska **Krzymów** leży we wschodniej części powiatu konińskiego, bezpośrednio sąsiaduje z Koninem. Obszar gminy wynoszący 93 km² zamieszkuje 7.091 osób (dane Urzędu Gminy w Krzymowie za 2006 r.). Gmina podzielona jest na 21 sołectw. Przez jej teren przebiega droga krajowa o znaczeniu międzynarodowym, a w części południowej projektowany jest przebieg autostrady A-2.

W gospodarce gminy dominującą rolę odgrywa rolnictwo. Użytki rolne zajmują 2,2 tys. ha, z czego 2/3 stanowią grunty orne, a 1/3 łąki i pastwiska. Ze względu na słabe gleby przeważa uprawa żyta i ziemniaków (około 70% uprawa). Hoduje się bydło i trzodę chlewną. W gminie funkcjonuje około 900 indywidualnych gospodarstw rolnych. Poza działalnością rolniczą zatrudnienie dla około 500 osób zapewnia około 160 różnych podmiotów gospodarczych.

W gminie Krzymów w roku 2006 zamieszkiwało 7.091 osób, w tym 1.830 osób (25,8%) w wieku przedprodukcyjnym, 4.443 osoby (62,7%) w wieku produkcyjnym i 818 osób (11,5%) w wieku poprodukcyjnym. W 2004 roku w gminie zamieszkiwało 6.885 osób, a w 2005 r. – 6.981 osób (dane Urzędu Gminy w Krzymowie).

Gmina wiejska **Rzgów** leży w południowo-zachodniej części powiatu konińskiego. Zajmuje obszar 105 km², który zamieszkuje 6.837 osób (dane GUS za 2006r.). Sieć osadniczą tworzy 21 sołectw. Przez gminę przebiega autostrada A-2.

Północna część gminy leży w dolinie rzeki Warty i w znacznej części znajduje się w obrębie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. Z racji występujących tu okazów fauny i flory stanowi ciekawy obiekt turystyczny. Na terenie Parku doliczono się 1.070 gatunków roślin, z czego 57 gatunków jest prawnie chronionych. Występują tu ponadto 153 gatunki ptaków, w tym bekasy, bataliony, gęsi gęgawy, cyranki, łabędzie nieme i rycyki. W Parku zdomowiły się również wydry i bobry.

W gospodarce gminy przeważa rolnictwo. Użytki rolne zajmują 5,2 tys. ha, z czego 63,5% stanowią grunty orne, a około 23,5% łąki i pastwiska. W uprawach przeważają zboża. Hoduje się bydło i trzodę chlewną. W gminie funkcjonuje 1,1 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych. Poza rolnictwem działalność prowadzi około 200 podmiotów gospodarczych dających zatrudnienie około 350 osobom. Gmina wyróżnia się szczególną dbałością o ochronę środowiska naturalnego.

Gmina wiejska **Skulsk** leży w północnej części powiatu konińskiego, na terenie Pojezierza Wielkopolskiego, pomiędzy dwoma jeziorami: Skulskim (120 ha) i Skulska Wieś (116 ha) pochodzącymi z okresu polodowcowego. Zajmuje obszar 85 km² i jest podzielona na 21 sołectw. Ludność liczy 6.177 mieszkańców (dane GUS za 2006 r.).

Część obszaru gminy, przylegająca do Jeziora Gopło, należy do rezerwatu Nadgoplański Park Tysiąclecia. Również nad Gopłem, we wsi Mielnica, znajduje się Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży im. Doktora Piotra Janaszka.

Gospodarkę gminy zdominowało rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 5,9 tys. ha, w tym grunty orne stanowią 5,4 tys. ha, a łąki i pastwiska 0,6 tys. ha. Z uwagi na dość dobre gleby, uprawy obejmują zarówno żyto i ziemniaki, jak i pszenicę oraz buraki cukrowe. Znacząca jest również uprawa truskawek i warzyw. Hoduje się wszystkie rodzaje zwierząt gospodarskich. Poza rolnictwem działalność gospodarczą prowadzi ponad 170 podmiotów, które dają zatrudnienie około 350 osobom.

Gmina wiejska **Stare Miasto** leży w bezpośrednim sąsiedztwie Konina. Jej obszar wynosi 98 km² i jest zamieszkały przez 10.367 mieszkańców (dane Urzędu Gminy Stare Miasto za 2006 r.). W skład gminy wchodzi 16 sołectw. Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: z zachodu na wschód - autostrada A-2, z północy na południe - droga krajowa nr 25 Ostrów Wielkopolski – Bydgoszcz. Przez gminę przebiega również droga biegnąca z Konina przez Turek do Łodzi.

W ostatnich latach zauważalny jest szybki przyrost przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych. Jest to efektem zarówno korzystnego położenia przy ważnym węźle drogowym, jak również zapobiegliwości i gospodarności władz gminy. Skrzyżowanie autostrady A-2 i drogi nr 25 stało się podstawową przesłanką również dla planowanej budowy Wielkopolskiego Centrum Logistycznego. Ogółem poza rolnictwem funkcjonują 472 podmioty gospodarcze, które zatrudniają około 800 osób. Gospodarka gminy zdominowana jest jednak przez rolnictwo. Użytki rolne zajmują 7,1 tys. ha, w tym 5,4 tys. ha są to grunty orne, a 1,6 tys. ha łąki i pastwiska. W działalności rolniczej dominuje uprawa zbóż oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Działalność prowadzi ponad 1,4 tys. gospodarstw.

W gminie Stare Miasto w roku 2006 zamieszkiwało 10.367 osób, w tym 2.618 osób (25,3%) w wieku przedprodukcyjnym, 6.699 osób (61,4%) w wieku produkcyjnym i 1.050 osób (10,1%) wieku poprodukcyjnym. W latach 2004 i 2005 na terenie gminy żyło odpowiednio 9.990 i 10.165 osób - dane Urzędu Gminy Stare Miasto.

Gmina **Wierzbinek** jest gminą wiejską, zajmuje powierzchnię 148 km² i liczy 7.898 mieszkańców (dane Urzędu Gminy na 31.12.2006 r.). Do gminy należy dwadzieścia pięć sołectw. Gmina położona jest w północno-wschodniej części powiatu konińskiego. Graniczy z województwem kujawsko-pomorskim oraz z gminami: Sompolno, Babiak, Topólka, Piotrków Kujawski, Skulsk i Ślesin. Zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Noteć oraz kanał Warta-Gopło.

Gmina Wierzbiniek leży na obszarze w przeważającej części równinnym, na szlaku turystycznym Licheń – Ciechocinek – Inowrocław. Na jej terenie występują młode lasy mieszane z przewagą sosny, które zajmują 11% ogólnej powierzchni. Przez gminę przepływa rzeka Noteć i prawobrzeżny jej dopływ Pichna. Walory środowiska przyrodniczego sprawiły, że wyznaczone obszary i obiekty objęto ochroną prawną. Są to m.in. – obejmujący wschodnią część gminy – Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz cztery pomniki przyrody, tj. trzy dęby szypułkowe w zabytkowym parku w Racięcinie i świerk pospolity w Kryszkowicach. Występują tu liczne gatunki roślin i zwierząt chronionych. Obecność zimorodków, czapli, remizów, bekasów i bąków, a także żubroni, borsuków i jenotów świadczy o czystym i nieskażonym środowisku naturalnym tych terenów.

Gospodarka gminy oparta jest na rolnictwie. Użytki rolne obejmują 10,5 tys. ha, z czego 82,5% to gruntu orne, 16% łąki i pastwiska, a 1,3% sady. Uprawia się dużo żyta i ziemniaków, ale także pszenicę, buraki cukrowe, warzywa i zioła. Hoduje się bydło i trzodę chlewną. Dużym zainteresowaniem cieszy się również uprawa i przetwórstwo wikliny. W ostatnich latach gmina podjęła starania w celu przywrócenia upraw wierzby (od niej pochodzi nazwa Wierzbiniek) i upowszechnienia produkcji wyrobów wikliniarskich. Służyć temu mają organizowane corocznie Targi Wierzby i Wikliny SALIX.

W gminie istnieje około 1,3 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych. Tradycją jest uprawa ziół, zwłaszcza majeranku, tymianku, mięty i warzyw (pomidorów, kalafiorów, cebuli, brokuł i ziemniaków). Działalność gospodarczą prowadzi ponad 150 podmiotów gospodarczych zatrudniających ok. 500 osób.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Gdynia – Katowice ze stacją kolejową w Zaryniu oraz droga wojewódzka Sompolno – Radziejów. Poszczególne miejscowości łączy gęsta sieć dróg powiatowych i gminnych. Na terenie gminy znajdują się również dwie nitki rurociągu naftowego „Przyjaźń”.

Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą: Gminne Przedszkole w Sadlnie, sześć szkół podstawowych (w Sadlnie, Tomisławicach, Zaryniu, Zakrzewku, Synogaci i Morzyczynie), oraz dwa Gimnazja w Boguszycach i Morzyczynie.

W gminie Wierzbiniek w roku 2006 zamieszkiwało 7.940 osób, w tym 2.039 osób (25,7%) w wieku przedprodukcyjnym, 4.819 osób (60,7%) w wieku produkcyjnym i 1.082 osoby (13,6%) w wieku poprodukcyjnym. Stan ludności gminy w 2004 wynosił 7.987 osób, a w 2005 r. – 7.950 osób (dane Urzędu Gminy w Wierzbinku).

Gmina wiejska **Wilczyn** położona jest w północno-zachodniej części powiatu. Zajmuje obszar 83 km², na którym zamieszkuje 6.511 osób (dane Urzędu Gminy w Wilczynie za 2006 r.). Gmina podzielona jest na 16 sołectw.

W zachodniej i północno-zachodniej części gminy znajduje się ciąg jezior rynnowych w znacznej części otoczonych lasami, które mogą stanowić doskonałą podstawę rozwoju turystyki i wypoczynku. Są to Jezioro Wilczyńskie o powierzchni 174 ha oraz Kownackie (90 ha), Wójcińskie (40 ha) i Suszewskie. Zlokalizowano nad nimi liczne ośrodki wypoczynkowe i pola biwakowe. Ta część gminy należy do Powidzkiego Parku Krajobrazowego.

Dominującą rolę w gospodarce gminy odgrywa rolnictwo. Użytki rolne zajmują 6,3 tys. ha, z czego 5,9 tys. ha (ponad 94%) stanowią grunty orne. Łąki i pastwiska zajmują zaledwie 5,1%, a sady 0,7% powierzchni użytków rolnych. Obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę, jęczmień i buraki cukrowe. W hodowli przeważa trzoda chlewna. W gminie funkcjonuje ponad 800 indywidualnych gospodarstw rolnych, w większości małych i średnich. Przeważają gleby IV i V klasy. Poza rolnictwem działalność prowadzą 242 prywatne podmioty gospodarcze. Perspektywy rozwoju gminy wiążą się z trzema dziedzinami gospodarki: z turystyką, rolnictwem oraz drobnym przetwórstwem.

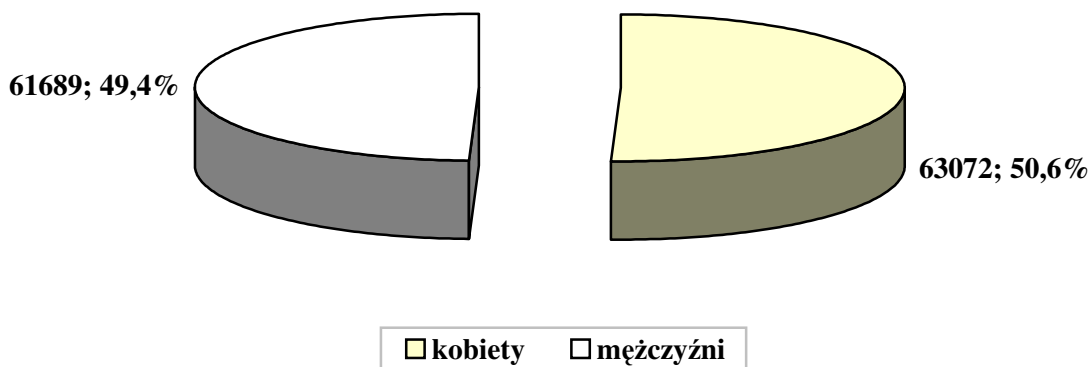
Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą: jedno przedszkole, w którym w roku szkolnym 2006/2007 zapewniano opiekę 83 dzieciom, cztery szkoły podstawowe, do których uczęszczało łącznie 491 uczniów, gimnazjum, w którym naukę pobierało w sumie 310 uczniów, a także szkoła ponadgimnazjalna dla 198 uczniów. Na terenie gminy funkcjonuje także Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna. W Wilczynie znajduje się Ośrodek Zdrowia oraz apteka. W Ośrodku przyjmuje lekarz internista, pediatra, ginekolog oraz stomatolog.

W gminie Wilczyn w roku 2006 zamieszkiwało 6.511 osób, w tym 1.632 osoby (25,1%) w wieku przedprodukcyjnym, 4.089 osób (62,8%) w wieku produkcyjnym i 790 osób (12,1%) wieku poprodukcyjnym. W 2004 r. ludność gminy liczyła 6.503 osoby, w 2005 r. – 6.529 osób – dane Urzędu Gminy w Wilczynie.

2.2. DEMOGRAFIA

Według danych urzędów gmin powiatu konińskiego na 31 grudnia 2006 roku, teren powiatu konińskiego zamieszkiwało 124.761 osób, w tym 61.689 mężczyzn i 63.072 kobiety. Na 100 mężczyzn przypadały 102 kobiety.

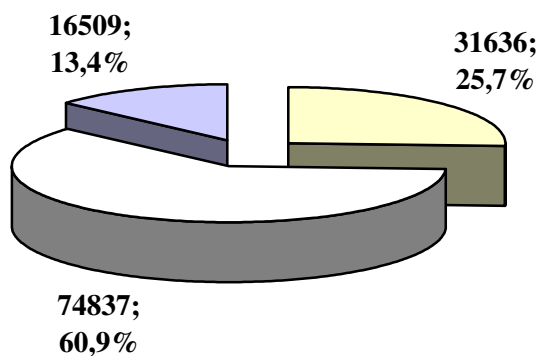
Ludność powiatu według płci z końcem 2006 roku

Badania własne Centrum AV na podstawie danych urzędów gmin.

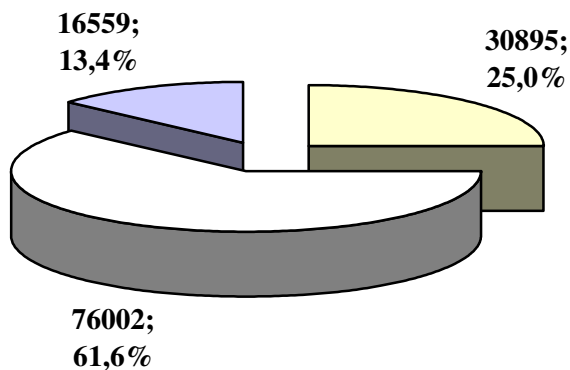
Dla polityki społecznej niemniej ważnym wskaźnikiem od ogółu populacji jest jej aktualna, jak i prognozowana struktura wiekowa. Określenie spodziewanych trendów demograficznych oparte zostało na analizie sytuacji ludnościowej w latach 2004-2006.

Struktura wiekowa mieszkańców powiatu z końcem 2004 roku

osoby w wieku przedprodukcyjnym
 osoby w wieku produkcyjnym
 osoby w wieku poprodukcyjnym

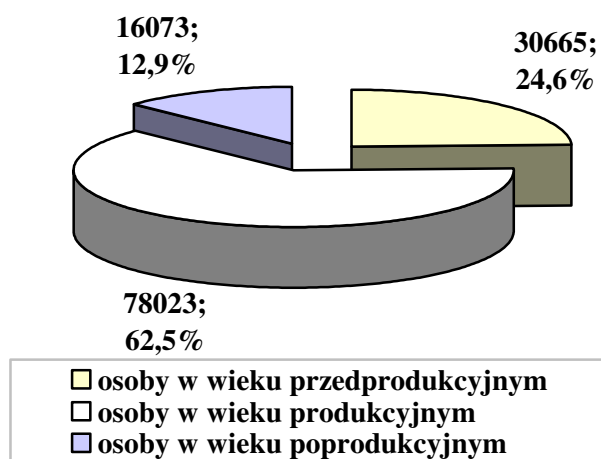
Struktura wiekowa mieszkańców powiatu z końcem 2005 roku

osoby w wieku przedprodukcyjnym
 osoby w wieku produkcyjnym
 osoby w wieku poprodukcyjnym

Badania własne Centrum AV na podstawie danych urzędów gmin.

**Struktura wiekowa mieszkańców powiatu
z końcem 2006 roku**

Badania własne Centrum AV na podstawie danych urzędów gmin.

Z powyżej przedstawionych danych wynika, iż w omawianym okresie następował systematyczny wzrost ogólnej liczby mieszkańców powiatu konińskiego, osiągając najwyższy poziom w 2006 roku – 124.761 osób. Rok wcześniej na terenie powiatu konińskiego żyło 123.456 osób, a w 2004 roku 122.982 osoby.

Struktura wiekowa mieszkańców powiatu w latach 2004-2006 była korzystna, co przejawiało się większą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z osobami w wieku poprodukcyjnym. Należy jednak zwrócić uwagę na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby dzieci i młodzieży, co zwiastuje starzenie się populacji powiatu.

Prognozując sytuację demograficzną powiatu na najbliższe lata, należy podkreślić, dwie charakterystyczne cechy, które kształtować będą oczekiwania mieszkańców wobec szeroko rozumianej sfery społecznej, w tym pomocy społecznej. Pierwsza dotyczy stosunkowo dużego, choć malejącego, odsetka ludzi młodych i związana jest z takimi potrzebami społecznymi, jak edukacja i wychowanie, sport i rekreacja, organizacja czasu wolnego. Druga związana jest z przechodzeniem znacznej grupy osób w wieku produkcyjnym, kończących działalność zawodową, do grona seniorów. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55. roku życia. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasu życia.

Struktura wiekowa mieszkańców poszczególnych gmin powiatu w 2006 roku

Gmina	Ogółem	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
Golina	11.388	2.659	7.265	1.464
		23,3%	63,8%	12,9%
Grodzic	5.470	1.352	3.423	695
		24,7%	62,6%	12,7%
Kazimierz Biskupi	10.398	2.503	6.761	1.134
		24,1%	65,0%	10,9%
Kleczew	9.766	2.411	6.067	1.288
		24,7%	62,1%	13,2%
Kramsk	10.148	2.486	6.341	1.321
		24,5%	62,5%	13,0%
Krzymów	7.091	1.830	4.443	818
		25,8%	62,7%	11,5%
Rychwał	8.470	2.145	5.100	1.225
		25,3%	60,2%	14,5%
Rzgów	6.834	1.717	4.238	879
		25,1%	62,0%	12,9%
Skulsk	6.177	1.440	3.820	917
		23,3%	61,9%	14,8%
Sompolno	10.724	2.624	6.581	1.519
		24,4%	61,4%	14,2%
Stare Miasto	10.367	2.618	6.699	1.050
		25,3%	64,6%	10,1%
Ślesin	13.477	3.209	8.377	1.891
		23,8%	62,2%	14,0%
Wierzbinek	7.940	2.039	4.819	1.082
		25,7%	60,7%	13,6%
Wilczyn	6.511	1.632	4.089	790
		25,1%	62,8%	12,1%
Powiat koniński	124.761	30.665	78.023	16.073
		24,6%	62,5%	12,9%

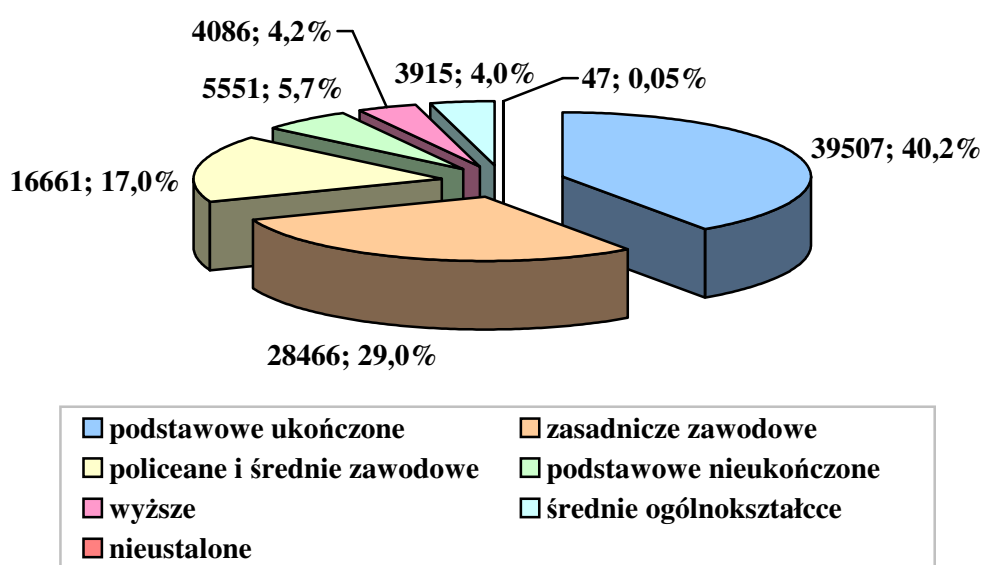
Badania własne Centrum AV na podstawie danych urzędów gmin.

Na dzień 31 grudnia 2006 r. ludność powiatu konińskiego liczyła ogółem 124.761 osób, wśród których 30.665 osób było w wieku przedprodukcyjnym, 78.023 osoby w wieku produkcyjnym, a 16.073 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż proces starzenia się społeczności w największym stopniu dotykał mieszkańców gminy Skulsk i Rychwał (osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły w tych gminach odpowiednio 14,8 i 14,5% ogółu ludności), a w najmniejszym ludność gminy Stare Miasto (tylko 10,1% mieszkańców gminy osiągnęło wiek poprodukcyjny). Jednocześnie najmniejszy udział grupy przedprodukcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców występował w gminie Golina i Skulsk (po 23,3%). Z kolei największym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym charakteryzowała się gmina Krzymów (25,8%). Największą liczbę osób w wieku produkcyjnym zanotowano natomiast w gminie Kazimierz Biskupi – 65,5%, a najmniejszą w gminie Rychwał – 60,2%.

Obok wieku, poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest kolejną, istotną przesłanką w aspekcie zadań i oczekiwań wobec pomocy społecznej. W procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób, przede wszystkim na rynku pracy, wykształcenie odgrywa niebagatelną rolę. Im bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do rynku pracy, tym mniejsze prawdopodobieństwo korzystania przez nią z pomocy społecznej. Strukturę wykształcenia mieszkańców powiatu przedstawia poniższy wykres.

Ludność powiatu w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 r.

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Analizując strukturę wykształcenia ludności powiatu w wieku 13 lat i więcej (98.233 osoby), należy stwierdzić, iż największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (39.507 osób), zasadniczym zawodowym (28.466 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (16.661 osób), a wykształceniem wyższym legitymowało się 4.086 osób. Poniższa tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu.

Ludność gmin powiatu w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

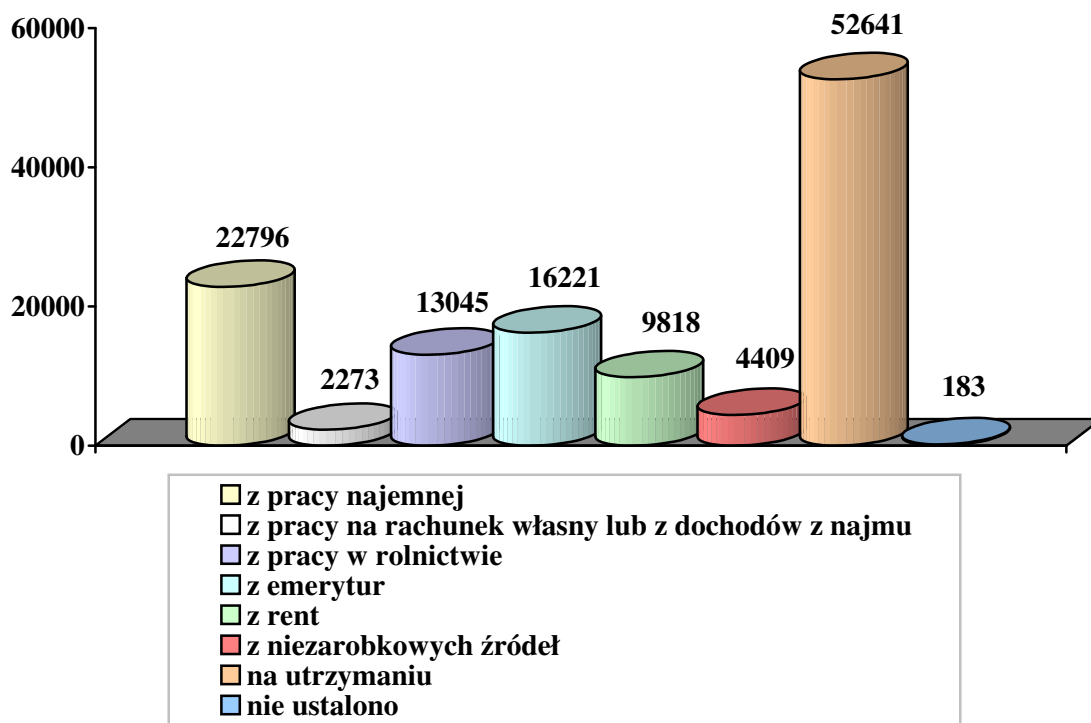
Gmina	Ogółem	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalone
Golina	9145	375	1835	348	2686	3477	420	4
		4,1%	20,1%	3,8%	29,4%	38,0%	4,6%	
Kleczew	7796	335	1272	452	2030	3271	436	-
		4,3%	16,3%	5,8%	26,0%	42,0%	5,6%	
Rychwał	6833	253	1331	173	1978	2691	402	5
		3,7%	19,5%	2,5%	28,9%	39,4%	5,9%	
Sompolno	8600	335	1025	595	2401	3657	584	3
		3,9%	11,9%	6,9%	27,9%	42,5%	6,8%	
Ślesin	10636	547	1864	478	2988	4051	703	5
		5,1%	17,5%	4,5%	28,1%	38,1%	6,6%	
Grodzic	4271	146	650	97	1359	1735	284	-
		3,4%	15,2%	2,3%	31,8%	40,6%	6,6%	
Kazimierz Biskupi	8023	417	1524	404	2372	3007	284	15
		5,2%	19,0%	5,0%	29,6%	37,5%	3,5%	
Kramsk	7951	259	1388	200	2414	3141	540	9
		3,3%	17,5%	2,5%	30,4%	39,5%	6,8%	
Krzymów	5472	230	906	137	1674	2185	337	3
		4,2%	16,6%	2,5%	30,6%	39,9%	6,2%	
Rzgów	5450	203	1140	146	1546	2118	296	1
		3,7%	20,9%	2,7%	28,4%	38,9%	5,4%	
Skulsk	4999	177	763	187	1365	2188	319	-
		3,5%	15,3%	3,7%	27,3%	43,8%	6,4%	
Stare Miasto	7700	500	1494	291	2282	2836	297	-
		6,6%	19,4%	3,8%	29,6%	36,8%	3,8%	
Wierzbinek	6194	147	639	201	1898	2982	325	2
		2,4%	10,3%	3,3%	30,6%	48,1%	5,2%	
Wilczyn	5163	162	830	206	1473	2168	324	-
		3,1%	16,1%	4,0%	28,5%	42,0%	6,3%	

Badania własne Centrum AV na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Analiza poziomu wykształcenia ludności w poszczególnych gminach powiatu konińskiego prowadzi do wniosku, że w 2002 roku najwyższym poziomem wykształcenia charakteryzowała się ludność gminy wiejskiej Stare Miasto, w której wykształceniem wyższym legitymowało się 6,6% ogółu mieszkańców w wieku 13 i więcej lat. Największy odsetek ludności z wykształceniem średnim ogólnokształcącym zamieszkiwał w gminie miejsko-wiejskiej Sompolno - 6,9%, a w gminie wiejskiej Rzgów najwięcej osób ukończyło szkoły policealne – 20,9%. Natomiast najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym mieszkało w gminie wiejskiej Grodziec – 31,8%. Na tle pozostałych gmin, największy odsetek mieszkańców gminy wiejskiej Wierzbiniek posiadał wykształcenie podstawowe – 48,1%, a osób z nieukończonym wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia najwięcej było w gminach miejsko-wiejskiej Sompolno i wiejskiej Kramsk – po 6,8%. Można zatem stwierdzić, że podział administracyjny gmin nie odgrywał roli w aspekcie wykształcenia mieszkańców.

Wykształcenie ludności jest bezpośrednio związane z jej cechami społeczno-zawodowymi, wpływa na procesy demograficzne, a także na aktywność zawodową ludności i źródła jej utrzymania.

Ludność powiatu według głównego źródła utrzymania w 2002 roku

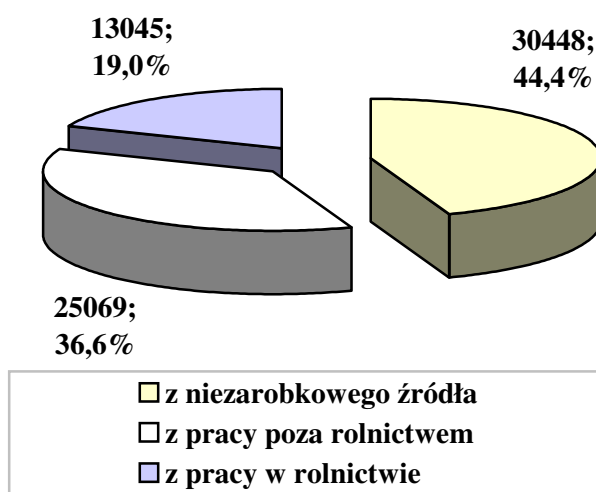

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku spośród 121.386 mieszkańców powiatu 68.745 osób (56,6%) posiadało własne źródło utrzymania. Wśród nich 25.069 osób utrzymywało się z pracy poza rolnictwem, w tym 22.796 osób z pracy najemnej i 2.273 osoby z pracy na rachunek własny lub z dochodów z najmu. Ze źródeł rolniczych utrzymywało się 13.045 osób, w tym 11.926 osób z pracy w swoim gospodarstwie rolnym. Z niezarobkowych źródeł utrzymania korzystało 30.448 osób, z czego 16.221 mieszkańców powiatu otrzymywało świadczenia emerytalne, a 9.818 osób świadczenia rentowe. Z pozostałych niezarobkowych źródeł utrzymania korzystało łącznie 4.409 osób. Na utrzymaniu pozostawało 52.641 osób. Źródła utrzymania nie ustalono dla 183 osób.

Wyróżniamy trzy rodzaje źródeł utrzymania: rolnicze, pozarolnicze oraz niezarobkowe. Udział ludności utrzymującej się ze źródeł rolniczych w ogólnej liczbie ludności danej jednostki administracyjnej (powiatu, regionu, kraju) można traktować jako syntetyczny miernik rozwoju społeczno-gospodarczego. Szczegółowe dane w tym zakresie dla powiatu konińskiego pokazuje poniższy wykres.

Podział mieszkańców powiatu według źródła utrzymania w 2002 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Komentując zaprezentowane dane, warto zauważyć, że choć ludność powiatu zamieszkiwała głównie tereny wiejskie, to ludność rolnicza, czyli korzystająca z rolniczych źródeł utrzymania, nie stanowiła w 2002 roku dominującej grupy społeczno-zawodowej. Jej udział w ogólnej liczbie mieszkańców wynosił 19%. Przeważała ludność korzystająca z niezarobkowych źródeł utrzymania (44,4%) oraz z pracy poza rolnictwem (36,6%).

Jak zauważono w omawianym wcześniej Planie Rozwoju Lokalnego dla powiatu konińskiego, dokonujące się zmiany w strukturze pracujących wynikają z ogólnych prawidłowości w gospodarce, w której następuje przeniesienie zatrudnienia ze sfery rolnictwa do

sfery usług i produkcji pozarolniczej. Ten kierunek zmian jest szczególnie pożądanym w powiecie konińskim ze względu na zbyt wysokie zatrudnienie w rolnictwie przy jego słabości wynikającej z uwarunkowań naturalnych i tradycji.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

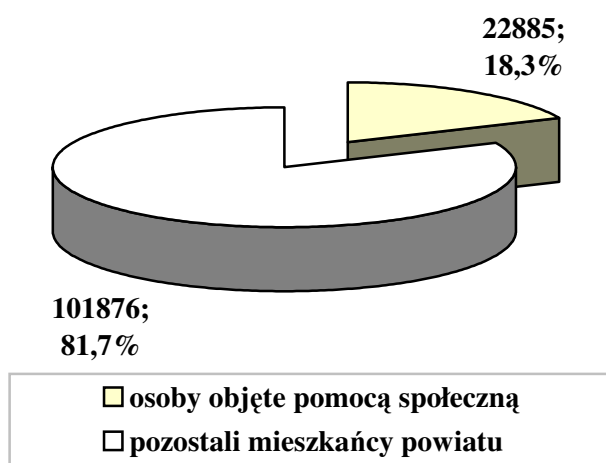
System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

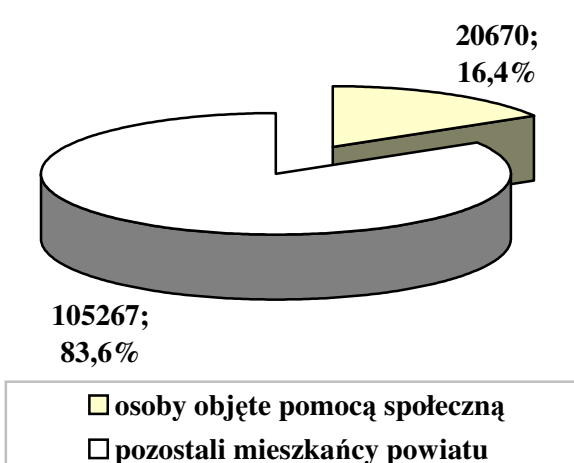
Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin powiatu konińskiego odpowiedzialnych jest 14 ośrodków pomocy społecznej, w tym 5 w gminach miejsko-wiejskich i 9 w gminach wiejskich. Do ich podstawowych obowiązków należy: prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych), współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym oraz aktywizowanie środowiska lokalnego.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2006 roku kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Można stwierdzić, że obecnie ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego. Na syndrom głębokiego ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Utrwalanie się zjawiska ubóstwa w ostatnich latach dokonywało się przy poprawie przeciętnej sytuacji materialnej ogółu społeczeństwa, co świadczy o rosnących w społeczeństwie nierównościach w sytuacji dochodowej i poziomie życia.

Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2006 roku a ludność powiatu

Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2007 roku a ludność powiatu

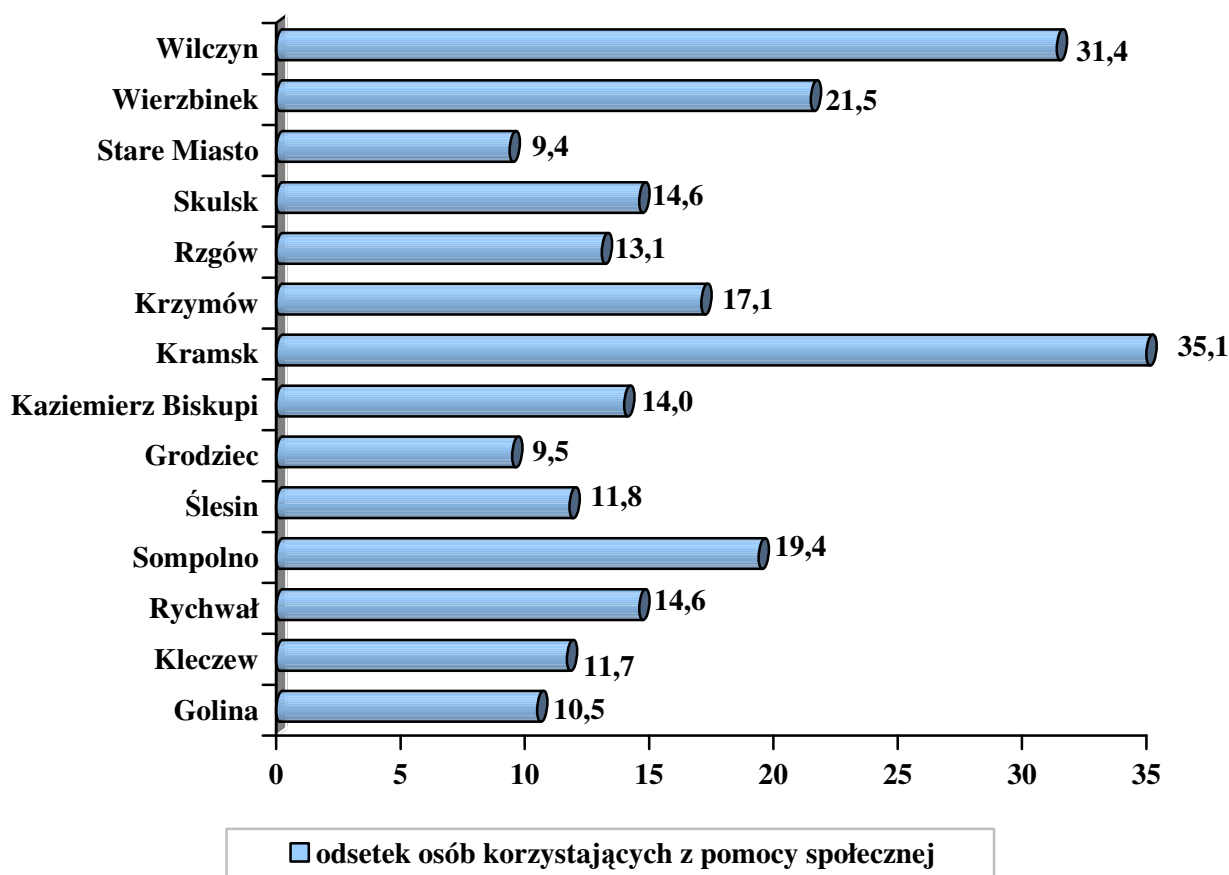

Badania własne Centrum AV.

W 2006 roku spośród 124.761 mieszkańców powiatu 22.885 osób objętych było pomocą społeczną (liczba ta nie uwzględnia osób, które otrzymały zasiłek celowy na łagodzenie skutków suszy dla gospodarstw rolnych). Natomiast w 2007 roku z 125.937 mieszkańców powiatu z pomocy społecznej skorzystało 20.670 osób. Liczba objętych pomocą społeczną w obu omawianych latach obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie.

Porównując dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej (z uwzględnieniem członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie) z ogólną liczbą mieszkańców poszczególnych gmin, uzyskać można syntetyczny wskaźnik przedstawiający dysproporcje w statusie społeczno-materialnym mieszkańców.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w 2007 roku w poszczególnych gminach powiatu konińskiego (dane w %)

Badania własne Centrum AV.

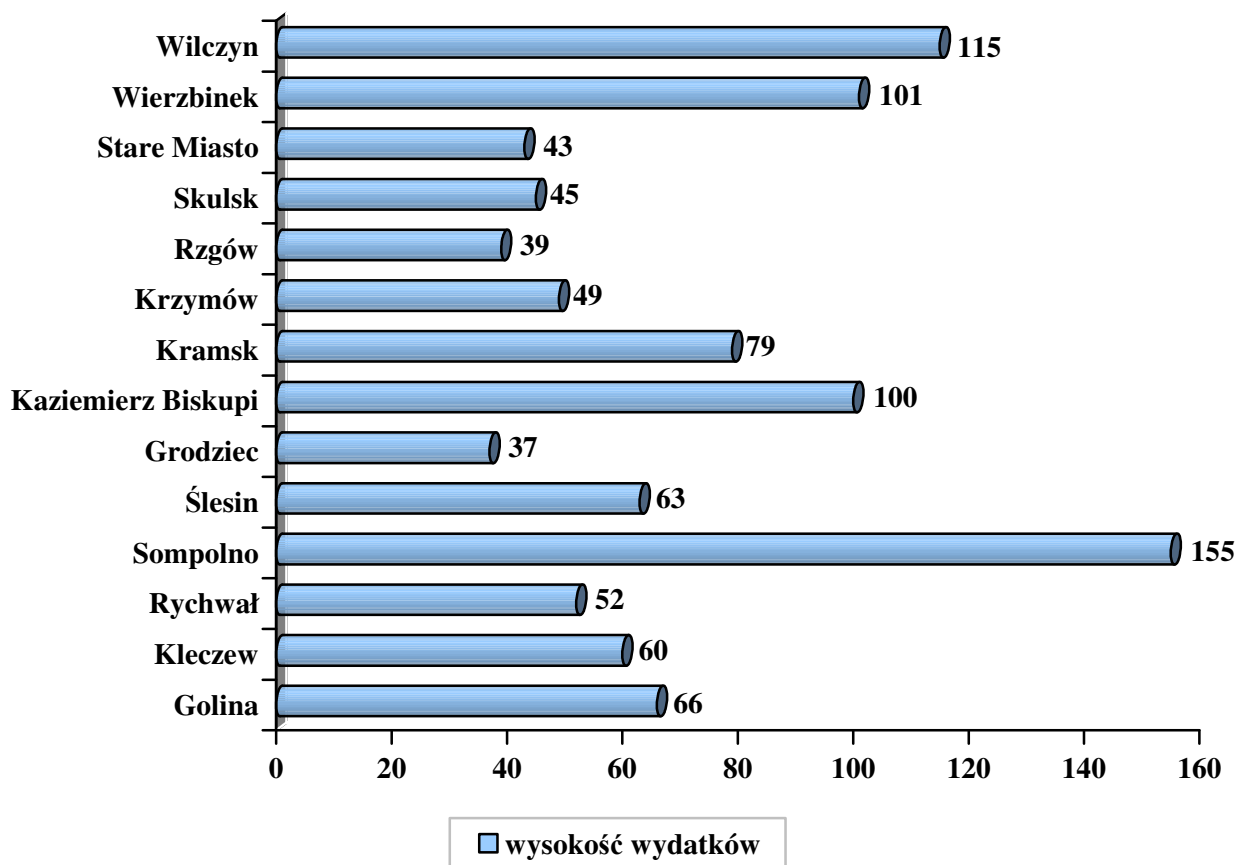
Dokonując analizy ilościowej beneficjentów pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu konińskiego, należy zwrócić uwagę na znaczne różnice w odniesieniu do poszczególnych gmin. Najniższy odsetek beneficjentów zanotowano w 2007 roku w gminie Stare Miasto (9,4%), a najwyższy w gminie Kramsk (35,1%), w której z pomocy społecznej korzystało ponad trzykrotnie więcej mieszkańców niż w gminie Stare Miasto. Do ostatniej kategorii gmin należy zaliczyć także Wilczyn (31,4%) i Wierzbinek (21,5%). Doszukując się przyczyn tego stanu rzeczy, można wskazać na pewne cechy wspólne dla gmin o najwyższych odsetkach świadczeniobiorców. Każda z nich charakteryzuje się typowo rolniczym charakterem

gospodarki oraz niskim stopniem rozwoju przemysłu i usług, wysokim bezrobociem (szczególnie Wierzbiniek i Wilczyn) oraz niskim poziomem wykształcenia ludności (Kramsk).

Na drugim biegunie w 2007 roku znalazły się, oprócz gminy Stare Miasto, gminy Grodziec i Golina (odpowiednio 9,5% i 10,5% mieszkańców korzystających ze wsparcia pomocy społecznej). Ich wspólnym wyróżnikiem było relatywnie niskie bezrobocie (szczególnie w Starym Mieście), stosunkowo wysoki poziom wykształcenia ludności oraz rozwój firm przemysłowych i usługowych (szczególnie Golina i Stare Miasto). W obu grupach gmin nie zaobserwowano natomiast związku między ich położeniem geograficznym (odległością od Konina, a więc dostępem do rynku pracy i edukacji) a liczbą świadczeniobiorców.

Uwzględniając wydatki na zadania własne pochodzące z budżetu gminy, kwoty na zadania zlecone uzyskane z budżetu państwa, a następnie przeliczając wartości na jednego mieszkańca uzyskaliśmy odmienne dane dla poszczególnych gmin powiatu w zakresie wydatkowania środków na system pomocy społecznej.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną w 2007 roku w poszczególnych gminach powiatu konińskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (dane w złotych)

Badania własne Centrum AV.

Prezentowane w zestawieniu kwoty były w obrębie powiatu mocno zróżnicowane – od wartości najniższych w przypadku gmin Grodziec i Rzgów, gdzie średnia nie przekraczała 40 zł, po najwyższe, gdzie wysokość środków finansowych przypadających na jednego mieszkańca wynosiła 155 zł (w gminie Sompolno). Ośrodki Pomocy Społecznej wydawały średnio 72 zł w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca.

Jak już stwierdzono, wysokość nakładów finansowych pozostających w dyspozycji ośrodków pomocy społecznej była zróżnicowana. Wielkość środków budżetowych przeznaczonych na system pomocy społecznej stanowi wypadkową różnych czynników - częściowo jest odzwierciedleniem istniejącego ubóstwa mieszkańców i związanych z nim realnych potrzeb, a częściowo wynika z zamożności samej jednostki samorządu terytorialnego, która może wyasygnować mniej lub więcej pieniędzy na system pomocy.

Najczęściej udzielaną formą pomocy są świadczenia pieniężne. Analizując możliwości przyznawania przez ośrodki pomocy społecznej świadczeń finansowych, należy wskazać na podstawowe zasiłki, którymi obecnie są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które, w trybie administracyjnym, może decyzję Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Obraz pojawiających się w poszczególnych gminach kwestii społecznych przedstawiają poniższe tabelaryczne zestawienia, które odzwierciedlają najpoważniejsze determinanty istniejącej w 2006 i 2007 r. sytuacji społecznej. Zestawienia sporządzono jednolicie dla każdej gminy powiatu konińskiego.

Przed przystąpieniem do analizy wysokości nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminach, należy wyjaśnić, dlaczego w roku 2006 były one znacznie wyższe niż 2007 r. Otóż taki stan rzeczy był efektem wzrostu wysokości środków na zadania zlecone gminom, wśród których dominującą pozycję stanowiły kwoty przeznaczane na wypłacanie gospodarstwom rolnym zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską suszy. Wsparcie to było udzielane w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”. Żeby jednak zachować skalę porównawczą dla omawianego okresu, w rubryce „wysokość wydatków na pomoc społeczną” podano łączną kwotę nakładów finansowych, zaś w nawiasie wysokość środków na zasiłki celowe w związku z klęską żywiołową. Liczbę gospodarstw rolnych objętych z tego powodu pomocą państwa podano

w komentarzach. Liczbę ludności na koniec 2006 i 2007 roku w poszczególnych gminach ustalono w oparciu o dane komórek ewidencji ludności urzędów gmin.

Gmina Ślesin

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	13.477	704	478	1.608	11,9	1.179.027 (319.332)	87	5
2007	13.497	1.019	467	1.597	11,8	846.088	63	5

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	1.024	1.	bezrobocie	835
2.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	704	2.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	681
3.	niepełnosprawność	274	3.	niepełnosprawność	330
4.	ubóstwo	234	4.	ubóstwo	172
5.	długotrwała lub ciężka choroba	135	5.	długotrwała lub ciężka choroba	124
6.	alkoholizm	122	6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	101
7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	91	7.	przemoc w rodzinie	32
8.	przemoc w rodzinie	27	8.	sytuacja kryzysowa	21
9.	kłęska żywiołowa lub ekologiczna	12	9.	alkoholizm	11
10.	zdarzenie losowe	6	10.	zdarzenie losowe	6
11.	sytuacja kryzysowa	5	11.	bezdomność	4
12.	bezdomność	4	12.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
13.	brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży z placówek opiekuńczo-wychowawczych	3			

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Ślesin w 2006 i 2007 roku były: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawność. W 2006 r. 333 gospodarstwa otrzymały finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 12,7%.

Gmina Kramsk

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	10.148	1.136	983	3.812	37,6	1.292.379 (494.116)	127	4
2007	10.306	972	952	3.616	35,1	817.641	79	5

Dane Gminny Ośrodka Pomocy Społecznej w Kramsku.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	ubóstwo	1.432	1.	ubóstwo	1593
2.	bezrobocie	1.116	2.	bezrobocie	856
3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	989	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	856
4.	niepełnosprawność	199	4.	niepełnosprawność	212
5.	alkoholizm	180	5.	długotrwała lub ciężka choroba	154
6.	długotrwała lub ciężka choroba	138	6.	alkoholizm	142
7.	przemoc w rodzinie	12	7.	przemoc w rodzinie	68
8.	zdarzenie losowe	7	8.	kłęska żywiołowa lub ekologiczna	6
9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5
10.	sieroctwo	3	10.	sieroctwo	2
			11.	bezdomność	1

Dane Gminny Ośrodka Pomocy Społecznej w Kramsku.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Kramsk w 2006 i 2007 roku były: ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 399 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 13,3%.

Gmina Krzymów

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	7.091	652	316	1.237	17,4	620.995 (252..328)	88	4
2007	7.213	421	315	1.234	17,1	350.797	49	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzymowie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	621	1.	długotrwała lub ciężka choroba	499
2.	długotrwała lub ciężka choroba	499	2.	niepełnosprawność	368
3.	niepełnosprawność	356	3.	bezrobocie	330
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	200	4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	269
5.	alkoholizm	158	5.	alkoholizm	158
6.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	109	6.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	105
7.	ubóstwo	72	7.	ubóstwo	18
8.	zdarzenie losowe	14	8.	przemoc w rodzinie	16
9.	przemoc w rodzinie	12	9.	zdarzenie losowe	9
10.	bezdomyłość	1	10.	bezdomyłość	1
			11.	narkomania	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzymowie.

Podstawowymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Krzymów w 2006 roku były: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W 2007 roku były nimi: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. W 2006 r. pomocą w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy” objęto 204 gospodarstwa.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 12,1%.

Gmina Wierzbinek

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	7.940	888	485	2.083	26,4	1.202.142 (734.044)	151	5
2007	7.970	728	442	1.711	21,5	802.681	101	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbinku.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	1.447	1.	bezrobocie	989
2.	ubóstwo	1.124	2.	ubóstwo	846
3.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	1.028	3.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	820
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	737	4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	245
5.	niepełnosprawność	204	5.	długotrwała lub ciężka choroba	206
6.	długotrwała lub ciężka choroba	136	6.	niepełnosprawność	166
7.	alkoholizm	128	7.	alkoholizm	116
8.	przemoc w rodzinie	26	8.	przemoc w rodzinie	17

9.	zdarzenie losowe	3	9	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
10.	bezdomność	1	10.	zdarzenie losowe	2
			11.	bezdomność	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbinku.

Omawiając zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Wierzbinek w 2006 i 2007 roku były: bezrobocie, ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 614 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 12,1%.

Gmina Grodziec

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	5.470	293	170	659	12,0	727.513 (475.408)	133	3
2007	5.477	236	143	507	9,5	200.961	37	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodźcu.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	364	1.	bezrobocie	261
2.	niepełnosprawność	166	2.	niepełnosprawność	140
3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	158	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	127
4.	ubóstwo	127	4.	ubóstwo	109
5.	potrzeba ochrony macierzyństwa	121	5.	długotrwała lub ciężka choroba	40
6.	długotrwała lub ciężka choroba	40	6.	alkoholizm	18

7.	alkoholizm	24	7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	17
8.	zdarzenia losowe	4	8.	zdarzenia losowe	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodźcu.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Grodziec w 2006 i 2007 roku były: bezrobocie, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W 2006 r. 409 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 15,7%.

Gmina Wilczyn

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	6.511	612	508	2.146	33,0	794.253 (350.740)	122	3
2007	6.478	538	471	2.037	31,4	744.113	115	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczynie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	ubóstwo	1.662	1.	ubóstwo	1.194
2.	bezrobocie	750	2.	bezrobocie	721
3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	508	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	377
4.	długotrwała lub ciężka choroba	221	4.	długotrwała lub ciężka choroba	206
5.	niepełnosprawność	169	5.	niepełnosprawność	141
6.	alkoholizm	118	6.	przemoc w rodzinie	117
7.	bezdomność	7	7.	alkoholizm	114
8.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	8.	bezdomność	7

9.	brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży z placówek opiekuńczo-wychowawczych	4
----	---	---

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczynie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Wilczyn w 2006 i 2007 roku były: ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 350 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 11,3%.

Gmina Kazimierz Biskupi

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	10.398	793	464	1.604	15,4	1.237.651 (201.872)	119	4
2007	10.609	789	437	1.487	14,0	1.063.974	100	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	1.170	1.	bezrobocie	1.038
2.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	650	2.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	709
3.	ubóstwo	560	3.	długotrwała lub ciężka choroba	551
4.	długotrwała lub ciężka choroba	451	4.	ubóstwo	479
5.	niepełnosprawność	246	5.	niepełnosprawność	357
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	76	6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	152
7.	alkoholizm	58	7.	alkoholizm	110
8.	zdarzenia losowe	9	8.	narkomania	11

9.	sytuacja kryzysowa	6	9.	zdarzenia losowe	10
10.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	10.	sytuacja kryzysowa	9
11.	narkomania	3	11.	bezdomność	4
12.	bezdomność	3	12.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1
13	przemoc w rodzinie	3	13.	przemoc w rodzinie	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim.

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Kazimierz Biskupi w 2006 były: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i ubóstwo. W 2007 roku powodami były: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwała lub ciężka choroba. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 199 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie z rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 10,2%.

Gmina Rzgów

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	6.834	389	221	993	14,5	748.917 (473.892)	110	2
2007	6.938	365	208	909	13,1	272.755	39	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	379	1.	ubóstwo	780
2.	bezrobocie	349	2.	bezrobocie	617

3.	ubóstwo	196	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	346
4.	niepełnosprawność	131	4.	długotrwała lub ciężka choroba	209
5.	długotrwała lub ciężka choroba	103	5.	niepełnosprawność	157
6.	alkoholizm	92	6.	alkoholizm	150
7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	31	7.	zdarzenia losowe	27
8.	przemoc w rodzinie	7	8.	sytuacja kryzysowa	20
9.	zdarzenia losowe	2	9.	sieroctwo	14
			10.	bezdomność	8
			11.	przemoc w rodzinie	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Rzgów w 2006 roku były: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie i ubóstwo. W 2007 roku były to: ubóstwo, bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 411 gospodarstw z terenu gminy otrzymało finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 13,0%.

Gmina Skulsk

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	6.177	557	297	1.160	18,8	702.637 (381.428)	114	3
2007	6.260	342	231	911	14,6	279.505	45	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skulsku.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	ubóstwo	1.380	1.	ubóstwo	880
2.	bezrobocie	930	2.	bezrobocie	590
3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	574	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	275
4.	niepełnosprawność	190	4.	alkoholizm	121
5.	długotrwała lub ciężka choroba	182	5.	długotrwała lub ciężka choroba	75
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	114	6.	niepełnosprawność	64
7.	alkoholizm	39	7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	15
8.	sieroctwo	27	8.	bezdomność	3
9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	9.	zdarzenia losowe	2
10.	narkomania	1			

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skulsku.

Komentując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Skulsk w 2006 i w 2007 roku były: ubóstwo i bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W 2006 r. 386 gospodarstw z gminy Skulsk otrzymało finansowe wsparcie z rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 13,8%.

Gmina Stare Miasto

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	10.367	381	287	1.101	10,6	846.373 (405.228)	82	4
2007	10.580	511	258	993	9,4	453.229	43	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Mieście.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	ubóstwo	1.058	1.	ubóstwo	917
2.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	269	2.	bezrobocie	572
3.	bezrobocie	240	3.	potrzeba ochrony macierzyństwa	444
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	232	4.	niepełnosprawność	301
5.	niepełnosprawność	162	5.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	151
6.	alkoholizm	98	6.	długotrwała lub ciężka choroba	125
7.	długotrwała lub ciężka choroba	95	7.	alkoholizm	51
8.	przemoc w rodzinie	14	8.	zdarzenia losowe	14
9.	sytuacja kryzysowa	10	9.	sieroctwo	9
10.	narkomania	9	10.	sytuacja kryzysowa	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Mieście.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Stare Miasto w 2006 roku było ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i bezrobocie. W 2007 roku były to: ubóstwo, bezrobocie, a także potrzeba ochrony macierzyństwa. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 336 gospodarstw otrzymało finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 12,4%.

Gmina Golina

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	11.388	560	362	1.226	10,8	1.318.311 (404.656)	116	5
2007	11.593	537	349	1.212	10,5	763.666	66	5

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Golinie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	ubóstwo	866	1.	ubóstwo	1.005
2.	bezrobocie	772	2.	bezrobocie	754
3.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	515	3.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	389
4.	niepełnosprawność	212	4.	niepełnosprawność	188
5.	długotrwała lub ciężka choroba	95	5.	długotrwała lub ciężka choroba	139
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	68	6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	86
7.	alkoholizm	42	7.	alkoholizm	37
8.	sieroctwo	24	8.	narkomania	1
9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1
10.	narkomania	1			

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Golinie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Golina w 2006 i w 2007 roku były: ubóstwo, bezrobocie, a także bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 372 gospodarstwa otrzymały finansowe wsparcie z rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 10,0%.

Gmina Kleczew

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	9.766	744	400	1.430	14,6	968.480 (310.804)	98	3
2007	9.910	884	427	1.156	11,7	593.109	60	3

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	790	1.	ubóstwo	778
2.	ubóstwo	640	2.	bezrobocie	689
3.	długotrwała lub ciężka choroba	551	3.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	343
4.	kłęska żywiołowa lub ekologiczna	334	4.	długotrwała lub ciężka choroba	324
5.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	227	5.	niepełnosprawność	51
6.	niepełnosprawność	142	6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	5
7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	17	7.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
8.	przemoc w rodzinie	5			
9.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2			
10.	bezdomność	2			

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie.

Komentując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Kleczew w 2006 były: bezrobocie, ubóstwo i bezrobocie, a także długotrwała lub ciężka choroba. W 2007 r. były to: ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W 2006 r. 334 gospodarstwa otrzymały finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 9,5%.

Gmina Rychwał

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	8.470	265	265	883	10,4	1.131.420 (736.924)	134	3
2007	8.445	494	341	1.232	14,6	435.196	52	3

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rychwale.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	910	1.	bezrobocie	698
2.	niepełnosprawność	152	2.	długotrwała lub ciężka choroba	327
3.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	84	3.	niepełnosprawność	263
4.	długotrwała lub ciężka choroba	83	4.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	124
5.	alkoholizm	12	5.	potrzeba ochrony macierzyństwa	12
6.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	6.	alkoholizm	4
			7.	zdarzenia losowe	4
			8.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rychwale.

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Rychwał w 2006 roku były: bezrobocie, niepełnosprawność i bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rok później były to: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, a także niepełnosprawność. Należy zaznaczyć, że w 2006 r. 642 gospodarstwa otrzymały finansowe wsparcie z rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 14,3%.

Gmina Sompolno

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców gminy (w %)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną (w zł)	Wysokość wydatków na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Liczba pracowników socjalnych
2006	10.724	1.602	894	2.945	27,5	2.287.996 (553.836)	213	5
2007	10.661	1.091	676	2.068	19,4	1.652.180	155	5

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sompolnie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 i 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Lp.	Powody:	Rok 2006	Lp.	Powody	Rok 2007
1.	bezrobocie	1.517	1.	bezrobocie	1.286
2.	długotrwała lub ciężka choroba	479	2.	długotrwała lub ciężka choroba	499
3.	niepełnosprawność	441	3.	niepełnosprawność	387
4.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	348	4.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	316
5.	ubóstwo	222	5.	ubóstwo	221
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa	87	6.	alkoholizm	29
7.	alkoholizm	36	7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	27
8.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	8.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5
9.	bezdomność	4	9.	zdarzenia losowe	5
10.	sieroctwo	2	10.	bezdomność	1
12.	zdarzenie losowe	1	12.	sieroctwo	1

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sompolnie.

Podstawowymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Sompolno w 2006 i w 2007 roku były: bezrobocie, ubóstwo, a także długotrwała lub ciężka choroba. Ponadto w 2006 r. 522 gospodarstwa otrzymały finansowe wsparcie w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku - 12,1%.

Najczęstsze powody ubiegania się o pomoc w gminach powiatu konińskiego w 2007 roku (liczba osób w rodzinach)

Gmina	Ubóstwo	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Przemoc w rodzinie	Alkoholizm
Gminy miejsko-wiejskie								
Golina	1.005	86	754	188	139	389		37
Kleczew	778	5	689	51	324	343		
Rychwał		12	698	263	327	124		4
Sompolno	221	27	1.286	387	499	316		29
Ślesin	172	101	835	330	124	681	32	11
Gminy wiejskie								
Grodziec	109	17	261	140	40	127		18
Kazimierz Biskupi	479	152	1.038	357	551	709	1	110
Kramsk	1.593		856	212	154	856	68	142
Krzymów	18	269	330	368	499	105	16	158
Rzgów	780		617	157	209	346	3	150
Skulsk	880	15	590	64	75	275		121
Stare Miasto	917	444	572	301	125	151		51
Wierzbiniek	846	245	989	166	206	820	17	116
Wilczyn	1.194		721	141	206	377	117	114
Powiat koniński								
Razem	8.992	1.373	10.236	3.125	3.478	5.619	252	1.061

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu konińskiego.

Ze zbiorczego zestawienia wynika, że najczęstszymi powodami ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w powiecie konińskim w 2007 roku były:

- bezrobocie (10.236 osób w rodzinach),

- ubóstwo (8.992),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (5.619),
- długotrwała lub ciężka choroba (3.478),
- niepełnosprawność (3.125),
- potrzeba ochrony macierzyństwa (1.373),
- alkoholizm (1.061),
- przemoc w rodzinie (252).

Analizując powyższe zestawienie należy mieć na uwadze, że obrazuje ono główne powody korzystania z pomocy społecznej. Nie jest natomiast fotografią stanu faktycznego w tym zakresie. Wynika to z dowolności kwalifikowania świadczeniobiorców do określonych kategorii osób, na co wskazują znaczne rozpiętości w rozmiarach udzielanego wsparcia zarówno w kolejnych latach, jak i w poszczególnych gminach. Charakterystycznym przykładem są tu gmina Rychwał, w której problem ubóstwa w ogóle nie wystąpił, a także gmina Krzymów, w której dotyczył on zaledwie kilkunastu osób, podczas gdy w sąsiednich (Kramsk i Stare Miasto) wspierano z tego powodu setki osób.

Warto również dodać, że w omawianym okresie Ośrodki Pomocy Społecznej realizowały zadania przy praktycznie niezmienionej liczbie etatów (w 2006 r. – 53 pracowników socjalnych, w 2007 r. -54).

Na zakończenie tego rozdziału, wspomnieć należy o udziale gmin Wilczyn, Skulsk, Wierzbinek i Grodziec w Poakcesyjnym Programie Wsparcia Obszarów Wiejskich – Program Integracji Społecznej, do którego zakwalifikowano 16 gmin z województwa wielkopolskiego. Jego celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wyrównywanie szans kulturowych, edukacyjnych i rozwojowych społeczności lokalnej. Środki finansowe z Programu Integracji Społecznej umożliwią w latach 2007-2009 realizację usług skierowanych do następujących grup społecznych:

- osób starszych (usługi opiekuńcze, środowiskowe formy opieki wspomagające i ułatwiające codzienne funkcjonowanie),
- dzieci i młodzieży (rozwój sieci świetlic środowiskowych, tworzenie klubów młodzieżowych, kawiarenek internetowych oraz sieci poradnictwa i wspierania w sytuacjach kryzysowych, poradnictwo zawodowe, zastępcze formy opieki rodzinnej dla dzieci i młodzieży),
- rodziny z dziećmi (poradnictwo prawne, socjalne, rodzinne, pedagogiczno-psychologiczne, opieka instytucjonalna nad dziećmi, mini-przedszkola lub mini-żłobki).

2.4. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Za realizację zadań powiatowych z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie. Do jego obowiązków należy m.in. **realizacja zadań własnych**:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- 5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;

- 9) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 10) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 11) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 13) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 14) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 16) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
- 19) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Z zakresu **rehabilitacji społecznej**, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, powiat – za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – realizuje następujące zadania:

- 1) Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 2) Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz

ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,

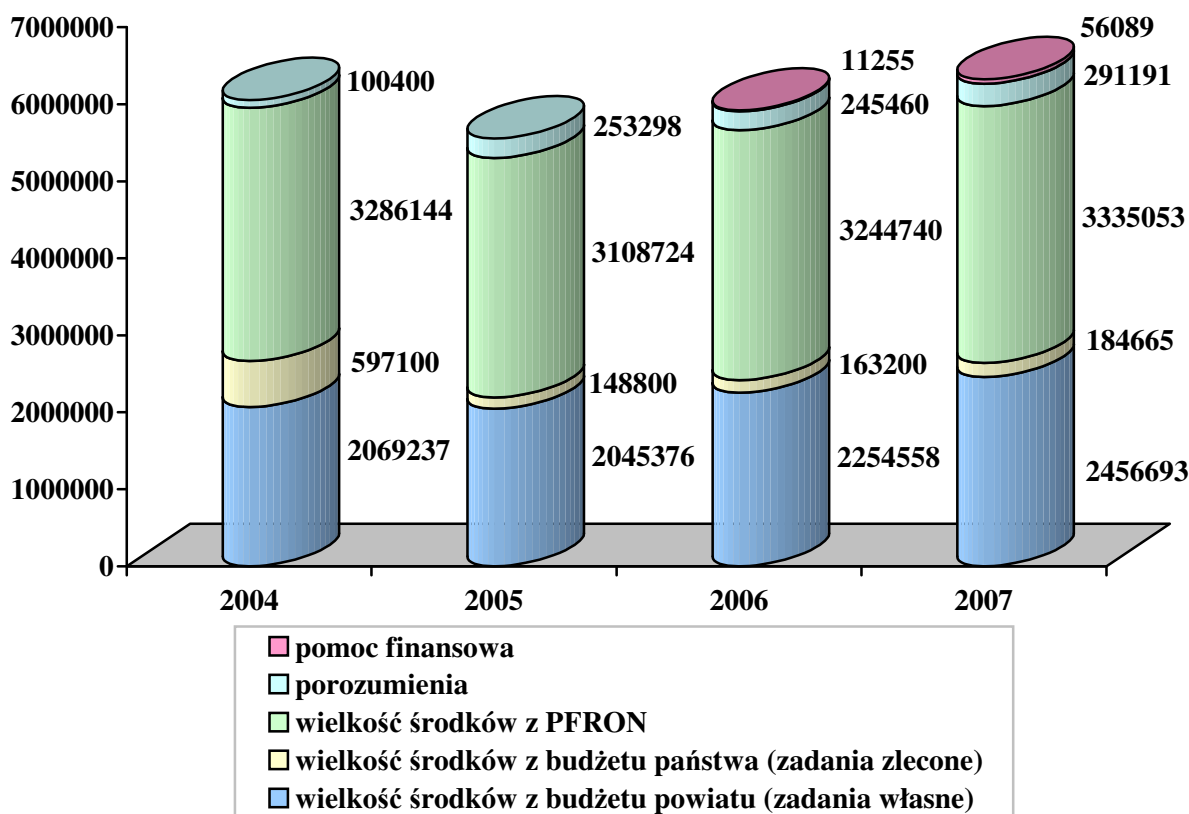
3) Udzielanie dofinansowania do:

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
- kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

W ramach rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie realizuje następujące zadania:

- zwracanie pracodawcom kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących miejsc pracy,
- zwracanie pracodawcom kosztów wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zatrudnionych na podstawie umów z lat poprzednich,
- udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.

Wielkość wydatków przeznaczonych przez powiat na realizację zadań PCPR w latach 2004-2007

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż wielkość wydatków przeznaczonych przez powiat na realizację zadań PCPR w latach 2004-2007 ulegała wahanom. W 2004 roku wydatki te wyniosły łącznie 2.766.737 zł, rok później spadły do 2.447.474 zł, a w 2006 roku osiągnęły poziom 2.674.473 zł. W kolejnym roku wzrosły do 2.988.638 zł i były najwyższe. Taki stan rzeczy był w głównej mierze efektem wzrostu wysokości środków uzyskanych z budżetu powiatu, przy jednoczesnym wzroście wysokości środków otrzymanych z PFRON i w ramach porozumień.

2.4.1. KWESTIA DZIECKA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się m.in.:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska i świetlice wychowawcze oraz kluby środowiskowe,
- placówki wsparcia dziennego zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

2.4.1.1. DZIECKO W ŚRODOWISKU

Na zapewnienie odpowiedniej pozycji dziecka w środowisku lokalnym wpływa wiele czynników. Jednym z kluczowych jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego. Funkcje te spełnia w powiecie konińskim **Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ślesinie**.

Teren działania Poradni obejmuje znajdujące się w powiecie gminy: Kleczew, Skulsk, Sompolno, Ślesin, Wierzbinek, Wilczyn. Utworzona w 2001 roku Filia Poradni w Koninie obejmuje działaniem gminy: Golina, Grodziec, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rychwał, Rzgów i Stare Miasto.

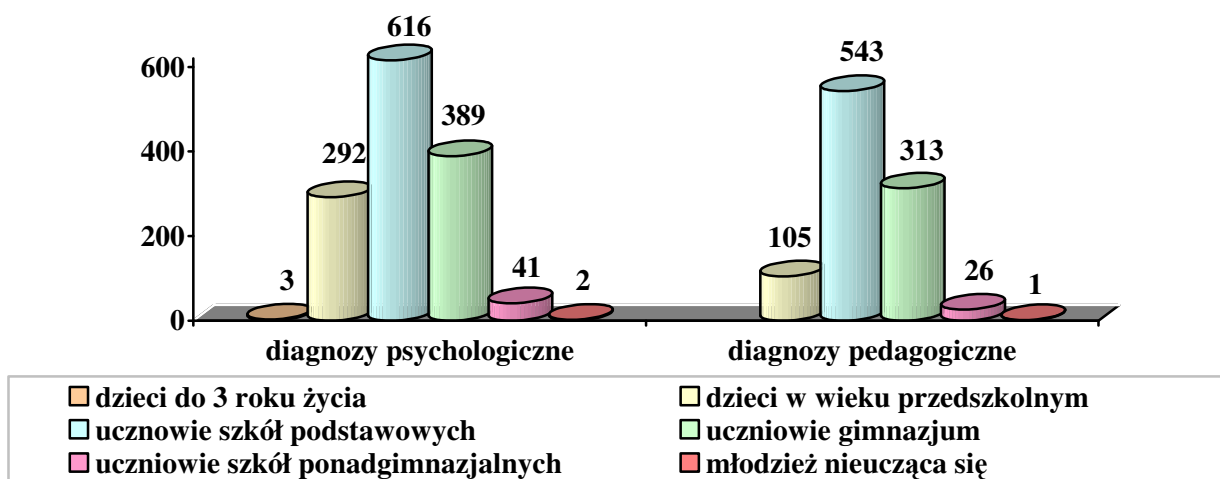
Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna swym zasięgiem obejmuje wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu. Jednostka merytorycznie podlega Kuratorium Oświaty, organizacyjnie – Starostwu Powiatowemu.

Celem działania Poradni jest udzielanie wszechstronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wsparciem mogą być objęte dzieci i młodzież do dziewiętnastego roku życia. Udzielana pomoc jest nieodpłatna. Poradnia ze względu na swój powiatowy zasięg realizuje wszystkie zadania statutowe, a więc zajmuje się diagnozą rozwoju dziecka, wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, dbaniem o wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, udzielaniem pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej i ze specyficznymi zaburzeniami poszczególnych funkcji, udzielaniem pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów w okresie dojrzewania, poradnictwem dla uczniów w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia i zawodu, dziećmi i młodzieżą z wybitnymi uzdolnieniami, dziećmi z zaburzeniami w komunikowaniu się, wczesną interwencją, pomocą rodzicom i nauczycielom. Poradnia realizuje zadania przez:

- diagnozę – są to przeważnie badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, po których wydaje się opinię lub orzeczenie określające dalszą drogę pomocy dla dziecka,
- terapię – terapia zaburzeń emocjonalnych dla dzieci, terapia rodzin,
- działalność profilaktyczną – profilaktyka uzależnień, wczesne wykrywanie trudności szkolnych,
- psychoedukację – zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży (warsztaty zawodoznawcze, zajęcia), prelekcje dla rodziców i nauczycieli,
- konsultacje, mediacje, informacje,
- doradztwo – porady indywidualne dla rodziców, nauczycieli i młodzieży.

W 2004 roku Poradnia przyjęła 1.124 dzieci, w 2005 r. – 1.221, w 2006 r. – 1.268, natomiast w 2007 r. – 1.551 dzieci. W 2007 roku w ramach działalności diagnostycznej przeprowadzono 1.343 diagnozy psychologiczne i 988 pedagogicznych. Diagnostyki logopedycznej i lekarskiej nie prowadzono.

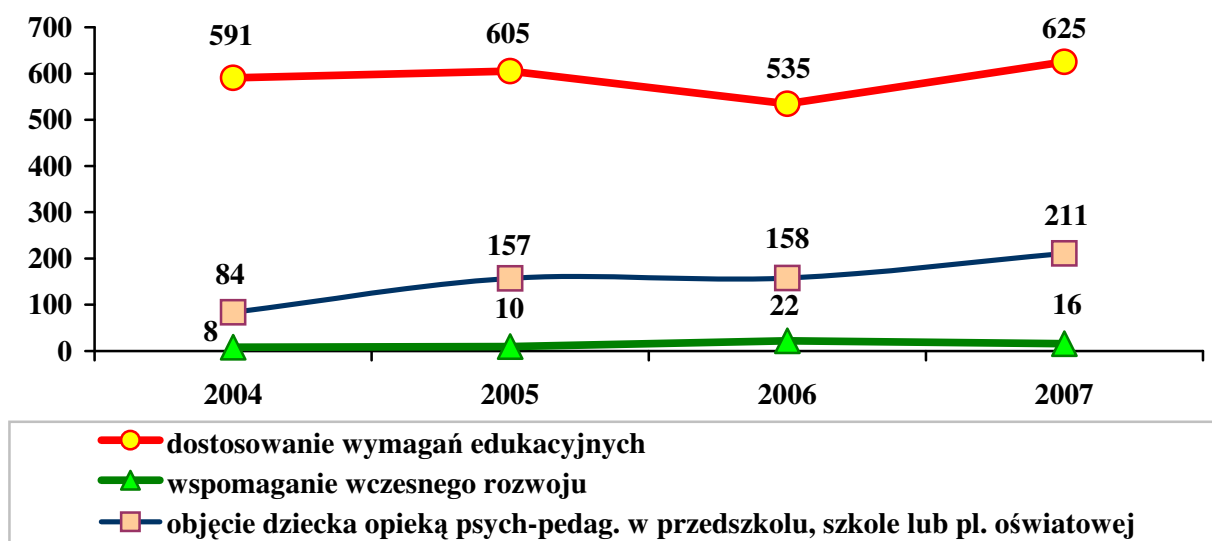
Działalność diagnostyczna Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie i Filii Poradni w Koninie w 2007 roku

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie i Filii Poradni w Koninie.

Analiza powyższego wykresu dowodzi, że w 2007 roku przeprowadzono więcej diagnoz psychologicznych niż pedagogicznych, przy czym działalność diagnostyczna koncentrowała się głównie na uczniach szkół podstawowych, a w dalszej kolejności na uczniach gimnazjum i dzieciach w wieku przedszkolnym. Należy również zwrócić uwagę na wzrost liczby dzieci i młodzieży, której udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej w 2007 r. w stosunku do lat wcześniejszych.

Główne formy pomocy bezpośredniej udzielanej w latach 2004-2007

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie i Filii Poradni w Koninie.

W poszczególnych latach analizowanego okresu Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna najczęściej wydawała opinie w sprawach dostosowania wymagań edukacyjnych – najwięcej w roku 2007. Również w 2007 roku nastąpił wzrost liczby dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej z 84 przypadków w 2004 roku do 211 w 2007 roku. Wspomaganie wczesnego rozwoju dziecka stosowano najczęściej w 2006 roku. Warto przy tym zauważyć rozwój tej formy pomocy bezpośredniej. W 2007 roku, w stosunku do 2004 roku, nastąpiło podwojenie zakresu stosowania wczesnego wspomaganie rozwoju.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rychwale

Głównym celem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rychwale, którego podmiotem prowadzącym jest powiat koniński, jest tworzenie właściwych warunków dydaktycznych, wychowawczych, zdrowotnych i materialnych umożliwiających wychowankom prawidłowy przebieg procesów rewalidacji i integracji. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy to placówka dla dzieci i młodzieży, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania. W 2006 roku Ośrodek dysponował 96 miejscami. W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rychwale wchodzi szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Ośrodek zapewnia udział w zajęciach w zakresie rewalidacji, profilaktyki społecznej i resocjalizacji, przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielności w życiu społecznym oraz udział w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych. Wspomaga również rodziców (prawnych opiekunów) w pełnieniu funkcji wychowawczych i edukacyjnych, w szczególności przez organizowanie konsultacji.

Zespół Szkół „Szkoły Twórczej Integracji” w Milinie

Organizacją pod nazwą Stowarzyszenie Szkoła Twórczej Integracji powołane zostało w 2000 r. z inicjatywy rodziców i nauczycieli skupionych wokół szkoły publicznej w Milinie – małej wsi położonej w gminie Kramsk 1. Celem Stowarzyszenia jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze wsi, zwłaszcza niepełnosprawnej, likwidacja barier architektonicznych i psychologicznych, stwarzanie możliwości rozwoju dla rodziców, integracja społeczna. Zamierzeniem twórców stowarzyszenia było stworzenie dzieciom niepełnosprawnym ze wsi warunków do nauki i integracji z dziećmi zdrowymi, żeby miejsce zamieszkania nie decydowało o ich losie.

Od 2001 r. stało się organem prowadzącym dla szkoły integracyjnej na wsi, od 2002 r. prowadzi Zespół Szkół „Szkoły Twórczej Integracji” w Milinie, w skład którego wchodzi:

- Publiczna Szkoła Podstawowa z klasami integracyjnymi, oddziałem przedszkolnym, oddziałem nauczania specjalnego dla głęboko upośledzonych;
- Publiczne Gimnazjum z oddziałem integracyjnym i oddziałem specjalnym.

W wymienionych szkołach w roku szkolnym 2007/2008 uczyło się 100 dzieci, w tym 58 niepełnosprawnych. Dzieci dowożone są z gminy Kramsk, ościennych gmin oraz miasta Konin własnym transportem, nieodpłatnie.

Główne cele programu można przedstawić następująco:

- zrównoważenie szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych z obszarów wiejskich;
- zapobieganie marginalizacji i alienacji dzieci i rodzin dotkniętych niepełnosprawnością;
- aktywizacja społeczna, wdrażanie postaw otwartości i tolerancji w małych społecznościach wiejskich;
- nawiązanie współpracy z placówkami naukowymi wspomagającymi pracę nauczycieli i pedagogów (Instytutem Socjologii i Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej);
- stosowanie nowoczesnych metod pracy, szeroka oferta zajęć edukacyjnych, m.in. nauka dwóch języków obcych (angielskiego i francuskiego) własne programy edukacyjne (ekologiczny, terapeutyczno-rehabilitacyjny, indywidualne ścieżki edukacyjne dla głębiej upośledzonych), szeroka gama kół zainteresowań, zajęcia sportowe, klub europejski;
- tzw. efekty miękkie to zmiana postaw wobec niepełnosprawności zarówno wśród mieszkańców wsi, jaki i samych rodziców dzieci niepełnosprawnych.

Należy dodać, że zaletą szkoły jest infrastruktura całkowicie przystosowana do potrzeb dzieci, mała liczba uczniów w klasach, indywidualizacja zajęć, zaplecze sportowo-rehabilitacyjne, z którego korzystają również dorośli mieszkańcy wsi. Kolejnym wyzwaniem dla Stowarzyszenia jest stworzenie dla niepełnosprawnych gimnazjalistów programu przysposabiającego do pracy, aby w przyszłości mogli samodzielnie pełnić określone role zawodowe i społeczne.

Zadanie z zakresu organizowania placówek wsparcia dziennego powiat realizował w formie zlecenia podmiotom niepublicznym w drodze konkursu ofert. Na terenie powiatu konińskiego działało w 2007 roku 12 placówek wsparcia dziennego typu ognisko wychowawcze i świetlica terapeutyczna. Były one prowadzone przez:

- Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” – 6 świetlic terapeutycznych dla 175 dzieci w Golinie, Żychlinie, Brzeźnie, Wilczynie, Krzymowie i Liścu Wielkim,

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – ogniska w Lipicach (dla 42 dzieci), Kramsku (dla 35 dzieci), Ślesinie (dla 29 dzieci), Kleczewie (dla 30 dzieci),
- Stowarzyszenie na Pożytek Publiczny – ognisko wychowawcze dla 26 dzieci w Rychwale,
- Zgromadzenie Sióstr Wspólnej Pracy w Sompolnie – ognisko dla 40 dzieci.

Placówki wsparcia dziennego prowadzą działalność całoroczną, również w okresie wakacji. Spełniały zadania profilaktyczne, terapeutyczne i wychowawcze.

Do instytucji wsparcia dziecka i rodziny należy też zaliczyć działający przy **PCPR Zespół Wsparcia Rodziny** pełniący funkcje pomocnicze w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych powiatu. W jego skład wchodzi pracownicy PCPR, kuratorzy rodzinni z Konina i Koła, przedstawiciele pogotowi rodzinnych. Jego pracę uzupełniają pracownicy OPS-ów, a także prawnik i psycholog oraz dyrektor Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego. Wynikiem działalności Zespołu było w 2007 r. znalezienie opieki dla 12 dzieci w rodzinnej opiece zastępczej i powrót 11 dzieci do rodzin biologicznych.

Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie

Jest placówką o zasięgu lokalnym funkcjonującą na podstawie ustawy o pomocy społecznej, która nakłada na powiat obowiązek prowadzenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i ośrodka interwencji kryzysowej. Ośrodek został utworzony w styczniu 2006 r. i działa w ramach PCPR. Jego oferta skierowana jest do mieszkańców powiatu konińskiego, którzy przeżyli zdarzenia istotnie zakłócające ich dotychczasowe życie. Zespół Ośrodka składa się z 3 pracowników etatowych i 6 specjalistów (psychologa, prawników, specjalisty do spraw niepełnosprawności oraz terapeuty uzależnień), którzy zajmują się rozwiązywaniem różnorodnych problemów rodzinnych i innych (dane za 2007 r.). Jedną z metod pracy Ośrodka jest poradnictwo rodzinne prowadzone w formie telefonu zaufania i dyżurów specjalistów pełniących w siedzibie Ośrodka w Ślesinie i Komendzie Miejskiej Policji w Koninie. Z uwagi na wielkość powiatu konińskiego oraz niewielki dostęp bezpłatny do specjalistów, w gminach od III kwartału 2007 roku rozszerzona została oferta Ośrodka w Ślesinie o dyżury na terenie 5 gmin, co znakomicie ułatwia korzystanie z poradnictwa przez mieszkańców powiatu. Należy zaznaczyć, że gminy powiatu partycypują w kosztach utrzymania Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej.

W sytuacjach kryzysowych, zagrażających zdrowiu lub życiu, pracownicy Ośrodka udzielają schronienia osobom potrzebującym pomocy. Hotel dysponuje 12 miejscami. W 2007 roku ze schronienia skorzystało 7 osób, w tym czworo dzieci. Były to ofiary przemocy domowej. W celu zagwarantowania odpowiedniej atmosfery ofiarom i świadkom przemocy domowej utworzono tzw. niebieski pokój, który mieści się w Komendzie Miejskiej Policji w Koninie.

Może on być również wykorzystywany jako miejsce spotkań dzieci przebywających w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi. We współpracy z KMP Ośrodek prowadzi szeroką działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i łagodzenia jej skutków.

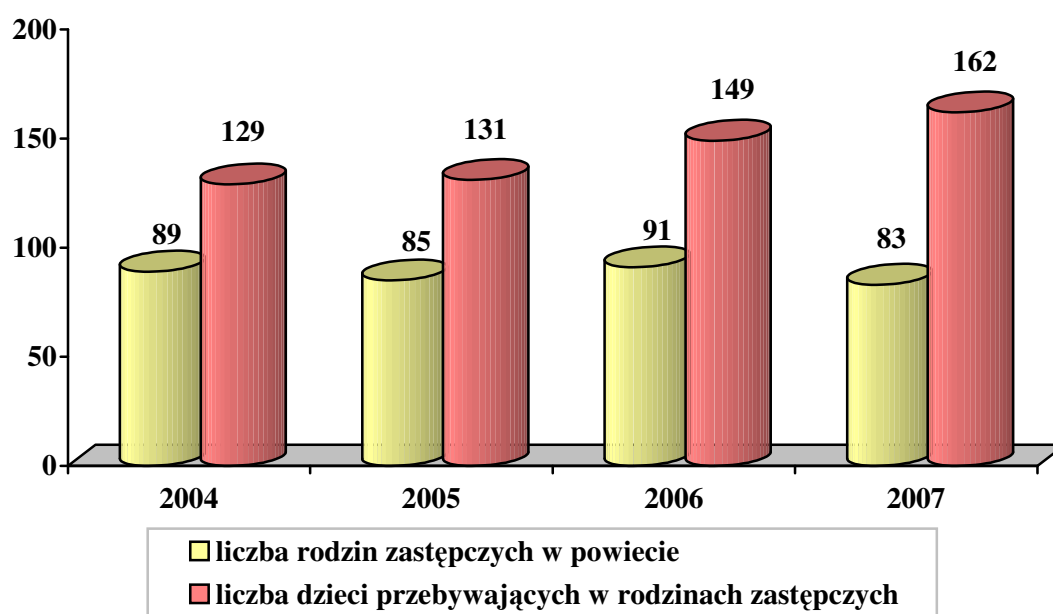
2.4.1.2. DZIECKO POZBAWIONE OPIEKI RODZINY

Znaczącą część klientów lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych. Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym. Sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, są zerwane więzi uczuciowe między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Jedną z najbardziej dogodnych form opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. **Rodzina zastępcza** to taka rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza nie jest rodziną adopcyjną. Przyjęcie dziecka do rodziny przez małżeństwo lub osobę samotną następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze na terenie powiatu konińskiego w latach 2004-2007

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

W powiecie konińskim na przestrzeni lat 2004-2007 liczba rodzin zastępczych ulegała nieznacznym wahaniom (najwyższa była w 2006 roku). Systematycznie rosła natomiast liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych – ze 129 w 2004 roku do 162 w 2007 roku.

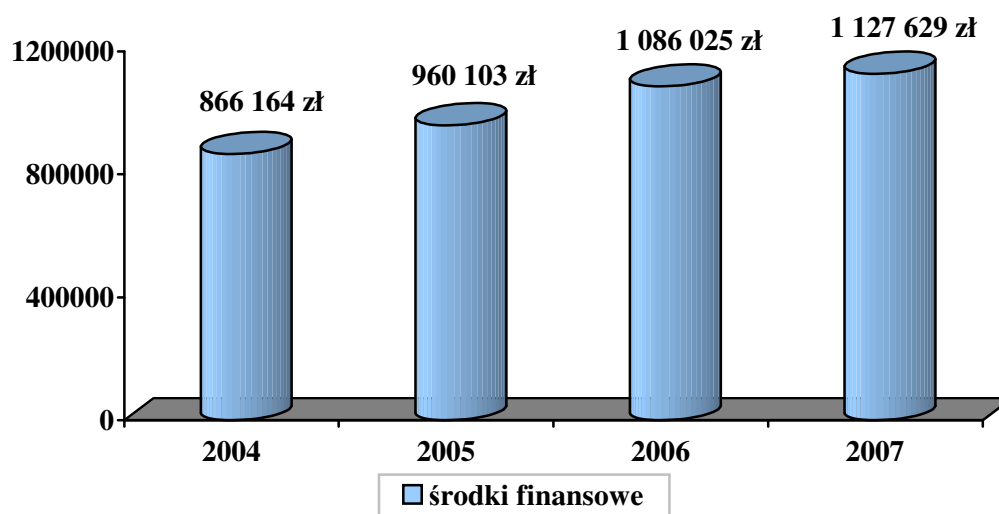
Sytuacja rodzin zastępczych w powiecie w 2007 roku

Rodzaj sprawy	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niespokrewnione z dzieckiem	Rodzina zawodowa, wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego	Ogółem
Rodziny objęte pomocą	63	15	1	4	83
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	76	36	8	42	162

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

W 2007 roku spośród 162 dzieci objętych opieką rodzin zastępczych 76 przebywało w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, 36 w rodzinach niespokrewnionych, 42 w rodzinach pełniących zadania pogotowia rodzinnego, a 8 w rodzinie wielodzietnej, zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem.

Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie – dane za lata 2004-2007

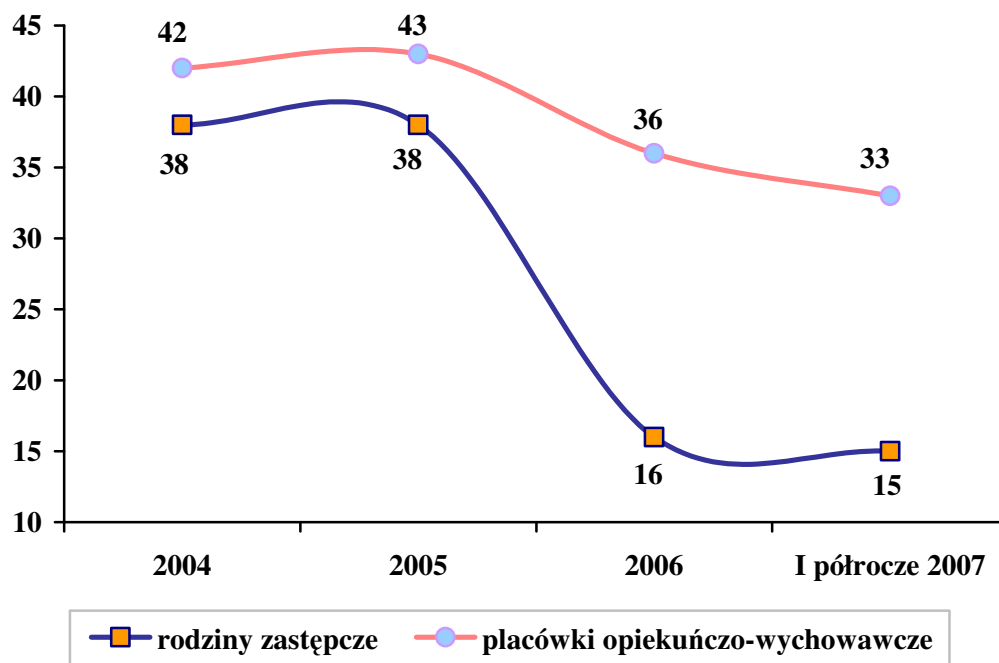

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Jeśli chodzi o środki finansowe przeznaczane na rodziny zastępcze, to rosły one z roku na rok i w kolejnych latach wyniosły: w 2004 r. – 866.164 zł, w 2005 r. – 960.103 zł, w 2006 r. – 1.086.025 zł, a w 2007 r. – 1.127.629 zł.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2004-2005 nie umieszczano dzieci z powiatu konińskiego. W latach 2006-2007 dzieci z powiatu konińskiego kierowano do placówki opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu, tj. Placówki Rodzinnej w Grodźcu. W 2006 roku w placówce umieszczono 4 dzieci, rok później 1 dziecko. Różnica między liczbą dzieci kierowanych do rodzin zastępczych i domów dziecka jest wyraźna i wskazuje na przemyślane działania samorządu powiatowego w tym zakresie. Potwierdzeniem tego kierunku działania jest fakt ukończenia przez 3 pracowników PCPR szkoleń trenerskich z zakresu przygotowania rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w systemie PRIDE, dzięki czemu PCPR może samodzielnie realizować to zadanie, bez konieczności zlecenia go instytucjom zewnętrznym. Inny kierunek uwidacznia się natomiast w orzecznictwie sądu opiekuńczego, który może umieścić osobę małoletnią w rodzinie zastępczej bądź w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W takich przypadkach sąd opiekuńczy zawiadamia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które udziela rodzinie małoletniego odpowiedniej pomocy i składa sądowi sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny i udzielanej pomocy (art. 109 par. 2 pkt. 5 i par. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Zestawienie dotyczące umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych przedstawia poniższy wykres.

Liczba małoletnich umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych zarządzeniem Sądu w latach 2004-2006 i w I półroczu 2007 roku

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Koninie.

Omawiając powyższy wykres należy przypomnieć, że przedstawione na nim dane dotyczą Sądu Rejonowego w Koninie, który obejmuje działaniem miasto Konin i 12 gmin powiatu. Niemniej jednak uwidacznia on wyraźnie dwie tendencje: zmniejszającą się liczbę osób małoletnich kierowanych przez sąd do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych (łącznie w 2004 r. – 80, w 2005 r. – 81, w 2006 r. – 52 dzieci) oraz spadek w 2006 r. i w pierwszym półroczu 2007 r. liczby małoletnich umieszczanych w rodzinach zastępczych.

Argumenty przemawiające za rozwijaniem rodzinnej opieki zastępczej są powszechnie znane i odnoszą się zarówno do skuteczności działań wychowawczych, jak i aspektów finansowych (miesięczny koszt pobytu dziecka w placówce jest kilkakrotnie wyższy od kosztu pobytu w rodzinie zastępczej).

Dzieci z powiatu konińskiego kierowane były również do rodzin zastępczych znajdujących się na terenie innych powiatów. W 2007 r. porozumienia w tym zakresie powiat koniński miał zawarte z powiatem tureckim, kolskim, tatrzańskim oraz z miastem Poznań i miastem Konin.

Wychowankowie usamodzielniani – dane za lata 2004-2007

Wyszczególnienie	2004		2005		2006		2007	
	Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek
Liczba wychowanków usamodzielnianych ogółem	85	2	73	5	79	3	69	5
w tym w poszczególnych kategoriach wydanych decyzji								
1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	85 osób	2 osoby	73 osoby	5 osób	79 osób	2 osoby	69 osób	1 osoba
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	17 osób	-	8 osób	4 osoby	10 osób	-	15 osób	2 osoby
3. Pomoc w formie rzeczowej na zagospodarowanie	7 osób	-	8 osób	3 osoby	18 osób	1 osoba	16 osób	2 osoby
Ogólna kwota przyznanych świadczeń	552.306		505.126		453.599		461.541	

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Wielkość środków przeznaczanych na wspomaganie wychowanków usamodzielnianych w latach 2004-2007 ulegała zmniejszeniu. W roku 2004 była najwyższa i wyniosła 552.0306 zł, w roku następnym spadła do poziomu 505.126 zł, a w roku 2006 środki finansowe zostały ograniczone jeszcze bardziej – do 453.599 zł, by w następnym roku nieznacznie wzrosnąć - do 461.541 zł. W omawianym czasie zmieniała się również liczba wychowanków usamodzielnianych. W roku 2004 było ich łącznie 87, w tym 85 wychowanków z rodzin zastępczych i 2 z placówek, rok później – 78, w tym 73 wychowanków z rodzin zastępczych oraz 5 z placówek, natomiast w roku 2006 łącznie usamodzielniono 82 wychowanków, w tym 79 z rodzin zastępczych i 3 z placówek. W 2007 roku usamodzielniano 74 dzieci, w tym 69 z rodzin zastępczych i 5 z placówek.

W latach 2004 i 2005 pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki otrzymali wszyscy podopieczni rodzin zastępczych i placówek. W roku 2006 jedna osoba nie otrzymała tego rodzaju pomocy, a rok później 4 osoby. W analizowanym okresie pomocą rzeczową na zagospodarowanie objęto w sumie 55 wychowanków. Pomoc pieniężną w latach 2004-2007 otrzymało łącznie 56 wychowanków.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zadania dotyczące naboru, szkoleń, podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych może wykonywać PCPR. W latach 2003-2007 Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie przeszkoliło 28 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Natomiast zadania w zakresie pozyskiwania i szkolenia rodzin adopcyjnych należą do wyłącznej kompetencji ośrodków adaptacyjno-opiekuńczych. Na zlecenie powiatu konińskiego realizuje je **Ośrodek Adaptacyjno-Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci** poprzez:

- pozyskiwanie kandydatów gotowych przysposobić dziecko,
- badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów,
- szkolenia i kwalifikowanie kandydatów,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci w placówkach rodzinnych,
- realizowanie adopcji dzieci z powiatu konińskiego.

2.4.2. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

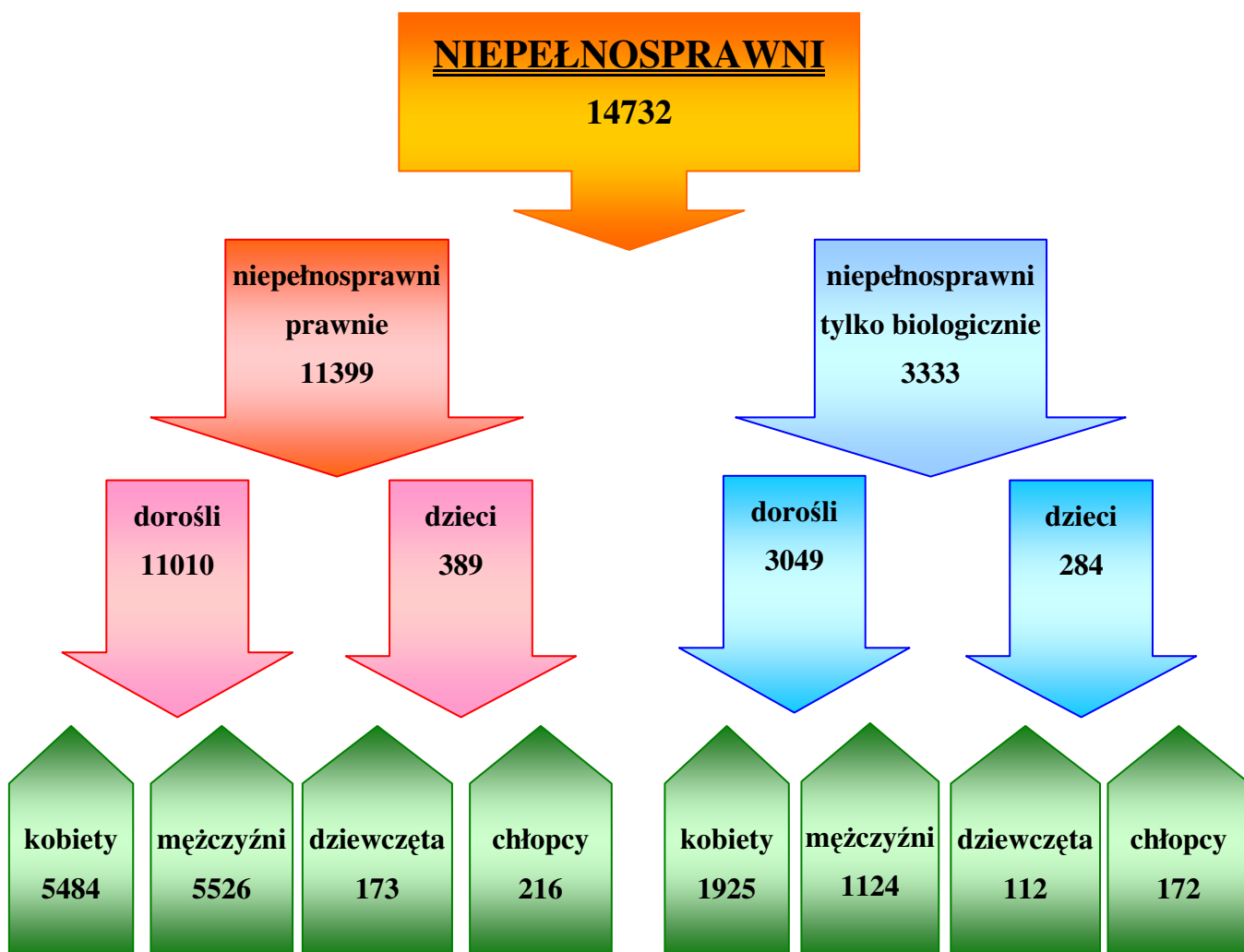
W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W spisach powszechnych ludności, które są najpełniejszym badaniem pozwalającym ustalić zarówno liczbę osób niepełnosprawnych, jaki i opisać szczegółową charakterystykę tej grupy, przyjmuje się, że osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa). Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na 2 podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ uprawniony;
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale odczuwają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, w Polsce było niemal 5,5 mln osób niepełnosprawnych, co stanowiło **14,3% ogółu ludności**. Poniższe diagram i tabele przedstawiają dane na temat sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie konińskim w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne w powiecie według kategorii niepełnosprawności oraz płci w 2002 roku

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W roku 2002 w powiecie konińskim mieszkały 14.732 osoby niepełnosprawne (7.038 mężczyzn i 7.694 kobiety), co stanowiło **12,1% ogółu mieszkańców powiatu**. Orzeczenie o niepełnosprawności posiadało 11.399 osób. Wśród niepełnosprawnych prawnie było 11.010 dorosłych (5.484 kobiety i 5.526 mężczyzn) oraz 389 dzieci (173 dziewczęta i 216 chłopców), natomiast grupę niepełnosprawnych tylko biologicznie stanowiło 3.049 dorosłych (1.925 kobiet i 1.124 mężczyzn) oraz 284 dzieci (112 dziewcząt i 172 chłopców).

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat populacji osób niepełnosprawnych i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie ludności poszczególnych gmin powiatu konińskiego w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne w poszczególnych gminach powiatu w 2002 roku

Gmina	Ogółem	Osoby niepełnosprawne
Golina	11.194	1.126
		10,0%
Rychwał	8.437	1.204
		14,3%
Kleczew	9.708	921
		9,5%
Sompolno	10.514	1.273
		12,1%
Ślesin	13.045	1.657
		12,7%
Grodziec	5.314	834
		15,7%
Kazimierz Biskupi	9.877	1.008
		10,2%
Kramsk	9.888	1.314
		13,3%
Krzymów	6.860	832
		12,1%
Skulsk	6.121	842
		13,8%
Stare Miasto	9.552	1.180
		12,4%
Wierzbinek	7.714	937
		12,1%
Rzgów	6.776	884
		13,0%
Wilczyn	6.386	720
		11,3%
Powiat koniński	121.386	14.732
		12,1%

Badania własne Centrum AV na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

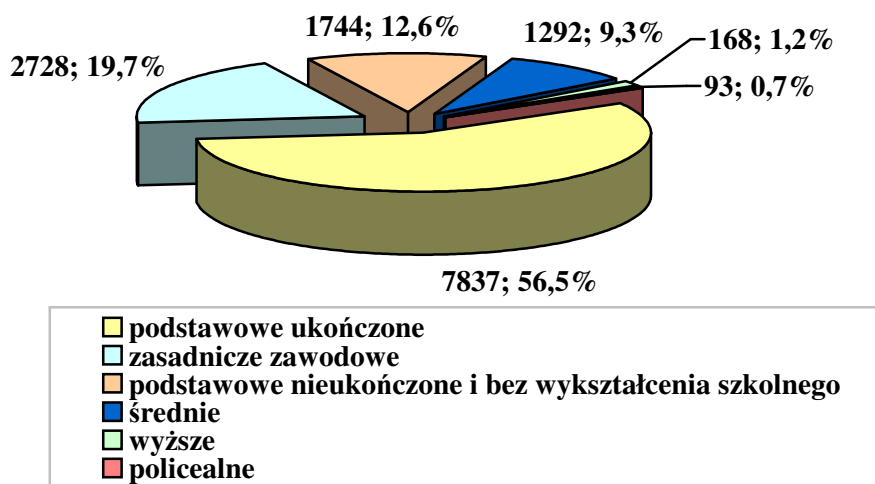
Z analizy powyższego zestawienia wynika, że największy odsetek osób niepełnosprawnych zanotowano w gminach Grodziec (15,7%) i Rychwał (14,3%), a najmniejszy w gminach Kleczew (9,5%) i Golina (10,0%).

Jednym z głównych przejawów wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych jest bierność zawodowa. Wykluczenie z dostępu do pracy jest jednocześnie wyeliminowaniem

z uczestnictwa w głównym nurcie życia społecznego. W skali całego kraju zdecydowana większość osób niepełnosprawnych – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków. Jedynie dla 8% tej populacji główne źródło utrzymania stanowi praca, zaś kolejne 8% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych środków na przeżycie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie za 2006 rok, wśród 10.289 zarejestrowanych bezrobotnych było 183 niepełnosprawnych poszukujących pracy. Na koniec 2005 roku w PUP zarejestrowanych było 160 osób niepełnosprawnych (na 12.194 bezrobotnych). Osoby niepełnosprawne w okresie aktywności zawodowej stanowiły w powiecie konińskim największą grupę wśród ogółu niepełnosprawnych.

Prawie połowa osób niepełnosprawnych w kraju legitymowała się w 2002 roku co najwyżej wykształceniem podstawowym. Wykształcenie średnie posiadało 19,2% osób niepełnosprawnych, a jedynie 3,7% wyższe. Należy zauważyć, że wykształcenie wyższe, w przypadku osób niepełnosprawnych, kilkakrotnie zwiększa ich szanse na podjęcie pracy. Z kolei osoby z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia mają największe kłopoty z wejściem na rynek pracy lub z utrzymaniem zatrudnienia. Jeśli chodzi o powiat koniński, to struktura ludności niepełnosprawnej w wieku 13 lat i więcej według wykształcenia w 2002 roku przedstawiała się następująco:

Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w powiecie według poziomu wykształcenia w 2002 r.

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku najliczniejszą grupę niepełnosprawnych w powiecie konińskim stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym – 7.837 osób, a najmniej liczną osoby z wykształceniem policealnym - 93 osoby.

Osoby niepełnosprawne w gminach powiatu według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Gmina	Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej	wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
Golina	1.089	12	14	133	243	560	127
		1,1%	1,3%	12,2%	22,3%	51,4%	11,7%
Kleczew	879	13	12	84	154	503	113
		1,5%	1,4%	9,6%	17,5%	57,2%	12,8%
Rychwał	1.158	16	7	108	218	660	149
		1,4%	0,6%	9,3%	18,8%	57,0%	12,9%
Sompolno	1.232	17	12	114	228	682	179
		1,4%	0,9%	9,3%	18,5%	55,4%	14,5%
Ślesin	1.237	12	7	125	226	733	134
		1,0%	0,6%	10,1%	18,3%	59,3%	10,7%
Grodziec	803	8	2	63	202	431	97
		1,0%	0,2%	7,8%	25,2%	53,7%	12,1%
Kazimierz Biskupi	977	21	9	101	201	540	105
		2,1%	0,9%	10,4%	20,6%	55,3%	10,7%
Kramsk	1.279	18	5	100	236	727	193
		1,4%	0,4%	7,8	18,5%	56,8%	15,1%
Krzymów	803	7	-	63	158	450	125
		0,9%	-	7,8%	19,7%	56,0%	15,6%
Rzgów	862	13	6	97	171	468	107
		1,5%	0,7%	11,3%	19,8%	54,3%	12,4%
Skulsk	814	6	7	68	134	481	118
		0,7%	0,8%	8,4%	16,5%	59,1%	14,5%
Stare Miasto	1.132	16	10	116	254	643	93
		1,4%	1,0%	10,2%	22,4%	56,8%	8,2%
Wierzbinek	900	7	-	45	181	561	106
		0,8%	-	5,0%	20,1%	62,3%	11,8%
Wilczyn	697	2	2	75	122	398	98
		0,3%	0,3%	10,8%	17,5%	57,1%	14,0%
Powiat koniński	13.862	168	93	1.292	2.728	7.837	1.744
		1,2%	0,7%	9,3%	19,7%	56,5%	12,6%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Podobnie jak w skali całego kraju, także w powiecie konińskim największa grupa niepełnosprawnych mieszkańców w wieku 13 lat i więcej w 2002 roku posiadała wykształcenie podstawowe (56,6%). Największy odsetek osób niepełnosprawnych z tym wykształceniem zanotowano w gminie Wierzbinek (62,3%), a najmniejszy w gminie Golina (51,4%). Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 19,7% niepełnosprawnych mieszkańców powiatu konińskiego, przy czym najwięcej w gminie Grodziec (25,2%), a najmniej w gminie Skulsk (16,5%). Trzecią grupą, pod względem liczebności, były osoby niepełnosprawne z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia. W powiecie konińskim było ich 12,6%, przy czym najwięcej w gminie Krzymów (15,6%), zaś najmniej w gminie Stare Miasto (8,2%). Wykształceniem średnim legitymowało się 9,3% niepełnosprawnych mieszkańców powiatu – najwięcej było ich w gminie Golina (12,2%), najmniej w gminie Wierzbinek (5,0%). Wykształcenie wyższe posiadało 1,2% niepełnosprawnych mieszkańców powiatu, przy czym niemniej w gminie Wilczyn (0,3%), a najwięcej w gminie Kazimierz Biskupi (2,1%). Wykształcenie policealne posiadało 0,7% niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Najwięcej osób niepełnosprawnych z tym wykształceniem mieszkało w gminie Kleczew (1,4%), natomiast w gminach Wierzbinek i Krzymów w ogóle nie odnotowano osób z wykształceniem policealnym.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych i wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodzin. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają wyjątkowej uwagi, gdy chodzi o ich edukację i społeczną integrację oraz możliwości rehabilitacyjne. W 2007 roku z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w powiecie konińskim skorzystało 3.125 osób w rodzinach. Była to piąta co do liczby beneficjentów przyczyna udzielania wsparcia. Czwartą była długotrwała lub ciężka choroba. Z tego powodu z pomocy społecznej skorzystało w 2007 roku 3.478 osób w rodzinach.

Szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, tj. m.in.: promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym

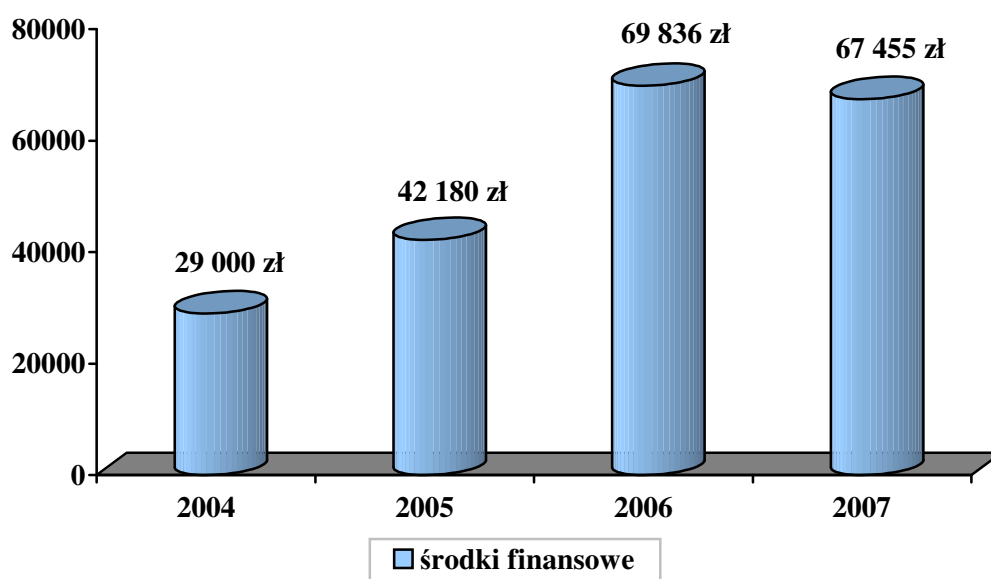
funkcjonowanie w społeczeństwie. Ważna rola w tym zakresie przypada Powiatowemu Zespołowi ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działa w ramach porozumienia między powiatami konińskim i tureckim, jednakże pozostaje w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, które prowadzi m.in. jego obsługę finansową. W 2007 r. zawarto 23 umowy cywilnoprawne z lekarzami na opracowanie medyczne wniosków i wydano 2.318 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia, w tym 2.276 z określeniem stopnia niepełnosprawności oraz 937 orzeczeń dla osób do 16 roku życia, w tym 839 o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych.

Z zakresu **rehabilitacji społecznej**, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, powiat – za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – realizuje następujące zadania:

1. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
2. Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
3. Udzielanie dofinansowania do:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
 - kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Dofinansowanie rehabilitacji społecznej w zakresie sportu, kultury, turystyki w latach 2004-2007

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Omawiając powyższy wykres, warto zwrócić uwagę na duże zainteresowanie środowisk osób niepełnosprawnych dofinansowaniem sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Na przykład w 2007 roku wpłynęło 13 wniosków dotyczących tej sfery, w których postulowano przyznanie dofinansowania w wysokości 147.360 zł. Zorganizowano natomiast 10 imprez, których koszt wyniósł 67.455 zł.

Rehabilitacja społeczna – dane za lata 2004-2007

Rok	2004 r.		2005 r.		2006		2007 r.	
Typ działań	Dzieci i młodzież	Dorośli	Dzieci i młodzież	Dorośli	Dzieci i młodzież	Dorośli	Dzieci i młodzież	Dorośli
Liczba osób korzystających z turnusów	61	89	42	119	42	137	64	158
Liczba opiekunów	40	35	38	42	34	36	51	63
Środki finansowe przeznaczone na turnusy	41.706	55.001	27.233	70.211	29.057	87.301	46.058	99.892
Środki finansowe przeznaczone dla opiekunów	19.673	15.844	15.743	17.145	14.997	16.016	22.741	28.304
Liczba osób korzystających z dofinansowania do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	64	199	72	240	65	291	70	325

Środki przeznaczone na dofinansowanie sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	73.615	108.839	105.324	214.727	152.399	302.055	170.862	377.740
Liczba osób korzystających z dofinansowania na łamanie barier	14	24	14	33	22	54	9	24
Środki finansowe przeznaczone na łamanie barier	152.491	264.897	92.720	269.654	124.615	295.642	98.205	292.864
Liczba osób korzystających z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego	-	1	9	13	11	16	12	18
Środki finansowe przeznaczone na sprzęt rehabilitacyjny	-	322	8.450	11.029	13.764	18.315	12.554	19.202
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sadlnie, Wilczynie, Mielnicy Dużej, Paprotni, Nieborzynie	150		150		155		155	
Środki finansowe na Warsztaty Terapii Zajęciowej			2.072.100		2.070.684		2.188.600	

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Na przestrzeni lat 2004-2006 wielkość środków finansowych przeznaczanych na rehabilitację społeczną ulegała wahaniom. W związku z powyższym zmieniała się również liczba osób korzystających z tego rodzaju pomocy. W analizowanym okresie najwięcej dzieci i osób dorosłych skorzystało z turnusów rehabilitacyjnych w 2007 roku, co w konsekwencji spowodowało największe wydatki na ten cel. Jeśli chodzi o dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych, to również rekordowy był rok 2007 – zarówno w sensie liczby osób korzystających z tego typu pomocy, jak i wysokości nakładów finansowych. Z kolei w 2006 roku najwięcej osób skorzystało z dofinansowania na łamanie barier. Ze sprzętu rehabilitacyjnego najwięcej osób skorzystało w 2007 roku, najmniej w 2004 roku. Jednakże największe środki na ten cel wyasygnowano w 2006 roku (łącznie 32.079 zł). W przypadku **Warsztatów Terapii Zajęciowej**, których w omawianym okresie w powiecie konińskim działało pięć, to liczba uczestników nie ulegała istotnym zmianom. Należy dodać, że dofinansowanie na ich prowadzenie pochodziło głównie z PFRON. Warsztaty prowadzone były przez Towarzystwo Walki z Kalectwem (w Sadlnie), Stowarzyszenie na rzecz Osób

z Upośledzeniem Umysłowym (w Wilczynie), Fundację Mielnica (w Mielnicy Dużej), Gminę Krzymów (w Paprotni) i Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie (w Nieborzynie).

Rehabilitacja zawodowa, której celem jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Jest zadaniem realizowanym przez powiat ze środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W ramach rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie realizuje następujące zadania:

- zwracanie pracodawcom kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących miejsc pracy,
- zwracanie pracodawcom kosztów wynagrodzeń oraz składek ubezpieczenia społecznego osób niepełnosprawnych zatrudnionych,
- udzielanie osobom niepełnosprawnym jednorazowych świadczeń na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Rehabilitacja zawodowa – dane za lata 2004-2007

Rok	2004 r.		2005 r.		2006		2007 r.	
	Liczba wniosków	Kwota	Liczba wniosków	Kwota	Liczba wniosków	Kwota	Liczba wniosków	Kwota
Przystosowanie stanowisk pracy	4	220.411	1	8.000	5	121.832	0	0
Rozpoczęcie działalności gospodarczej	2	60.000	1	15.000	1	25.000	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

W latach 2004-2006 złożono w sumie 10 wniosków o przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy. Działalność gospodarczą rozpoczęło 4 wnioskodawców, których wsparło na łączną kwotę 100.000 zł. W 2007 r. wnioski nie wpłynęły, nikt też nie rozpoczął prowadzenia działalności gospodarczej.

Dostrzegane zjawisko niepodejmowania działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne wynika zazwyczaj z niespełniania przez potencjalnych beneficjentów wymogów formalnych (np. brak rejestracji w PUP), nieskonkretyzowania rodzaju działalności, a przede wszystkim braku zabezpieczenia (żyrantów z wymaganymi dochodami) niezbędnego

do przyznania bezzwrotnej jednorazowej pomocy finansowej. Omawiając problemy rehabilitacji zawodowej, należy również dodać, że PUP w Koninie prowadził szkolenia zawodowe osób niepełnosprawnych - w roku 2007 przeszkolono 19 osób, na co wydatkowano 16.888 zł.

Na terenie powiatu konińskiego działa **Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin**, funkcjonujący w ramach Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie od marca 2006 roku. Posiada bazę informacyjno-adresową zawierającą akty prawne, wzory dokumentów i wniosków, które są potrzebne osobom niepełnosprawnym w staraniach o różne świadczenia. Z uwagi na specyfikę klientów działalność Punktu miała charakter mobilny, byli oni przyjmowani w poszczególnych gminach powiatu. W 2007 roku Punkt przyjął 41 osób.

Osoby wymagające całodobowej opieki, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, mogą korzystać z domów pomocy społecznej. W latach 2004-2007 do domów pomocy społecznej skierowano łącznie 31 osób z terenu powiatu konińskiego. Szczegółowe dane, w rozbiciu na kategorie, zawiera poniższe zestawienie.

Mieszkańcy powiatu przebywający w Domach Pomocy Społecznej w latach 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Liczba osób z terenu powiatu skierowanych do DPS ogółem	9	5	10	7
I. W tym do Domów Pomocy Społecznej według kategorii:				
• osób w podeszłym wieku	0	0	0	0
• osób przewlekle somatycznie chorych	0	0	0	0
• osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	0
• dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	9	5	10	7
• dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	0
• osób niepełnosprawnych fizycznie	0	0	0	0
Środowiskowych Domów Samopomocy	83	93	96	106
Mieszkańcy powiatu przebywający w DPS ogółem, także w innych powiatach	109	105	111	108

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

Analizując powyższe zestawienie, należy zwrócić uwagę na stabilizację liczby osób przebywających w DPS-ach, jak i liczby nowych pensjonariuszy. Dodać należy, że żadna osoba nie czekała na miejsce w DPS. Natomiast na miejsce w **Środowiskowych Domach Samopomocy** (ŚDS im. Doktora Piotra Janaszka w Koninie, ŚDS w Głębockiem, ŚDS

w Ślesinie), które dysponują w sumie 95 miejscami okres oczekiwania według danych za 2007 r. wynosił sześć miesięcy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ślesinie, dla którego podmiotem prowadzącym jest powiat koniński, dysponuje 30 miejscami pobytu dziennego i 5 miejscami opieki całodobowej. Z kolei **Środowiskowy Dom Samopomocy im. Doktora Piotra Janaszka w Koninie** prowadzony jest przez Fundację „Mielnica”. Opiekę znajduje w nim 35 osób z upośledzeniem umysłowym. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Głębockiem** jest natomiast ośrodkiem wsparcia i pobytu dla osób niepełnosprawnych, prowadzonym przez Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość”. Jego oferta skierowana jest do 30 osób w wieku od 16 do 48 lat (osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z ograniczoną sprawnością fizyczną). Ponadto w ŚDS funkcjonuje grupa wsparcia dla 20 dzieci w wieku 3-16 lat (niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych).

Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie jest jednostką organizacyjną powiatu, jest placówką przeznaczoną dla 100 osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W 2007 r. przebywało w nim 91 osób z upośledzeniem umysłowym oraz 9 osób somatycznie przewlekle chorych. Struktura wiekowa mieszkańców jest bardzo zróżnicowana, 7 osób do 18 roku życia, 93 osoby od 19 do 80. Od 1998 r. placówka jest modernizowana i rozbudowywana w celu osiągnięcia standardu i najlepszej jakości usług dla mieszkańców. Dom prowadzi szeroką działalność środowiskową (plenery malarskie, wystawy poplenerowe).

Analizując kwestię niepełnosprawności, warto odnotować, iż powiat koniński w latach 2004-2006 uczestniczył w programie „Wyrównywanie różnic między regionami”, z którego pozyskał dodatkowe środki w wysokości 1.932.602 zł na refundację kosztów utworzenia 19 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych i zakup 15 samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych. Uczestnicząc w innym obszarze tego programu – likwidacja barier architektonicznych w obiektach służących edukacji – uzyskano z PFRON dodatkowe fundusze, które pozwoliły wyposażyć szkołę prowadzoną przez Stowarzyszenie Twórczej Integracji w Milinie (gmina Kramsk) w windę do przewozu osób niepełnosprawnych. Ponadto ze środków pochodzących z programu PFRON „Edukacja – pomoc w dostępie do nauki dzieci młodzieży niepełnosprawnej” w 2006 roku doposażono bazę dydaktyczno-rehabilitacyjną, polepszone infrastrukturę socjalno-bytową i zlikwidowano bariery architektoniczne w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rychwale.

2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, że standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci: dezintegracji rodziny, zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny oraz zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

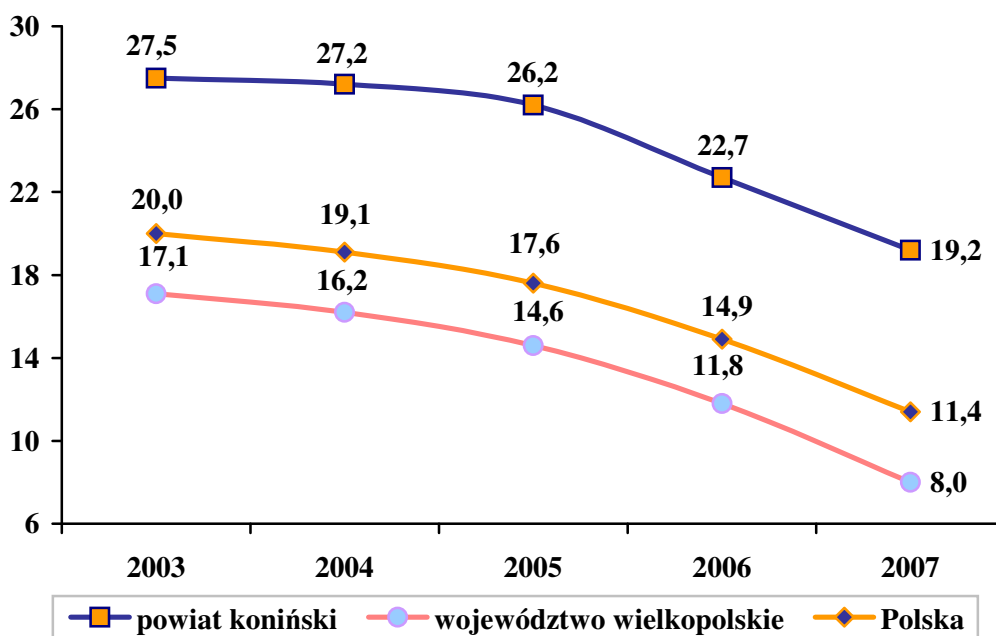
Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia w powiecie konińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2003-2007.

Stopa bezrobocia w powiecie konińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2003-2007

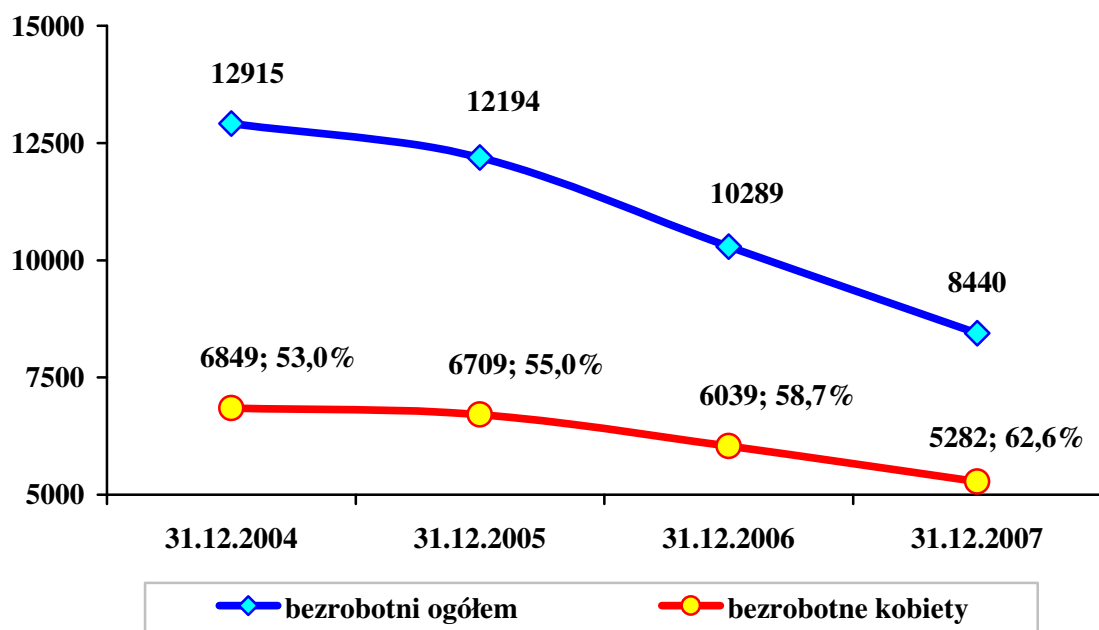
Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników

jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż w latach 2003-2007 powiat koniński charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego i kraju, stopą bezrobocia. Generalnie w skali całego kraju – z uwagi na poprawę kondycji gospodarki – mamy do czynienia ze zmniejszaniem się stopy bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie na dzień 31 grudnia 2007 roku w powiecie konińskim pozostawało zarejestrowanych 8.440 bezrobotnych, tj. o 1.849 mniej w porównaniu z końcem roku poprzedniego. Wśród nich większą liczebnie grupą były kobiety, które stanowiły 62,6% ogółu bezrobotnych w powiecie (5.282 osoby). Prawo do zasiłku posiadało 880 osób. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Bezrobotni w powiecie z końcem lat 2004-2007

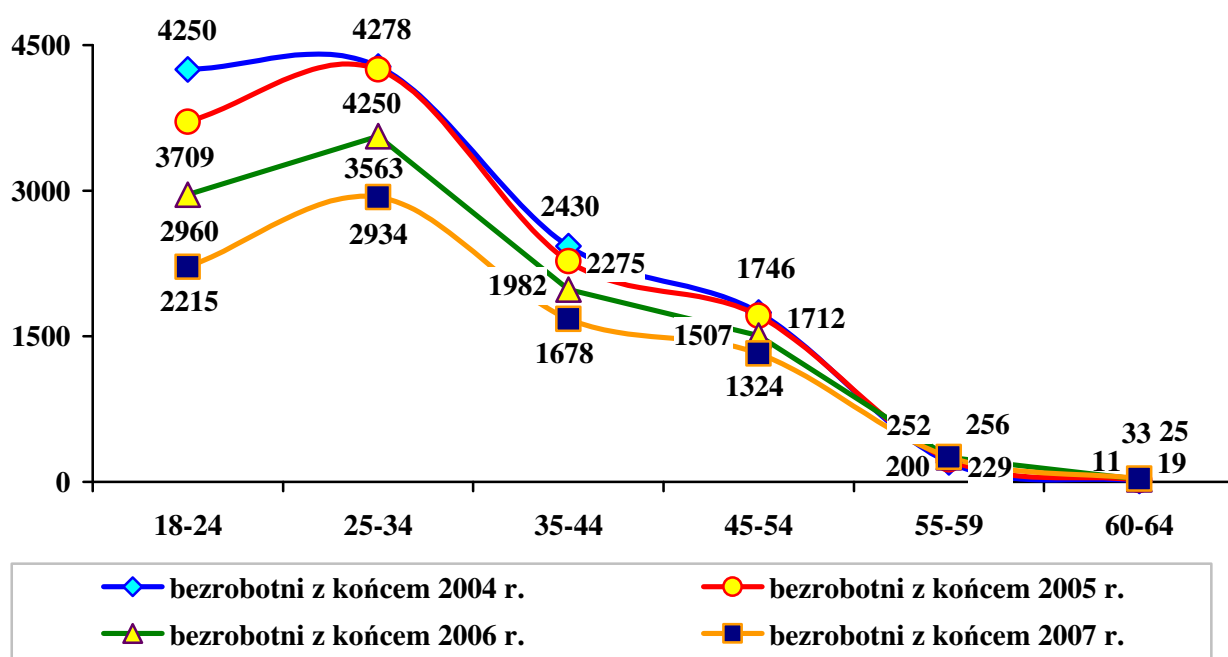
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Na przestrzeni lat 2004-2007 liczba osób bezrobotnych w powiecie konińskim ulegała spadkowi. Największą liczbę bezrobotnych odnotowano na koniec 2004 roku (12.915 bezrobotnych, w tym 6.849 kobiet), natomiast najniższą liczbę bezrobotnych Powiatowy Urząd Pracy w Koninie wykazał na koniec roku 2007 (8.440 osób bezrobotnych, w tym 5.282 kobiety). Analizując powyższy wykres, należy zwrócić uwagę na poziom bezrobocia wśród kobiet. Okazuje się, że od 2004 roku procentowy udział kobiet w populacji bezrobotnych

systematycznie rośnie. W 2004 roku stanowiły one 53,0% ogółu osób poszukujących pracy, rok później – 55,0%, w 2006 roku udział kobiet wśród bezrobotnych wyniósł już 58,7%, a w 2007 roku wzrósł do 62,6%

Dla scharakteryzowania zjawiska bezrobocia w powiecie niezwykle ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

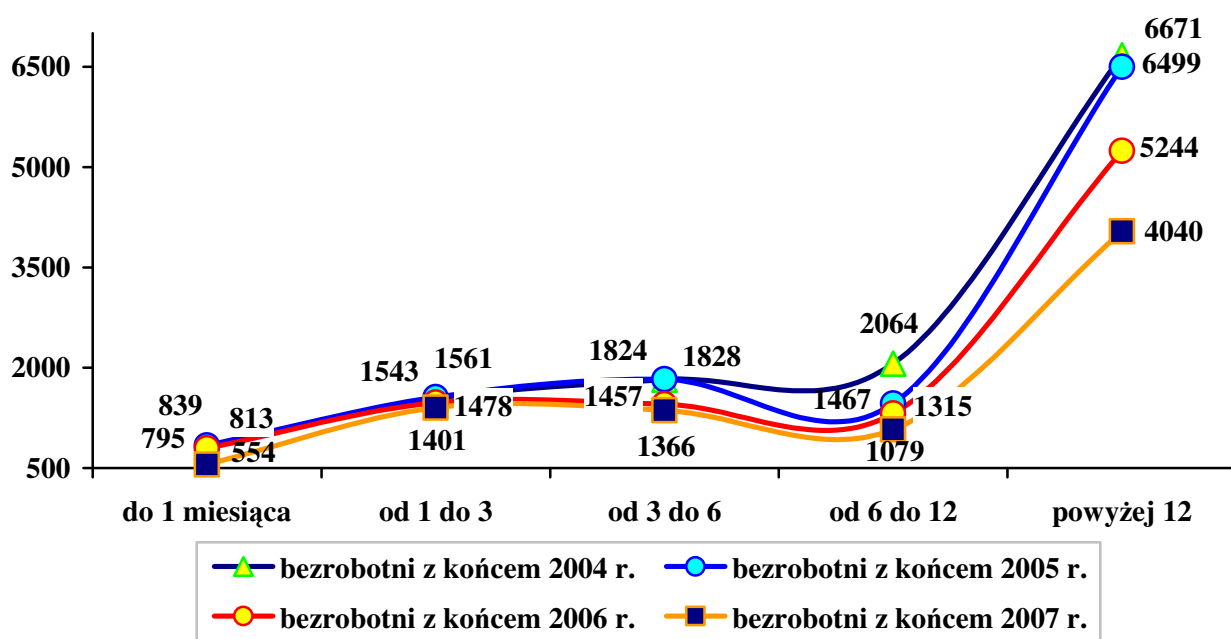
Bezrobotni w powiecie według wieku z końcem lat 2004-2007

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Charakterystyczny dla lokalnego rynku pracy w okresie 2004-2007 był generalny spadek liczby bezrobotnych obserwowany w kolejnych latach niemal we wszystkich grupach wiekowych. Drugim wyróżnikiem sytuacji na rynku pracy w omawianym okresie był wysoki udział osób bezrobotnych w dwóch grupach wiekowych – 25-34 i 18-24 lata przy jednoczesnym spadku bezrobocia wraz z wiekiem osób bezrobotnych. Najmniej osób bezrobotnych notowano w najstarszych grupach wiekowych – 55-59 i 60-64 lata, co wskazuje albo na wysoką aktywność zawodową tej grupy, albo objęcie jej innymi świadczeniami. Jednakże omawiając sytuację osób starszych na rynku pracy należy podkreślić, że w kolejnych latach liczba osób bezrobotnych w najstarszych grupach wiekowych rosła (w pozostałych malała). Z końcem 2004 roku osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 55-64 lata było łącznie 211, w 2005 – 248, w 2006 r. - 277, a w 2007 r. – 289. Należy zatem uznać, że wzrost bezrobocia w starszych rocznikach przybiera w powiecie konińskim charakter trwałej tendencji.

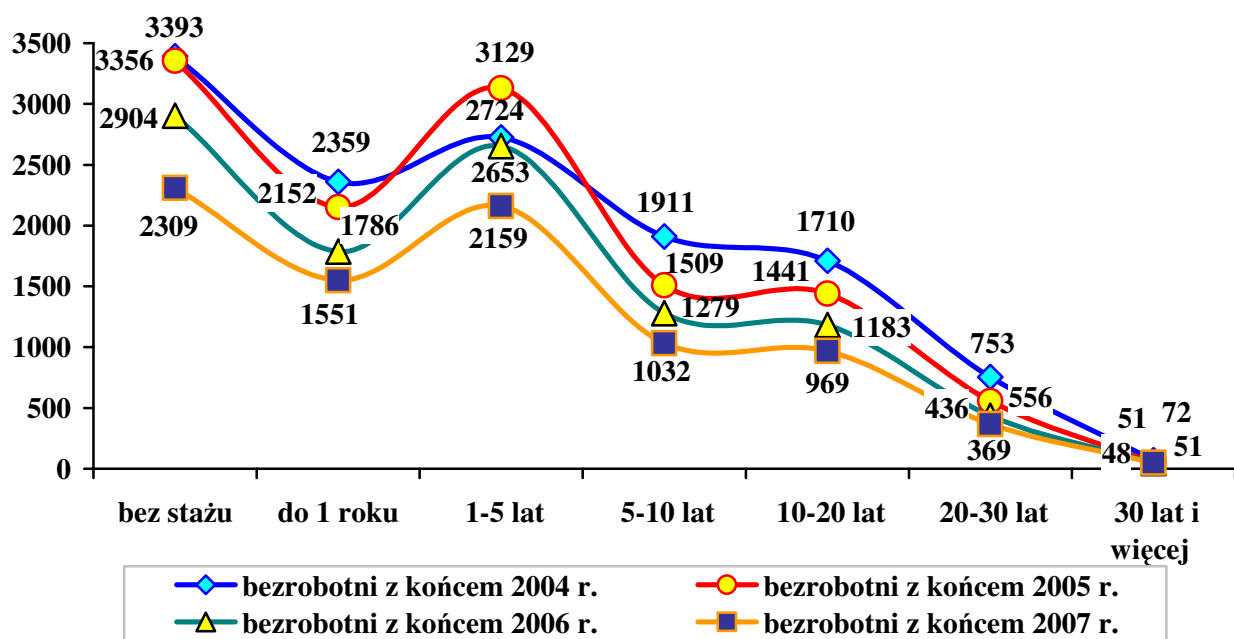
Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy z końcem lat 2004-2007

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Z analizy danych wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad 12 miesięcy. Z końcem 2004 roku kolejną grupę stanowiły osoby oczekujące na pracę przez okres 6-12 miesięcy, z końcem 2005 roku osoby poszukujące zatrudnienia w okresie 3-6 miesięcy, a z końcem lat 2006-2007 osoby bezrobotne od 1 do 3 miesięcy.

Bezrobotni w powiecie według stażu pracy z końcem lat 2004-2007

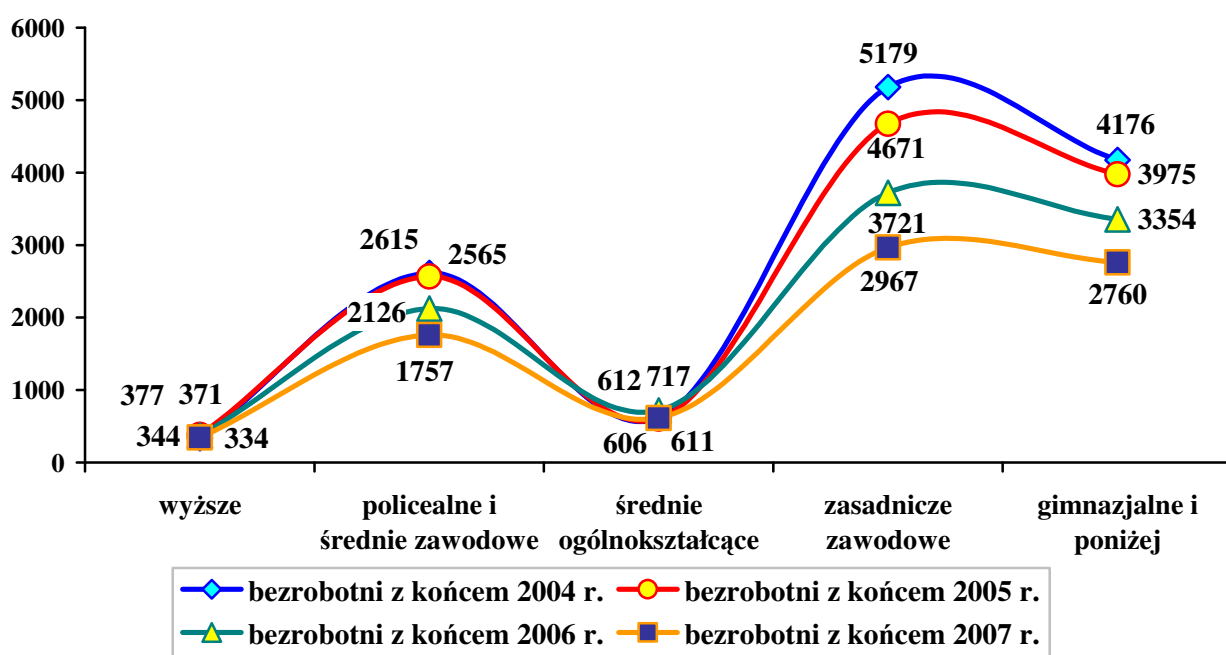

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

W latach 2004-2007 najliczniej reprezentowanymi grupami wśród bezrobotnych były osoby nieposiadające żadnego stażu pracy, czyli absolwenci bądź osoby nigdy niepracujące. Następne grupy stanowiły osoby legitymujące się stażem pracy 1-5 lat, a kolejne osoby ze stażem pracy do roku. Najmniej liczne grupy wśród bezrobotnych tworzyły osoby o najdłuższym stażu zawodowym, tzn. powyżej 20 lat.

Analizując powyższe zestawienie, należy zwrócić uwagę na niewielką grupę osób o najdłuższym stażu pracy oraz skokowy wzrost bezrobotnych w gronie osób z doświadczeniem zawodowym od roku do pięciu lat, które zdobyły już pierwsze doświadczenia zawodowe.

Bezrobotni w powiecie według wykształcenia z końcem lat 2004-2007

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Dane ujęte na wykresie świadczą o tym, że w latach 2004-2007 roku najwyższe bezrobocie osiągało osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Niewiele mniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Znaczną grupę tworzyli również bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczył ludzi z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Bezrobocie w gminach powiatu konińskiego z końcem 2007 roku

Gmina	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	Procentowy udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo*	Procentowy udział bezrobotnych w ogólnej ludności
Gminy miejsko-wiejskie					
Golina	739	437	67	15,11	6,25
Kleczew	734	492	72	17,64	7,40
Rychwał	462	270	41	12,07	5,46
Sompolno	886	556	118	15,75	6,46
Gminy wiejskie					
Grodzic	356	219	24	14,96	6,74
Kazimierz Biskupi	663	423	75	15,42	6,22
Kramsk	696	406	90	16,00	6,75
Krzymów	441	280	51	14,75	6,75
Rzgów	392	240	47	12,58	5,63
Skulsk	502	316	31	19,48	8,01
Stare Miasto	548	348	81	11,97	5,18
Wierzbiniek	645	404	44	19,52	8,09
Wilczyn	517	336	65	19,23	7,98
Powiat koniński					
Powiat	8.440	5.282	880	15,82	6,68

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

*aktywni zawodowo na koniec 2002 roku (Narodowy Spis Powszechny – US Poznań).

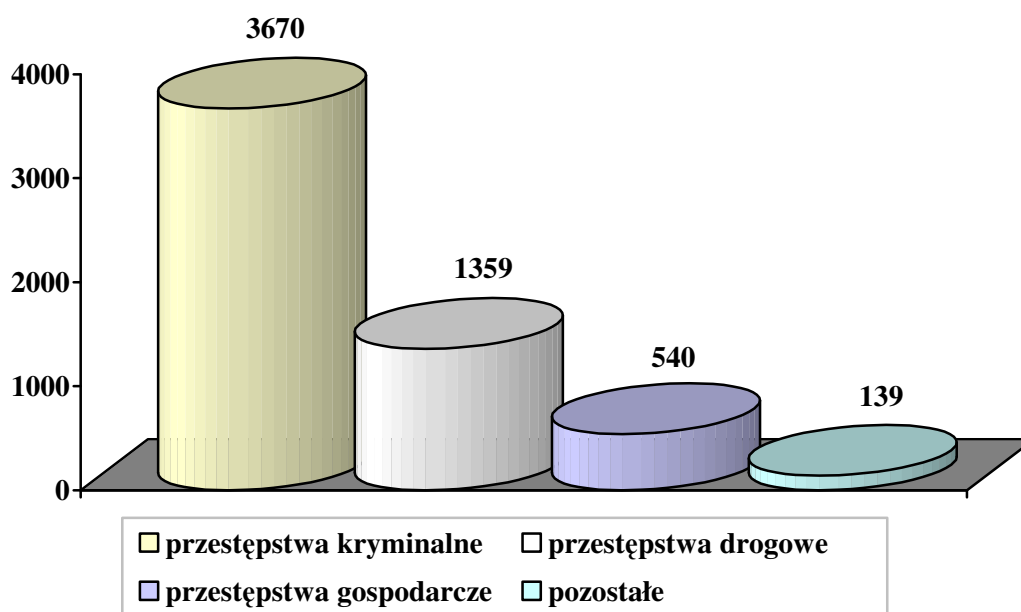
Komentując zaprezentowane dane, należy zauważyć, że w 2007 r. najwięcej bezrobotnych w stosunku do ogółu ludności było w gminie Wierzbiniek (8,09%) oraz w gminie Skulsk (8,01%), najmniej w gminie Stare Miasto (5,18%) i Rychwał (5,46%). Najwięcej bezrobotnych w stosunku do ludności aktywnej zawodowo było w gminie Wierzbiniek (19,52%), a najmniej w gminie Stare Miasto (11,97%). Procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu konińskiego wynosił 6,68. Procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie wynosił 62,6%, podczas gdy w 2006 r. 58,7%.

2.6. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność powiatu konińskiego.

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2006 roku wynika, iż na terenie Konina i powiatu konińskiego doszło do popełnienia 5.658 przestępstw. Podstawowe kategorie przestępstw przedstawiono na poniższym wykresie.

Liczba przestępstw w podstawowych kategoriach stwierdzonych na terenie działania KMP w Koninie w 2006 roku

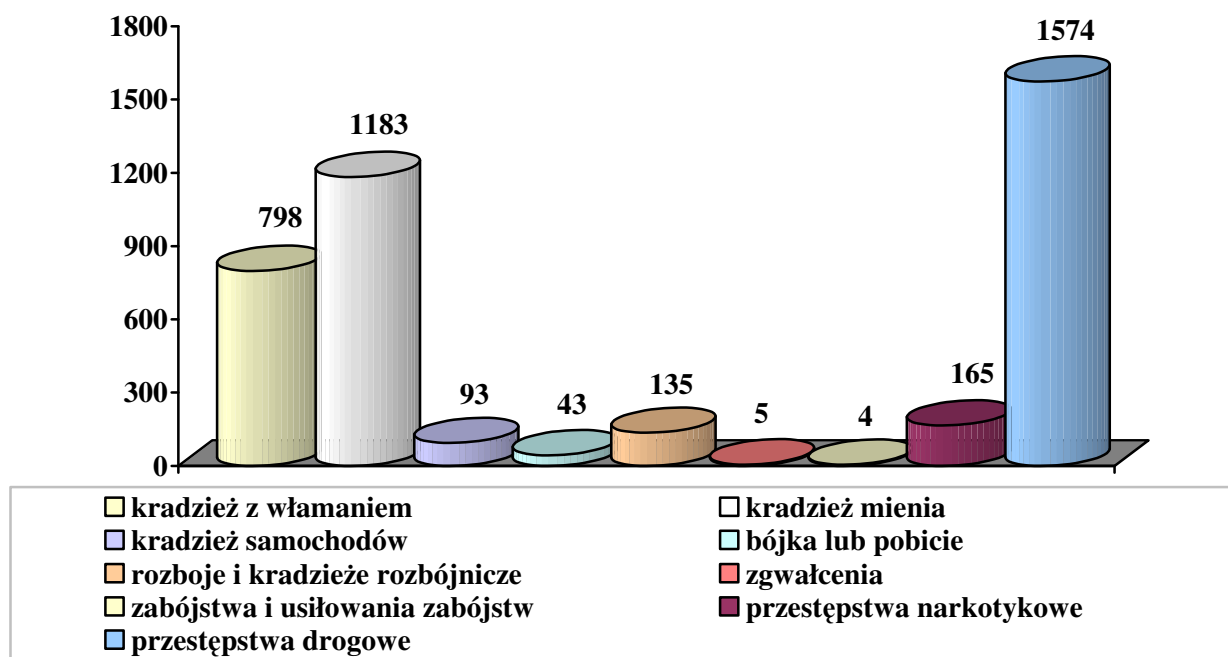
Dane Komendy Miejskiej Policji w Koninie.

W 2006 roku na terenie miasta Konin i powiatu konińskiego odnotowano 5.658 przestępstw, w tym 3.670 przestępstw kryminalnych (64,9%), 1.359 przestępstw drogowych (24,0%) oraz 540 przestępstw gospodarczych i przeciwko obrotowi gospodarczemu (9,54%).

Na terenie miasta Konina odnotowano 65,2% wszystkich przestępstw, tj. 3.688 przestępstw, a w powiecie konińskim – 1.970. W odniesieniu do przestępczości kryminalnej stan ten przedstawia się odpowiednio: 73,6% - miasto, co w liczbach bezwzględnych stanowi 2.701 przestępstw, a powiat – 969. Poza miastem Konin do najbardziej zagrożonych przestępczością należały:

- rejon działania Komisariatu Policji Ślesin (obejmujący gminy Ślesin i Skulsk) – 555 przestępstw,
- rejon działania KP Kazimierz Biskupi (obejmujący gminy Kazimierz Biskupi, Kleczew i Wilczyn) – 430 przestępstw,
- rejon działania Posterunku Policji Golina (obejmujący gminę Golina) – 214 przestępstw.

Przestępstwa kryminalne stwierdzone na terenie miasta Konin i powiatu konińskiego w 2006 roku

Dane Komendy Miejskiej Policji w Koninie.

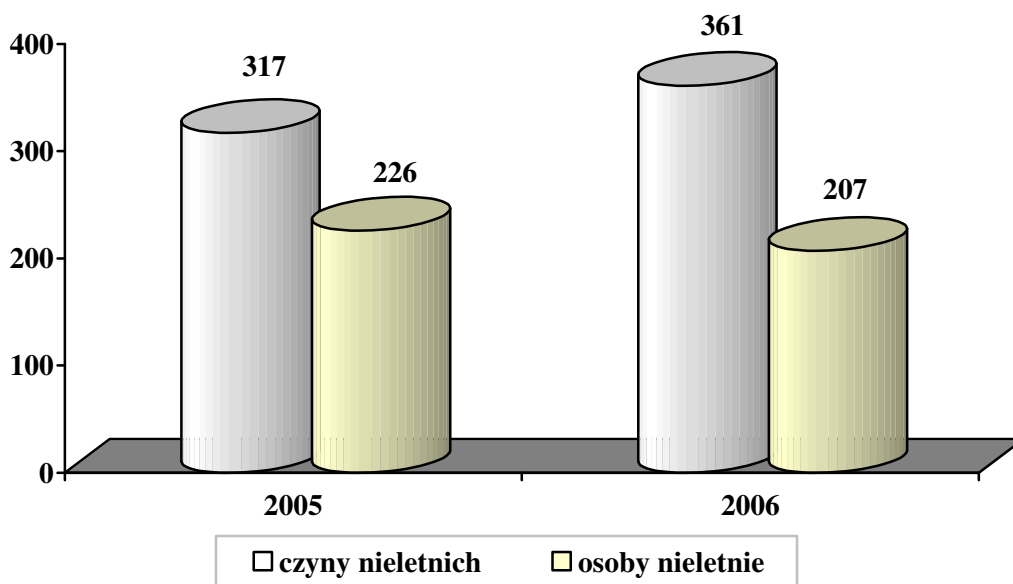
Wszystkie przestępstwa popełnione na terenie miasta Konin i powiatu konińskiego stanowiły 5,43% zdarzeń z terenu Wielkopolski. Większy udział w przestępczości miały jedynie Poznań (34,87%) i Kalisz (6,82%).

W powiecie konińskim w 2006 roku najczęściej dochodziło do przestępstw drogowych (1.574 przestępstwa). Kolejnymi kategoriami były kradzieże mienia (1.276 kradzieże, w tym 93 kradzieże samochodów) i kradzieże z włamaniem (798 zdarzeń). Poważnym zagrożeniem były również przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (165 przypadków) oraz rozboje i kradzieże rozbójnicze (153 przestępstwa). Na kolejnym miejscu znajdowały się bójki i pobicia (43 przypadki), a także zgwałcenia (5 zdarzeń) oraz zabójstwa i usiłowania zabójstw (4 przypadki). Jeśli chodzi o osoby podejrzane o popełnienie przestępstw, to w 2006 roku było ich 2.740. Aktem oskarżenia objęto 2.491 osób.

W ogólnej liczbie 2.740 podejrzanych 207 to nieletni, którzy popełnili 361 czynów przestępczych. W porównaniu do roku 2005 spadła liczba nieletnich popełniających czyny

przestępcze, wzrosła natomiast liczba czynów zabronionych, co oznacza wielokrotne popełnianie przestępstw przez tych samych nieletnich. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Nieletni sprawcy przestępstw w latach 2005-2006

Dane Komendy Miejskiej Policji w Koninie.

Komenda Miejska Policji w Koninie porównując wyniki osiągnięte w 2006r. w stosunku do roku 2005 wskazuje, że w istotny sposób udało się ograniczyć przestępczość, zwłaszcza kryminalną. Mniejsza liczba kradzieży, włamań, rozbojów, kradzieży samochodów i tylko nieznacznie większa liczba bójek i pobić powinna mieć pozytywny wpływ na poczucie bezpieczeństwa obywateli. Straty w mieniu, jakie w 2006 r. ponieśli obywatele miasta i powiatu konińskiego były znacząco mniejsze (o 24.322.462 zł) niż w poprzednim roku; jednocześnie wzrosła wartość odzyskanego mienia.

KMP w Koninie zwraca uwagę na nieznacznie lepsze wyniki w zakresie wykrywalności przestępstw, szczególnie sprawców kradzieży, kradzieży z włamaniem, rozbojów i kradzieży samochodów. Ujawniono także większą liczbę przestępstw narkotykowych. Najlepsze efekty w 2006 roku, oprócz Sekcji do Walki z Przestępczością Gospodarczą KMP (89,4%), uzyskały: KP Sompolno – 86,5%, KP Rychwał – 81,0, KP Kazimierz Biskupi – 77,1%.

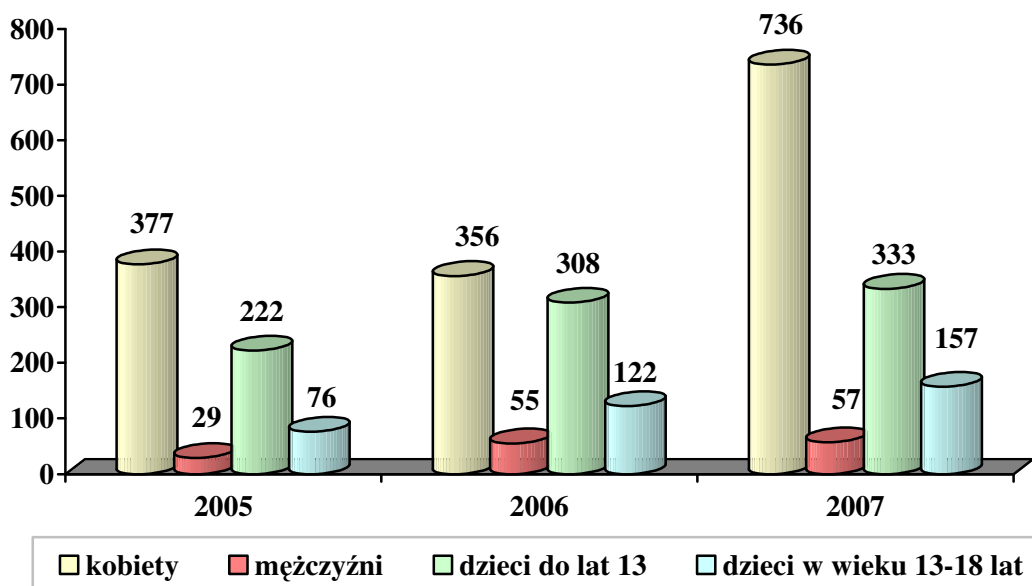
Analizując wyniki 2006 r., KMP w Koninie wskazuje na obszary, które traktowane będą priorytetowo:

- utrzymanie korzystnej tendencji w zakresie ograniczania przestępczości oraz dalszej poprawy wykrywalności sprawców przestępstw kryminalnych,

- ograniczenie liczby bójek i pobić oraz poprawa ich wykrywalności,
- dalsza poprawa wykrywalności sprawców rozbojów,
- zwiększenie skuteczności tymczasowego zajęcia mienia od sprawców przestępstw,
- ograniczenie liczby wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym,
- podniesienie na wyższy poziom pracy dochodzeniowej i operacyjnej,
- zwiększenie skuteczności w zakresie zwalczania przestępczości narkotykowej.

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych przestępstw dotyczących rodzinę i dziecko jest przemoc domowa. Podstawowym przepisem karnym opisującym to zjawisko jest art. 207 Kodeksu karnego traktujący o znęcaniu się i przewidujący karę za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad najbliższą osobą. Z danych Komendy Miejskiej Policji w Koninie wynika, że wzrasta liczba osób i rodzin z terenów wiejskich uwikłanych w przemoc domową. Największy wzrost zanotowano na przełomie 2005 i 2006 roku – prawie 200%. Mimo że w 2007 r. zmniejszyła się ogólna liczba interwencji domowych, to w porównaniu z 2006 r., zwiększeniu uległa liczba policyjnych interwencji spowodowanych przemocą w rodzinie. Jednocześnie wzrosła liczba dzieci będących ofiarami przemocy.

Osoby pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej w latach 2005-2007

Dane na podstawie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powyższy wykres ilustruje nasilenie zjawiska przemocy domowej w powiecie konińskim. W 2005 r. ofiarami tego rodzaju zdarzeń były łącznie 704 osoby, w 2006 r. – 1.046, a rok później – 1.283 osoby. Część ofiar przemocy trafia do Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, działającego w ramach PCPR w Koninie, który

współpracuje z Komendą Miejską Policji. Policja przekazuje Ośrodkowi Niebieskie Karty, w których odnotowane są akty przemocy domowej (za zgodą osób zainteresowanych pomocą innych służb). Pracownicy Ośrodka podejmują interwencje w ramach procedury Niebieskiej Karty - w 2007 roku interweniowali 226 razy. Miejscowościami, w których najczęściej prowadzono działania interwencyjne były: Golina (27 zdarzeń), Rzgów (26) i Sompolno (25). W sytuacjach skrajnych ofiary przemocy mogą skorzystać ze schronienia w hotelu.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Obszar administracyjny powiatu konińskiego podlega właściwości terytorialnej dwóch Sądów Rejonowych i działających w ich ramach Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej: SR w Kole, który zajmuje się sprawami mieszkańców gminy Wierzbinek i Sompolno oraz SR w Koninie, który rozstrzyga w sprawach mieszkańców pozostałych 12 gmin powiatu i miasta Konin.

Zespoły Kuratorów Rodzinnych obu wspomnianych SR, w odniesieniu do mieszkańców powiatu konińskiego, prowadziły w 2006 roku łącznie 38 spraw opiekuńczych, w których przyczyną interwencji sądu było zazwyczaj niewłaściwe wywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, 141 spraw o ustanowienie nadzoru nad leczeniem odwykowym i 40 spraw dotyczących nadzoru nad nieletnim z uwagi na popełniony czyn karalny bądź przejawy demoralizacji i społecznego niedostosowania.

Statystyka sądowa uwzględnia także czynności kuratora w sprawach nieobjętych nadzorem, to jest np. opieki prawnej udzielanej osobom dorosłym (ubezwłasnowolnionym) i małoletnim, przymusowego odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, umieszczenia małoletniego w rodzinie zastępczej bądź w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Należy dodać, że na zlecenie sądu kuratorzy stosowali wywiady kontrolne dotyczące sytuacji dziecka, nad którym ustanowiono opiekę i udzielali pomocy w sprawowaniu tej opieki, kontaktowali małżonków rozwodzających się, udzielali pomocy osobom dochodzącym praw alimentacyjnych, nadzorowali na zlecenie sądu działalność opiekunów, kuratorów i doradców tymczasowych osób pełnoletnich oraz informowali o możliwościach skorzystania z pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Udzielana pomoc miała charakter diagnostyczny, profilaktyczny i kontrolny.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Koninie, w latach 2004-2006 z Funduszu Postpenitencjarnego skorzystało odpowiednio 59, 81 i 73 skazanych, którzy zostali zwolnieni z jednostek penitencjarnych. Wartość udzielonej im pomocy wynosiła odpowiednio: 5.360 zł, 6.632 zł, i 10.330 zł. W 2007 r. (do dnia 23.11.2007 r.) z Funduszu skorzystały 72 osoby na łączną kwotę 14.280 zł. Z tego samego źródła w latach 2004-2006 udzielono pomocy 13 członkom rodzin osób pozbawianych wolności na łączną kwotę 1.430 zł.

2.7. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne powiatu, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, a także do pracowników socjalnych PCPR, radnych. Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących społeczność powiatu.

Trudności w funkcjonowaniu rodziny w powiecie

Za najważniejszy ankietowani uznali kompleks problemów wynikających z bezrobocia (głównie wśród kobiet), a także związane z nim konsekwencje negatywnie odbijające się na funkcjonowaniu rodziny. Zalicza się do nich: ubóstwo (szczególnie widoczne na terenach popegeerowskich), emigrację zarobkową członków rodzin, która doprowadza często do braku należytej opieki nad dziećmi i zaburzeń emocjonalnych wśród dzieci wynikających z długotrwałej rozłąki oraz - w skrajnych sytuacjach - do rozpadu związków małżeńskich. Zjawisko bezrobocia pogłębia w odbiorze społecznym przekonanie o małych możliwościach podjęcia pracy w miejscu zamieszkania lub jego okolicy.

Kolejna grupa problemów to patologie życia rodzinnego, których podłożem jest alkohol. Uzależnienia w przekonaniu ankietowanych prowadzą wprost do zaniku więzi rodzinnych, przemocy domowej i wzrostu przestępczości.

Trzeci zespół niekorzystnych czynników dotyczy niedorozwoju budownictwa, w tym braku lokali socjalnych. Na trudności z tym związane napotykają szczególnie młode małżeństwa

i rodziny ubogie. Trudna sytuacja finansowa wielu rodzin zamyka przed nimi szanse na uzyskanie własnego mieszkania. Respondenci dostrzegają również problem bezdomności, dla którego w kontekście stagnacji budownictwa mieszkaniowego, nie widzą rozwiązania.

Kwestie związane z opiekuńczo-wychowawczą rolą rodziny były kolejnym zagadnieniem podnoszonym przez ankietowanych mieszkańców powiatu. Zwracano uwagę na brak właściwych relacji między rodzicami a dziećmi, niewydolność wychowawczą rodzin, a przy okazji także na deficyt przedszkoli.

Z krytyczną oceną respondentów spotkał się również dostęp do usług medycznych, w tym do rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych, które napotykają też na bariery w dostępie do szkół ponadgimnazjalnych.

Wymieniając najistotniejsze problemy respondenci odpowiadali jednocześnie na pytanie dotyczące ich natężenia w przyszłości. Prognoza wskazuje na nasilenie się takich zjawisk, jak: uzależnienia, niewydolność w sprawach wychowawczych, przemoc domowa, osłabienie więzi rodzinnych, problemy mieszkaniowe i bezdomność. Znaczna grupa ankietowanych uznała natomiast, że bezrobocie i emigracja zarobkowa w nadchodzących latach będą miały tendencję malejącą.

Wśród problemów dotyczących rodziny mieszkające na terenie powiatu konińskiego, pojawia się jeszcze kilka innych zagrożeń, których skala w nadchodzącym czasie będzie – zdaniem respondentów – ulegała zmianom. Najistotniejszym są uzależnienia, głównie od alkoholu, ale także od narkotyków. Szczególną uwagę zwrócono na uzależnienia wśród młodzieży, co kojarzono z niedostateczną ofertą zagospodarowania czasu wolnego i agresją w środowisku szkolnym. Przewiduje się wzrost rozmiarów zjawiska uzależnień. Podobna tendencja dotyczyć będzie związanego z uzależnieniami zjawiska przemocy domowej. Respondenci spodziewają się też wzrostu liczby osób potrzebujących pomocy psychiatrycznej.

Niepokój budzą niskie zarobki, które w konfrontacji z relatywnie wysokimi kosztami utrzymania prowadzą do ubożenia grup mających zatrudnienie i powodują konieczność podejmowania pracy na kilku etatach. Nie pozostaje to bez znaczenia dla wychowania dzieci, powoduje brak należytej opieki rodziców nad nimi i doprowadza do spadku odpowiedzialności za wychowanie, co tłumaczone jest brakiem czasu. W kontekście kłopotów wychowawczych wskazywano na potrzebę rozszerzenia oferty spędzania czasu wolnego. Propozycje jego zagospodarowania powinny objąć nie tylko najmłodszych, ale również seniorów, gdyż – jak uważają respondenci – w powiecie przybywa osób starszych.

Rodziny najbardziej odczuwające skutki problemów

Osoby uczestniczące w badaniach ankietowych samodzielnie wskazywały kategorie rodzin, które najbardziej odczuwają skutki wymienionych wyżej problemów. Najczęściej wskazywano na rodziny wielodzietne, rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, rodziny z problemami zdrowotnymi, rodziny dotknięte bezrobociem, rodziny niepełne, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny uzależnione od alkoholu, w których występuje przemoc domowa, rodziny z terenów wiejskich (z uwagi na ubóstwo i kłopoty z dojazdem do ośrodków miejskich), a także osoby słabo wykształcone.

Atuty powiatu

Wśród atutów powiatu, które mogą skłonić osoby z innych regionów kraju do zamieszkania w powiecie konińskim, respondenci najczęściej wymieniali walory turystyczno-krajobrazowe, w oparciu o które rozwija się m.in. turystyka i agroturystyka. Wskazywano na takie atuty regionu, jak czyste środowisko, lasy i jeziora. Szanse rozwojowe upatrywano też w turystyce pielgrzymkowej (bazylika w Licheniu).

Niebagatelne znaczenie dla ankietowanych miało korzystne położenie komunikacyjnie powiatu (przy autostradzie A-2 i szlakach kolejowych). Wśród pozytywów wymieniano również dobry dostęp do obiektów sportowych, oświatowych i kulturalnych, a także rozwój szkolnictwa wyższego (Wyższa Szkoła Zawodowa). W aspekcie atrakcyjności powiatu dla potencjalnych inwestorów zwracano również uwagę na niskie ceny działek budowlanych i życzliwość oraz otwartość miejscowej ludności.

Instytucje pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób instytucja zatrudniająca osobę ankietowaną może przyczynić się do rozwiązania lokalnych problemów społecznych, respondenci wskazywali na różne obszary, w których dostrzegali możliwość podjęcia skutecznych interwencji. Wyróżnili kilka domen społecznych, w których powinna przejawiać się zwiększona aktywność instytucji.

1. Opieka i wychowanie dziecka. Respondenci widzą potrzebę zapewnienia dzieciom właściwej opieki i wychowania oraz wykształcenia. W tym zakresie polem działania dla instytucji powinno być organizowanie czasu wolnego i prowadzenie dożywiania dzieci z rodzin patologicznych, a także organizowanie grup terapeutyczno-rozwojowych dla dzieci i młodzieży, zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców, diagnozowanie problemów dydaktyczno-wychowawczych, udzielanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej oraz pedagogizacja rodziców, m.in. w zakresie świadomego

macierzyństwa. Instytucjami realizującymi wiele zadań w tym zakresie są m.in. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, które prowadzi w powiecie konińskim Środowiskowe Ogniska Wychowawcze i Świetlicę Środowiskową dla dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo oraz Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” prowadzące na terenie powiatu sieć świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemami, realizujące programy wspomagające rodzin, jak na przykład „Starszy Brat”, „Starsza Siostra”, oraz rozwijające młodzieżowy wolontariat. Jednocześnie w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym TPD rodziny niewydolne wychowawczo uzyskać mogą specjalistyczne porady psychologiczne i pedagogiczne.

2. Pomoc osobom niepełnosprawnym to kolejny obszar społeczny znajdujący się w polu zainteresowania ankietowanych. Powinna się ona przejawiać w zapewnianiu lepszej pomocy instytucjonalnej, poprawie poziomu świadczenia usług opiekuńczych, a także poprzez udzielanie osobom niepełnosprawnym pełnej informacji o przysługujących ulgach i uprawnieniach, zatrudnianie opiekunek domowych (pielęgniarek środowiskowych) oraz specjalistycznych i zatrudnienie rehabilitanta świadczącego bezpłatne usługi. Wskazywano na potrzebę prowadzenia rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i skierowania wielospecjalistycznej oferty edukacyjno-rewalidacyjno-wychowawczej do dzieci niepełnosprawnych. Jako egemplifikację szerokiego potraktowania zgłaszanych propozycji w obszarze niepełnosprawności, można przywołać postulat Stowarzyszenia „Radość”, które prowadzi ośrodek wsparcia i pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zamierza ono rozszerzyć ofertę pomocy kierując ją do osób samotnych, w wieku podeszłym oraz niezaradnych życiowo. Planuje ono zintensyfikowanie integracji osób niepełnosprawnych, wprowadzenie opieki domowej nad osobami chorymi i samotnymi oraz zajęcie się rodzinami wielodzietnymi i dysfunkcyjnymi, zwłaszcza w zakresie uzależnień, a także udział w tworzeniu terenowych DPS-ów i Domów Dziennego Pobytu.
3. Pomoc materialna i socjalno-bytowa powinna polegać na pozyskiwaniu funduszy z Unii Europejskiej, udzielaniu pomocy żywnościowej (Bank Żywności) i finansowej, ułatwianiu inwestorom tworzenia nowych miejsc pracy, rozwijaniu mieszkalnictwa socjalnego dla ubogich rodzin (budowa budynku socjalnego) i pomocy w wychodzeniu z bezdomności, zwiększeniu nakładów finansowych na organizowanie terenowych DPS-ów (wójt gminy Krzymów), organizowaniu kompleksowej opieki nad rodzinami wielodzietnymi i dysfunkcyjnymi, zwiększeniu liczby ofert prac interwencyjnych i rozwijaniu doradztwa przez PUP.

4. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym to przede wszystkim tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy i prowadzenie zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, a także zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i ubogich. Jedną z propozycji w tym zakresie było wykorzystanie młodzieży szkolnej jako wolontariuszy uczących języków obcych w świetlicach socjoterapeutycznych.

Generalnie rzecz ujmując, większość ankietowanych zgłaszała gotowość rozwijania różnych form pracy socjalnej, doradztwa i poradnictwa, które obejmowałyby takie obszary funkcjonowania rodzin i osób, jak wychowanie dzieci, sprawy socjalno-bytowe, problemy związane z uzależnieniami, pomoc dla osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych, a także kobiet po leczeniu raka piersi. Podkreślano znaczenie prawidłowego obiegu informacji, pozwalającego na łatwe dotarcie osób zainteresowanych do kompetentnej w konkretnej sprawie instytucji. Jednocześnie wyrażano zamiar podejmowania problemów, które dotychczas nie leżały w polu zainteresowania instytucji. Przykładem może być gotowość rozszerzenia działalności świetlicy socjoterapeutycznej nr 11 w Brzeźnie na osoby dorosłe poprzez wprowadzenie kursów księgowości i języków obcych oraz aktywizację osób bezrobotnych.

Zdaniem respondentów, konkretna pomoc winna być poprzedzona zdiagnozowaniem sytuacji rodzin. Ofertę w tym zakresie zgłaszały placówki szkolne, które po zidentyfikowaniu problemu udzielają wsparcia w postaci porad wychowawczych i informowania o możliwościach wyjścia z trudnej sytuacji życiowej, kierując rodziny do specjalistycznych instytucji, a także pomagając w uzyskaniu pomocy rzeczowej, stypendiów (naukowych, socjalnych), organizując akcje charytatywne.

Ważnym wyzwaniem dla podmiotów działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie jest ukierunkowanie aktywności lokalnych społeczności na środowiska, które potrzebują pomocy społecznej. Lokalni liderzy i przedstawiciele władz samorządowych deklarowali gotowość podejmowania działań inicjujących oddolne akcje obywatelskie, zaś osoby zawodowo związane ze sferą pomocy społecznej wyrażały gotowość wdrażania nowych rozwiązań, np. w postaci Klubów Integracji Społecznej.

Problemy związane z dziećmi i młodzieżą na terenie powiatu

Respondenci, wskazując trudności, na jakie natrafiają dzieci i młodzież mieszkający na terenie powiatu konińskiego, wymienili złą sytuację materialną rodzin, która nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb (problem niedożywionych dzieci), utrwała dysproporcje społeczne, prowadzi do dyskryminacji w szkole uczniów z ubogich domów i utraty przez nich poczucia własnej wartości. Ponadto zwracali uwagę na zbyt ubogą ofertę zagospodarowania czasu wolnego i niewystarczającą liczbę miejsc jego spędzania (deficyt placów zabaw, świetlic

środowiskowych, domów kultury, sal gimnastycznych, klubów czynnych w godzinach popołudniowych, zbyt mała baza sportowo-rekreacyjna). Z omawianymi problemami związane są dwie kwestie. Pierwsza dotyczy znacznych odległości do ośrodków kultury i szkół oraz kłopotów komunikacyjnych w dojazdach (duże przerwy w kursowaniu autobusów, wysokie ceny biletów). Druga odnosi się do braku oferty bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (basen, siłownia). Ankietowani podnosili również problem uzależnień (narkomania, wczesne sięganie po alkohol i papierosy) oraz przemocy (fizycznej i psychicznej), za pomocą której rozwiązuje się konflikty w niektórych rodzinach i między rówieśnikami. W tym kontekście wskazywali na brak właściwych relacji rodzic – dziecko, zanik wzorców moralnych i autorytetów, zaniedbania wychowawcze, dysfunkcje występujące w domu, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodzin. Efektem tego jest powiększanie się grupy młodzieży zdemoralizowanej, nieprzystosowanej do życia w społeczeństwie, która nie widzi dla siebie perspektyw, także zawodowych (brak ofert pracy dla młodzieży kończącej szkołę ponadgimnazjalne). Poza tym akcentowali problem niskiej motywacji do nauki, który wynika m.in. z niewielkich możliwości podjęcia pracy po zakończeniu edukacji i braku zainteresowania rodziców dalszym kształceniem dzieci. Ankietowani krytycznie oceniali dostęp do pomocy psychologicznej, logopedycznej (długi okres oczekiwania na badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej) i leczenia uzależnień, wskazując jednocześnie na drugi biegun tego zagadnienia - łatwość w dostępie do alkoholu i narkotyków. Ponadto zwracali uwagę na negatywne konsekwencje społeczne związane z emigracją zarobkową (rozbitcie rodzin, brak właściwej opieki nad dzieckiem).

Analizując problemy związane z dziećmi i młodzieżą, respondenci podkreślali konieczność zapewnienia alternatywnych form i – co się z tym wiąże – miejsc spędzania czasu wolnego (m.in. w celu rozwijania zainteresowań poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych, zapewnienie wypoczynku zimowego i letniego) oraz na bariery w dostępie do internetu. Jednocześnie krytycznie oceniali brak dostatecznej liczby placówek wyrównujących szanse edukacyjne, społeczne i życiowe dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (jako przykłady wymieniali gminy Kazimierz Biskupi, Rychwał, Rzgów, Skulsk, Wierzbiniek). Za pilny do rozwiązania problem w środowisku dzieci i młodzieży respondenci uznali również rozpowszechnianie się różnych patologii (alkoholizm, narkomania, agresja, wandalizm, wagary, przestępczość). Remedium upatrywali głównie w sensownym zagospodarowaniu czasu wolnego. W związku z tym jednym z zadań władz samorządowych powinno być dofinansowanie placówek pozaszkolnych, aby mogły należycie spełniać swoją rolę w tym zakresie.

Liderzy lokalni wskazywali na konkretne rozwiązania możliwe do realizacji w środowiskach lokalnych. Ich zdaniem w celu poprawy sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym należy podjąć następujące działania.

- Działania w zakresie sportu i wypoczynku: organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych bezpłatnych lub za niewielką odpłatnością (m.in. wyjazdów dzieci z gmin do Konina na basen, do kręgielni i Domu Kultury), wycieczek rowerowych i pieszych; organizacja i dofinansowanie obozów sportowych, półkolonii i kolonii, zimowisk; budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych, w tym ścieżek rowerowych, boisk (w każdej wsi), hal sportowych, basenów oraz udostępnianie obiektów sportowych dzieciom i młodzieży, również w godzinach popołudniowych; tworzenie placów zabaw, lepsze wykorzystanie istniejących obiektów sportowych i wypoczynkowych; zatrudnienie instruktorów sportowych; dofinansowanie letniego i zimowego wypoczynku dzieci i obejmowanie ofertą wypoczynku dzieci z biednych rodzin; organizacja rodzinnych imprez sportowych i propagowanie działalności szkolnych klubów sportowych.
- Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia i sprawności: organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia (m.in. pogadanki ze specjalistami); finansowanie profilaktyki (m.in. zachęcanie społeczeństwa do udziału w programach realizowanych przez placówki ochrony zdrowia, realizacja szkolnych programów profilaktycznych); zagwarantowanie opieki medycznej w szkołach poprzez przywrócenie gabinetów lekarskich i zatrudnianie pielęgniarek; badania przesiewowe dzieci w szkołach przeprowadzane przez pediatrów i stomatologów; zapewnienie pomocy specjalistycznej (logopeda, psycholog, rehabilitant); większa dostępność lekarzy rodzinnych; zwiększenie liczby lekcji z wychowania fizycznego, prowadzenie zajęć korekcyjnych i rehabilitacyjnych; systematyczna opieka logopedyczna i psychologiczna.
- Działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych: zwiększenie liczby klas (oddziałów) integracyjnych oraz organizowanie imprez integracyjnych; zwiększenie pomocy ze strony specjalistów: rehabilitantów, lekarzy, doradców zawodowych, pedagogów, pracowników socjalnych; promowanie i wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych; zapewnienie dowozu do przedszkoli i szkół; zwiększenie liczby warsztatów terapii zajęciowej; tworzenie zespołów wczesnego wspomaganie rozwoju; organizowanie turnusów rehabilitacyjnych; udzielanie pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego; organizowanie grup wsparcia, zatrudnienie przez OPS lub ZOZ rehabilitanta; lepszy obieg informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych; eliminowanie barier komunikacyjnych oraz architektonicznych

w placówkach i instytucjach publicznych; tworzenie miejsc pracy oraz organizowanie praktyk zawodowych dla osób niepełnosprawnych i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia; zwiększenie dostępności szkół ponadgimnazjalnych; tworzenie specjalnych programów edukacyjnych dla grup dzieci z określoną niepełnosprawnością; zapewnienie etatów dla asystentów osób niepełnosprawnych; pomoc psychologiczna, prawna i materialna dla rodziców dzieci niepełnosprawnych; zapewnienie nieodpłatnej rehabilitacji; dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych bazy szkolnej; podejmowanie na lekcjach problematyki dyskryminacji i równouprawnienia osób niepełnosprawnych.

- Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży: zdiagnozowanie środowiska szkolnego i lokalnego w celu identyfikacji zagrożeń; egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu i tytoniu niepełnoletnim; skuteczna walka z handlem narkotykami; zwiększenie nadzoru ze strony policji – monitorowanie miejsc gromadzenia się młodzieży (szkół, placów zabaw, klubów, dyskotek); zwiększenie liczby patroli policji w miejscowościach turystycznych; zatrudnienie dodatkowych ratowników na kąpieliskach; zacieśnienie współpracy policji ze szkołą; budowa ścieżek rowerowych i chodników; poprawa stanu oświetlenia ulic; instalowanie sygnalizacji świetlnej i wyposażenie uczniów w elementy odbłaskowe na ubraniach; legitymowanie podejrzanych osób przebywających w okolicach szkół i młodzieży przebywającej w miejscach publicznych o późnej porze; zwiększenie kontroli rodziców nad czasem wolnym dzieci; zwiększenie liczby zajęć profilaktyki na temat skutków uzależnień; uatrakcyjnienie oferty bezpiecznego spędzania czasu wolnego; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; wzmocnienie bezpieczeństwa na drogach; organizowanie pogadanek i spotkań profilaktycznych dla uczniów z udziałem policjantów, pracowników ośrodków zdrowia na temat bezpieczeństwa (m.in. nauka udzielania pierwszej pomocy) prowadzonych w oparciu o szkolne programy profilaktyczne.
- Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich: lepsze rozpoznanie środowisk pod kątem identyfikacji rodzin zagrożonych ubóstwem i określenia form pomocy; pomoc rodzicom w znalezieniu pracy i zdobyciu nowych kwalifikacji; pomoc w uzyskiwaniu stypendiów socjalnych dla dzieci oraz w kontynuowaniu dalszej nauki; pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, ich pedagogizacja; zbiórki odzieży, zabawek, podręczników i żywności (korzystanie z zasobów Banków Żywności); finansowanie wyprawek szkolnych i posiłków dla jak największej liczby dzieci (tworzenie stołówek szkolnych) oraz dofinansowanie przez gminy wypoczynku dzieci (kolonie, zimowiska) i wyjazdów szkolnych; tworzenie świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, w których dzieci będą miały możliwość rozwijania swoich zainteresowań i odrobienia lekcji; opieka

psychologa w przypadkach rodzin dotkniętych patologią (np. przemocą domową), udzielanie wsparcia psychicznego; pomoc dzieciom w uzyskaniu szerszego dostępu do zajęć pozalekcyjnych; zwiększenie pomocy materialnej i finansowej dla rodzin ubogich; ścisła współpraca rodziców ze szkołą i instytucjami powołanymi do pomocy.

- Inne możliwości: zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej i pedagogicznej; tworzenie klubów (grup) wsparcia; lepsze wykorzystanie remiz strażackich w działaniach na rzecz środowiska lokalnego; prowadzenie pedagogizacji rodziców w zakresie konstruktywnego i świadomego rodzicielstwa; udzielanie pomocy bezrobotnym rodzicom w znalezieniu pracy; zatrudnianie młodzieży przy pracach sezonowych; świadczenie pomocy rodzinom ubogim przez rodziny lepiej sytuowane; zatrudnienie pielęgniarki, psychologa i stomatologa w każdej szkole; propagowanie w środkach masowego przekazu prawidłowych wzorców rodziny; poprawa współdziałania instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; wspieranie organizacji pozarządowych realizujących konkretne zadania; budowa przedszkola i żłobka oraz placów zabaw i świetlic w Żychlinie.

W celu udzielenia skutecznej pomocy osobom niepełnosprawnym mieszkającym w powiecie konińskim należy przede wszystkim przełamywać bariery architektoniczne, transportowe i komunikacyjne. Ankietowani wyrażali przekonanie, że bez podjęcia tego rodzaju działań nie sposób mówić o integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, ich uczestnictwie w imprezach integracyjnych i normalnym funkcjonowaniu. Ponadto należy stworzyć ośrodki wsparcia dla niepełnosprawnych dzieci i osób w wieku podeszłym, gdyż w przeciwieństwie do Środowiskowych Domów Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej, jest ich zbyt mało. Zauważono również, że osoba niepełnosprawna - zwłaszcza na wsi - jest nadal postrzegana jako ciężar dla rodziny, co jest powodem jej wykluczenia i izolacji społecznej. Konieczne jest udzielanie większego wsparcia psychologicznego osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom, zapewnienie im dojazdów odpowiednimi środkami transportu do specjalistów (poradni i klinik), zaktywizowanie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych, tworzenie zakładów pracy chronionej, zakładów aktywizacji zawodowej i informowanie pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudniania tych osób oraz inspirowanie powstawania organizacji i stowarzyszeń zajmujących się niepełnosprawnością. Postulowano również umożliwienie tym osobom korzystania z internetu będącym w ich przypadku środkiem służącym pokonywaniu izolacji społecznej i załatwianiu codziennych spraw życiowych. Należy również zacieśnić współpracę placówek ochrony zdrowia z OPS i PCPR w sprawie kierowania osób niepełnosprawnych do placówek specjalistycznych i pozyskiwania sprzętu rehabilitacyjnego. Pod adresem placówek pomocy społecznej kierowano postulat zatrudnienia fizykoterapeuty

i rehabilitanta, by osoba niepełnosprawna mogła korzystać z zabiegów na miejscu. Zwiększenia wymaga dostęp do placówek dziennego pobytu i usług opiekuńczych oraz do doradztwa prawnego i zawodowego. Należy ponadto zaangażować środowisko osób niepełnosprawnych w działania grup samopomocowych, zwiększyć dostęp do informacji (szczególnie wśród ludności wiejskiej) o formach pomocy, pomagać rodzinom z osobami niepełnosprawnymi w sprawowaniu opieki, umożliwić lepszy dostęp do opieki medycznej, zwiększyć pomoc finansową i rzeczową (wyposażanie w sprzęt ortopedyczny) i zintensyfikować system poradnictwa, prowadzić terapię i rehabilitację oraz dofinansowywać dojazdy na zajęcia rehabilitacyjne, tworzyć atmosferę sprzyjającą integracji ze społeczeństwem.

Nowo powstające organizacje pozarządowe na terenie powiatu powinny się zająć: pozyskiwaniem środków z Unii Europejskiej na projekty dotyczące sfery społecznej, problemami osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, rodzin wielodzietnych i niezaradnych życiowo, organizowaniem czasu wolnego (szczególnie dzieciom, młodzieży i osobom starszym), wolontariatem na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych, świadczeniem usług opiekuńczych, podnoszeniem kwalifikacji osób bezrobotnych, pomocą finansową w zakresie wypoczynku dla dzieci z ubogich rodzin, udzielaniem porad prawnych, prowadzeniem schronisk i stołówek, pomocą dla rodzin patologicznych, zakładaniem i prowadzeniem Środowiskowych Domów Samopomocy i świetlic dla dzieci i młodzieży, doraźną pomocą w sprawach rodzinnych i bytowych, organizowaniem placówek wsparcia dziennego, promocją regionu w celu przyciągnięcia inwestorów, integracją środowisk lokalnych i przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, wspieraniem ludzi znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej (m.in. matek samotnie wychowujących dzieci, rodzin wielodzietnych, rodzin z osobami niepełnosprawnymi), pomocą dzieciom i młodzieży z rodzin patologicznych poprzez tworzenie świetlic środowiskowych; zapobieganiem patologiom, stwarzaniem korzystniejszych warunków do tworzenia miejsc pracy; utworzeniem skutecznego systemu wolontariatu; wspieraniem inicjatyw lokalnych; organizowaniem zajęć sportowych i kulturalnych.

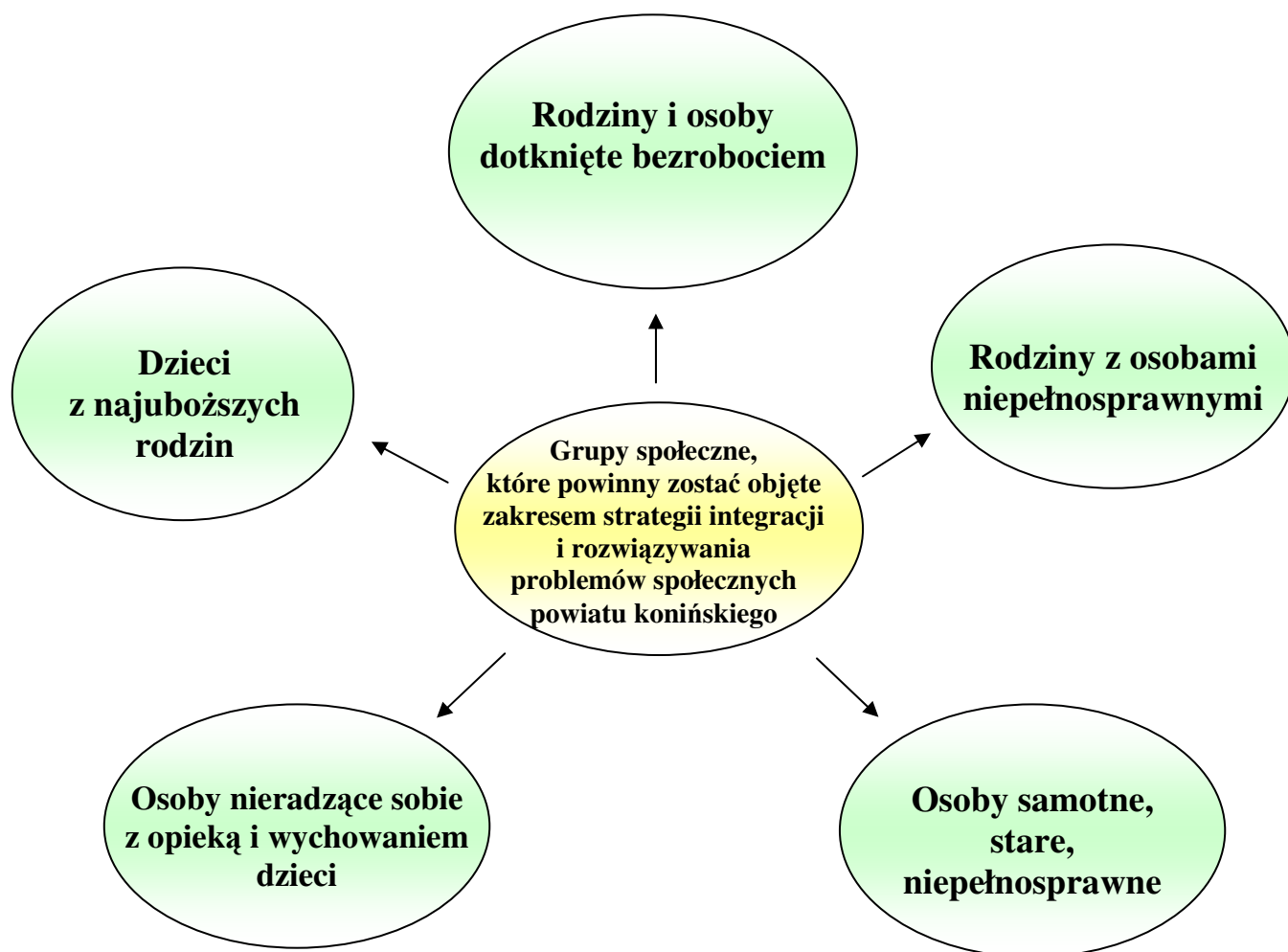
Grupy społeczne, na których powinna koncentrować się strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w powiecie konińskim

Ankietowani wybierali trzy grupy wymagające szczególnej interwencji z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy grupy, które uzyskały największą liczbę wskazań i winny stać się obiektem szczególnej troski samorządu powiatowego

Lp.	Grupy społeczne	Liczba wskazań
1.	Rodziny i osoby dotknięte bezrobociem	33
2.	Osoby nieradzące sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza z rodzin niepełnych i wielodzietnych	24
3.	Dzieci z najuboższych rodzin	24
4.	Osoby samotne, stare, niepełnosprawne	21
5.	Rodziny z osobami niepełnosprawnymi	21

Badanie własne Centrum AV.

Z powyższego zestawienia wynika, które grupy społeczne powinny znaleźć się w centrum uwagi osób opracowujących strategię rozwiązywania problemów społecznych. Grupy te szeregujemy następująco:

Badania własne Centrum AV.

Ponadto do grup, które powinny stać się obiektami szczególnej troski władz lokalnych zaliczono rodziny wielodzietne (17 wskazań), dzieci nieposiadające rodzin (7), samotne kobiety w ciąży i matki w trudnej sytuacji życiowej (5) oraz osoby bezdomne (1 wskazanie).

2.8. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestie osób bezrobotnych

Mocne strony

- wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości,
- podnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwale,
- odpowiednie przygotowanie pracowników ośrodków pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi,

- istnienie lokalnych przedsięwzięć wartych upowszechnienia,
- wdrażanie lokalnych programów aktywizujących bezrobotnych,
- dostęp do szerokiej bazy edukacyjnej na zróżnicowanym poziomie.

Słabe strony

- wysoka skala i natężenie bezrobocia na terenie powiatu,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych,
- brak organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym.

Szanse

- zahamowanie wzrostu bezrobocia i zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- istnienie lokalnych i regionalnych działań skierowanych do długotrwale bezrobotnych,
- wzrost mobilności geograficznej,
- wzrost dostępności kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich.

Zagrożenia

- mała mobilność zawodowa,
- rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych,
- występowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- współpraca między instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej a przedstawicielami sektora pozarządowego,
- aktywne działanie pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- prowadzenie działalności w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- wykorzystywanie potencjału zawodowego i naukowego pracowników,
- aktywne poszukiwanie środków pozabudżetowych,
- wystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży,
- prowadzenie przez powiat i organizacje pozarządowe poradnictwa specjalistycznego.

Słabe strony

- niedysponowanie dostateczną ilością środków finansowych,
- nieadekwatne do potrzeb zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej,
- niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną,
- brak placówek resocjalizacyjnych na terenie powiatu oraz placówek dla nieletnich i samotnych matek z dziećmi,
- ograniczony stopień zabezpieczania dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego.

Szanse

- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- członkostwo Polski w Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny,
- sprzyjająca pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży decentralizacja władzy,
- prowadzenie programów profilaktycznych przez szkoły,
- oferty szkoleń zawodowych dla kadry w dziedzinie pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną,
- stabilność prawna w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie.

Zagrożenia

- występowanie zjawiska wyuczonej bezradności,
- występowanie zagrożeń dla funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie, ubóstwa,
- niski poziom współpracy między szkołą a rodziną,
- niewystarczająca opieka medyczna w szkołach,
- niski poziom kultury prawnej społeczeństwa.

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- funkcjonowanie bazy leczenia odwykowego,
- dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- istnienie organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi,
- dobra współpraca z Kościołem.

Słabe strony

- nieodpowiednie przygotowanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi,
- brak dobrze przygotowanej bazy lokalowej,
- niewystarczająca wymiana doświadczeń i informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się uzależnieniami,
- niewielki udział społeczności lokalnych w działaniach pomocowych,
- niewystarczający stan zatrudnienia w lecznictwie.

Szanse

- traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego.

Zagrożenia

- niewielkie zainteresowanie fachowców różnych dziedzin współpracą na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- niewystarczające możliwości sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- brak systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,
- niedostatecznie wykorzystany system informacji,
- zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności zachodzące w społeczeństwie.

Kwestia ludzi bezdomnych

Mocne strony

- możliwość określenia miejsc grupowania się bezdomnych,
- szkolenie kadry na temat bezdomności,
- informowanie bezdomnych o ich prawach i możliwościach pomocy.

Słabe strony

- brak organizacji zajmujących się pomocą bezdomnym,
- niedysponowanie indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności,
- niedostrzeganie różnorodności problemu bezdomności,
- niewystarczająca działalność w celu zapobiegania bezdomności,
- brak współdziałania z różnymi podmiotami w ramach pomocy bezdomnym,
- niedostateczne angażowanie się służb w działania na rzecz bezdomnych,
- niewystarczająca struktura stacjonarna dla bezdomnych,
- brak standaryzowanych usług dla bezdomnych.

Szanse

- istnienie programów budownictwa socjalnego i dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności,
- współpraca instytucji samorządowych i rządowych z organizacjami pozarządowymi,
- obiektywne przedstawianie w mediach zjawiska bezdomności.

Zagrożenia

- brak społecznej akceptacji osób bezdomnych,
- ograniczanie praw obywatelskich osobom bezdomnym,
- istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- profesjonalne przygotowanie kadry w dziedzinie spraw osób starszych,
- dobry dostęp do domów pomocy społecznej,
- malejąca liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS,
- wydłużenie średniego czasu trwania życia,
- poprawianie sfery technicznej ułatwiającej codzienne życie osób starszych.

Słabe strony

- brak określonego standardu usług dla ludzi starszych,
- ograniczony dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- niewystarczająca liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej, zajmujących się problematyką osób starszych,
- nieprawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej,
- niedysponowanie małymi formami pomocy społecznej dla osób starszych,
- niemożliwość realizowania się osób starszych w organizacjach samopomocowych,
- niekorzystanie ze wsparcia wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym.
- niski poziom życia osób starszych,
- zmiana modelu rodziny wielopokoleniowej na jedno, dwupokoleniową,
- wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu,
- nieumożliwianie osobom starszym kontynuacji aktywności zawodowej,

Szanse

- dostosowywanie standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,
- wpływ postępu medycyny na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych,
- przygotowanie projektów systemowych w ramach PO Kapitał Ludzki, Priorytet VII, Działanie 7.1., dotyczących rozwoju i upowszechnienia aktywnej integracji,
- niższe koszty organizowania usług opiekuńczych dla seniorów niż opieka w dps,
- angażowanie opiekunek w warunkach domowych dla ludzi starszych.

Zagrożenia

- ograniczona liczba szkoleń dla kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- niewrażliwienie systemu oświaty na problem osób starszych,
- wzrastająca liczba osób samotnych,
- niedostosowana do potrzeb osób starszych infrastruktura,
- brak koordynacji działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- niedokładne rozpoznanie potrzeb osób starszych,
- migracja ludzi młodych na inne tereny,
- występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych,
- niesprzyjająca osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- aktywne funkcjonowanie różnorodnych organizacji pozarządowych w sferze niepełnosprawności,
- współpraca instytucji rządowych z pozarządowymi,
- przepływ informacji między podmiotami pomocowymi,
- wysoki poziom zaangażowania środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocową,
- rozpowszechnianie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych i filantropijnych.

Słabe strony

- niedostateczne rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w kontekście środowiska lokalnego,
- niski poziom wiedzy wśród niepełnosprawnych o przysługujących prawach i uprawnieniach,
- niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych,
- istnienie barier utrudniających udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,

- nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym,
- niedostateczna baza rehabilitacyjna,
- niepełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych.

Szanse

- posiadanie znaczących środków finansowych przeznaczanych na pomoc dla osób niepełnosprawnych,
- duża liczba miejsc dla osób niepełnosprawnych w WYZ oraz ośrodkach wsparcia,
- wejście powiatu w Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII, Działanie 7.1 – rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji poprzez projekt systemowy „Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”,
- wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- edukowanie o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- korzystanie w równym stopniu ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- upowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- stabilna liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej.

Zagrożenia

- niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- wzrastające zapotrzebowanie na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Mocne strony

- prowadzenie przez pracowników działań socjalnych z rodziną.

Słabe strony

- deficyt wyspecjalizowanych pracowników pomocy społecznej oraz pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,

- przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań.

Szanse

- szkolnictwo zawodowe przygotowujące absolwentów do potrzeb rynku w zakresie służb pomocy społecznej,
- rozwój kadr, doszkąłcanie finansowane w ramach PO KL.

Zagrożenia

- brak systematyczności w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych przez kadrę pomocy społecznej,
- niewystarczająca ilość wykwalifikowanej kadry w stosunku do potrzeb,
- wysoki koszt doszkąłcania.

Poziom zaspokajania potrzeb uznanych za podstawowe

Mocne strony

- istnienie terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych,
- wystarczający potencjał przedsiębiorstw budowlanych na terenie powiatu.

Słabe strony

- niewystarczająca baza zabezpieczająca potrzeby społeczne: brak rozwiniętej sieci placówek oświatowych i ochrony zdrowia oraz rozbudowanego zaplecza kulturalnego,
- niewystarczający dostęp do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- niewystarczający dostęp do opieki medycznej,
- zła sytuacja mieszkaniowa mieszkańców powiatu; niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych,
- brak nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.

Szanse

- zwiększająca się dostępność szkół ponadgimnazjalnych, wyższych i językowych,
- wzrastający poziom wykształcenia mieszkańców,
- racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
- funkcjonowanie przemysłu wysokich technologii,
- pełne wykorzystywanie baz surowcowych,
- wykorzystywanie środków pomocowych na ochronę środowiska,
- stosowanie kompleksowych rozwiązań technicznych i prawnych w zakresie ochrony

- i wykorzystywania środowiska naturalnego,
- zagospodarowywanie akwenów dla celów turystycznych,
- postęp w zakresie przekształceń gospodarczych,
- rozwijanie agroturystyki,
- korzystne dla komunikacji położenie regionu,
- dysponowanie dobrymi powiązaniem sieci dróg lokalnych z krajowymi.

Zagrożenia

- niepełne wykorzystywanie nowych źródeł energii,
- występowanie zagrożeń powodziowych,
- występowanie uciążliwego dla środowiska naturalnego transportu i przemysłu,
- degradacja wartości rodzinnych,
- postępująca apatia i zniechęcenie społeczne.

2.9. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie powiatu lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.9.1. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Na terenie powiatu konińskiego funkcjonuje szereg jednostek o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, prowadzonych przez samorzady oraz podmioty niepubliczne. Wśród nich należy wymienić: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie i działający w ramach PCPR Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, a także Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach miejsko-wiejskich – Golina, Kleczew, Rychwał, Sompolno, Ślesin; w gminach wiejskich – Grodziec, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Skulsk, Stare Miasto, Wierzbinek, Wilczyn. Na terenie powiatu funkcjonują również: Dom Pomocy Społecznej (dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie - 100 miejsc), trzy Środowiskowe Domy Samopomocy (95 miejsc), dwanaście ośrodków wsparcia dziennego (348 miejsc), 83 rodziny zastępcze (162 miejsca), pięć Warsztatów Terapii Zajęciowej (155 miejsc), Specjalny Ośrodek

Szkolno-Wychowawczy (94 miejsca), Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną w Ślesinie oraz Schronisko dla Bezdomnych w Wilczynie.

Instytucje oferujące pomoc i wsparcie mieszkańcom powiatu przedstawiamy w formie kart zasobów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie

Al. 1-go Maja 9, 62-510 Konin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiat koniński.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej oraz rehabilitacji społecznej, zawodowej osób niepełnosprawnych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

PCPR realizuje następujące formy pomocy:

- pomoc dla rodzin zastępczych,
- pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- pomoc dla osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, zaopatrywanie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- usuwanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych,
- rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych,
- poradnictwo rodzinne i interwencja kryzysowa,
- szkolenia dla kadry pomocy społecznej oraz rodzin zastępczych,
- orzekanie o niepełnosprawności dzieci i ustalanie stopnia niepełnosprawności dla dorosłych.

4. KAPITAŁ LUDZKI:

Kadrę PCPR stanowi 21 osób, w tym m.in. 6 pracowników Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności i 9 pracowników socjalnych.

Pracownicy PCPR zorganizowali w 2007 r. następujące szkolenia: „System rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce”, szkolenie dla pracowników OPS dotyczące problematyki uzależnień i zadań samorządu, cykl szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, szkolenie dla niespokrewnionych rodzin zastępczych z powiatu konińskiego pn. „Podstawy resocjalizacji”, szkolenie dla OPS pn. „Cięża bez alkoholu – płodowy zespół

alkoholowy”, szkolenie dla rodzin zastępczych pn. „Podstawy terapii krótkoterminowej”.
W roku 2004 PCPR zorganizowało 4, w 2005 – 15, a w 2006 r. – 6 porad i szkoleń.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie

ul. 52-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 18 pracowników, w tym kierownika, 5 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kramsku

ul. Chopina 12, 62-511 Kramsk.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Kramsku.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 13 pracowników, tym kierownika, 5 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzymowie

ul. Kościelna 2, 62-513 Krzymów.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Krzymowie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia kierownika oraz 4 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbinku

Wierzbinek 40A, 62-619 Sadlno.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Wierzbinku.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 11 pracowników, w tym kierownika, 4 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu

ul. Główna 17, 62-580 Grodziec.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Grodźcu.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 6 pracowników, w tym kierownika oraz 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sompolnie

ul. Gimnazjalna 9, 62-610 Sompolno.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Miasta w Sompolnie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia kierownika oraz 5 pracowników socjalnych.

Miejsko-Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychwale

ul. Plac Wolności 21, 62-570 Rychwał.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy i Miasta w Rychwale.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 6 pracowników, w tym kierownika oraz 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie

ul. Strażacka 1, 62-540 Kleczew.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy i Miasta w Kleczewie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia kierownika oraz 3 pracowników socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie

ul. Kolejowa 25, 62-590 Golina.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Miejski w Golinie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 17 pracowników, w tym kierownika oraz 5 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Mieście

ul. Główna 16, 62-571 Stare Miasto.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Starym Mieście.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 17 pracowników, w tym kierownika, 4 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Skulsku

ul. Sikorskiego 6, 62-560 Skulsk.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Skulsku.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 7 pracowników, w tym kierownika oraz 3 pracowników socjalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie

ul. Konińska 8, 62-586 Rzgów.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Rzgowie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 7 pracowników, w tym kierownika oraz 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzu Biskupim

Plac Wolności 1, 62-530 Kazimierz Biskupi.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Kazimierzu Biskupim.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 15 pracowników, w tym kierownika, 4 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczynie

ul. Strzebińska 12d, 62-550 Wilczyn.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy w Wilczynie.

2. KAPITAŁ LUDZKI:

Ośrodek zatrudnia 16 pracowników, w tym kierownika, 3 pracowników socjalnych oraz opiekunki domowe.

Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w poszczególnych gminach powiatu realizują zadania wobec osób potrzebujących pomocy zgodnie z ustawami m.in. o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych. Oferta jednostek skierowana jest do mieszkańców gmin, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rychwale im. Piotra Janaszka

ul. Konińska 46, 62-570 Rychwał.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiat koniński.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Zajęcia dydaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze, rewalidacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze, logopedyczne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do niepełnosprawnych intelektualnie wychowanków i ze sprzężoną niepełnosprawnością. W 2006 r. – 96 wychowanków.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- utworzenie pracowni komputerowej,
- doposażenie sali rehabilitacyjnej,
- doposażenie pracowni gospodarstwa domowego.

Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie

ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiat Koniński.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do 100 osób (w 2007 r.), w tym 91 niepełnosprawnych intelektualnie i 9 przewlekle chorych.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- działania zmierzające do osiągnięcia wskaźników standaryzacji,
- uruchomienie sali rehabilitacji ruchowej,
- zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie poziomu standardu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ślesinie

ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiat Koniński.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

psychiatryczna opieka zdrowotna oraz rehabilitacja społeczna w formie terapii zajęciowej (zajęcia plastyczne, gospodarstwa domowego, biblioterapia, muzykoterapia, ergoterapia, zajęcia komputerowe, sportowe, rekreacyjne).

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do 35 osób chorych psychicznie (5 miejsc całodobowych).

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

– rozszerzenie działań środowiskowych,
rehabilitacja zawodowa.

Środowiskowy Dom Samopomocy im. Doktora Piotra Janaszka w Koninie

ul. Zagórska 3a, 62-504 Konin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Fundacja „Mielnica”

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- terapie zajęciowe w 5 pracowniach,
- terapie indywidualne i grupowe z zakresu socjoterapii, logopedii, muzykoterapii, psychoterapii i fizjoterapii,
- poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne,
- indywidualne zajęcia rozwoju aktywności,
- kółko teatralne,
- zajęcia kulturalne i rekreacyjne oraz turystyczno-krajoznawcze,
- motywowanie do uprawiania sportu,
- uczestnictwo w imprezach okolicznościowych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do 35 osób z upośledzeniem umysłowym.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Doskonalenie metod terapii.

Środowiskowy Dom Samopomocy (ośrodek wsparcia, pobytu dla osób niepełnosprawnych)

Głębockie 26A, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość”.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

ŚDS oferuje rehabilitację społeczną i ruchową, edukację i opiekę, wsparcie psychiczne rodzin, poradnictwo, imprezy kulturalne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do 30 osób w wieku od 16 do 48 lat (osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z ograniczoną sprawnością fizyczną). Ponadto prowadzona jest grupa wsparcia dla 20 dzieci w wieku 3-16 lat (niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych).

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Rozbudowa placówki wsparcia pobytu dziennego. Budowa i wyposażenie sali doświadczania świata dla dzieci i osób głęboko upośledzonych. Rozszerzenie zakresu usług i maksymalne wykorzystanie placówki. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w celu ich maksymalnego usamodzielnienia. Przełamywanie stereotypów na temat niepełnosprawności w środowisku lokalnym.

Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie

ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- udzielanie bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych, socjalnych,
- prowadzenie poradnictwa rodzinnego,
- udzielanie krótkoterminowego wsparcia dla osób w kryzysie,
- udzielenie wsparcia osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom,
- prowadzenie poradnictwa w zakresie niepełnosprawności,
- udzielanie schronienia w hotelu,

- prowadzenie interwencji w terenie,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach obywateli.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców powiatu konińskiego, które nagle znalazły się w sytuacji kryzysowej, doświadczających przemocy, przeżywających konflikty rodzinne, małżeńskie, które przeżyły katastrofę, gwałt, wypadek, straciły kontrolę nad swoim życiem. W 2007 roku wsparciem objęto 237 osób.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- pozyskanie większej liczby specjalistów,
- nawiązanie ściślejszej współpracy z OPS i innymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- kampania reklamowo-informacyjna,
- podnoszenie kwalifikacji i uprawnień poprzez organizowanie szkoleń i konferencji.

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 7 w Żychlinie

ul. Parkowa 11, 62-571 Żychlin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- zajęcia teatralne, czytelnicze, ekologiczne, plastyczne, sportowe, informatyczne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Zajęcia w świetlicy przeznaczone są dla dzieci z klas 0 – IV.

Liczba uczestników w 2007 r. – 25 osób.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Wzbogacenie księgozbioru naukowego, pomoce do ćwiczeń gimnastycznych (ławeczki).

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 16 w Liścu Wielkim

Liśiec Wielki, 62-571 Stare Miasto.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- wyrównywanie szans edukacyjnych i życiowych,
- poprawa funkcjonowania w szkole i rodzinie,
- wspieranie twórczego rozwoju dzieci,
- kształtowanie zainteresowań,
- organizowanie czasu wolnego.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Zajęcia w świetlicy przeznaczone są dla dzieci w wieku 7-13 lat z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD

ul. Strażacka 1, 62-540 Kleczew.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zarząd Miejsko-Gminny TPD w Kleczewie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- pomoc w nauce i rozwijaniu zainteresowań,
- uczenie konstruktywnego spędzania czasu wolnego i zasad dobrego wychowania,
- wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Zajęcia w świetlicy przeznaczone są dla 35 dzieci w wieku 6-16 lat, które pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, niezaradnych życiowo, niepełnych, wielodzietnych, bezrobotnych.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Wydłużenie czasu pracy placówki, zmiana lokalu, doposażenie placówki w sprzęt.

Ognisko Wychowawcze TPD w Lipicach

Lipice 13, 62-580 Grodziec.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zarząd Gminny TPD w Groźcu.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Placówka wsparcia dziennego czynna 2 razy w tygodniu po 2,5 godziny. Oferuje pomoc rodzinom w pokonywaniu trudności wychowawczych, pomoc w nauce, wdrażanie dzieci do korzystania z dóbr kultury i aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwój sportowych i artystycznych zainteresowań.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Zajęcia przeznaczone są dla 41 dzieci w wieku 6-16 lat, które pochodzą z rodzin z gminy Grodziec.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Wydłużenie czasu pracy placówki, poszerzenie oferty uczestnictwa w imprezach kulturalnych, założenie koła filmowego (zakup kamery).

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD

ul. Rynek 4e, 62-511 Kramsk.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zarząd Gminny TPD w Kramsku.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ognisko pełni funkcję w zakresie dziennego wsparcia dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wszechstronnego rozwoju osobowości, wyrównywania szans edukacyjnych oraz zapobiegania niedostosowaniu społecznemu.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i ich rodzin.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- wyposażenie placu zabaw,
- pozyskanie środków na zwiększenie liczby godzin opiekuńczych,
- doposażenie ogniska w pomoce dydaktyczne i gry świetlicowe.

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 10 przy Szkole Podstawowej w Golinie

ul. Wolności 20, 62-590 Golina.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Zajęcia w świetlicy przeznaczone są dla dzieci z rodzin patologicznych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i ich rodzin.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Pozyskanie większego, samodzielnego lokalu.

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 9 w Wilczynie

Wilczogóra 8, 62-550 Wilczyn.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Wspiera inicjatywy edukacyjne i prozdrowotne. Realizacja programu „Szansa”, którego celem była poprawa szans edukacyjnych i życiowych dzieci i młodzieży. Oferta zawiera zajęcia psychoedukacyjne, integracyjne, asertywności, korekcyjno-kompensacyjne, plastyczne, sportowe i informatyczne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Wilczynie pochodzących z rodzin wielodzietnych i potrzebujących pomocy.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Pozyskanie nauczycieli języka angielskiego, wychowania fizycznego i informatyki. Zwiększenie udziału w imprezach kulturalnych (wyjazdy do teatru, kina, na basen).

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 8 w Krzymowie

ul. Główna 46, 62-513 Krzymów.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- dożywianie wychowanków,
- prowadzenie pogotowia edukacyjnego (zajęcia komputerowe, ekologiczne, plastyczne, wyrównawcze),
- zajęcia sportowe, turystyczne, rekreacyjne,
- kultywowanie tradycji i obrzędów,
- pomoc wolontariuszy.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych uzależnieniami, ubóstwem, z rodzin wielodzietnych i niepełnych.

W 2006 r. opieką objętych było 25 dzieci ze szkoły podstawowej i gimnazjum.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- zajęcia z udziałem terapeuty i psychologa,
- zajęcia logopedyczne,
- pozyskanie środków na wycieczki dla dzieci,
- programy wyrównawcze i korekcyjne,
- nauka języka obcego.

Świetlica Socjoterapeutyczna nr 11 Brzeźnie

ul. Kwiatowa 20a, 62-513 Krzymów.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- dożywianie wychowanków,
- zajęcia edukacyjne i wspierające.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży w wieku 7-16 lat.

W 2006 r. opieką objętych było 22 dzieci.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- zwiększenie środków na dożywianie i działalność kulturalną (wycieczki do kina, na basen),
- refundowanie delegacji służbowych i zakup telefonu komórkowego.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Ślesinie

ul. Żwirki i Wigury, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zarząd Miejsko-Gminny TPD w Ślesinie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Opieka nad dziećmi z rodzin zagrożonych przez 20 godzin w miesiącu.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do 35 dzieci z rodzin biednych i zagrożonych.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- zwiększenie liczby godzin pracy placówki,
- wyposażenie placówki.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Rychwale

62-570 Rychwał.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zarząd powiatowy TPD.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- wyrównywanie szans życiowych i edukacyjnych,
- wspieranie twórczego rozwoju dzieci i młodzieży,
- kształtowanie zainteresowań,
- organizowanie czasu wolnego,

- działania profilaktyczno-terapeutyczne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży, ok. 25 osób.

Środowiskowe Ognisko Opiekuńczo-Wychowawcze „Pszczołki” w Sompolnie

ul. Warszawska 5, 62-610 Sompolno.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Zgromadzenie Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- opieka pedagogiczno-wychowawcza,
- dożywianie,
- organizowanie czasu wolnego.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do 50 dzieci i młodzieży ze środowiska lokalnego.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Zakup węgla na zimę i remont dachu.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wilczynie

62-550 Wilczyn.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo, Koło w Wilczynie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Kompleksowa rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych i terapia zajęciowa, a także poradnictwo i wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do osób niepełnosprawnych i z upośledzeniem umysłowym oraz ich rodzin. W Warsztatach Terapii Zajęciowej uczestniczy 35 osób.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- pomoc w aktywizacji zawodowej,
- włączenie grupy do projektów unijnych,
- zwiększenie liczby uczestników przynajmniej o 5 osób i zatrudnienie doradcy zawodowego.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Paprotni

ul. Wrzosowa 10, 62-513 Krzymów.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina Krzymów.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Usługi w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej, medycznej i ruchowej.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta przeznaczona jest do 35 osób niepełnosprawnych (2007 r.) ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i wskazaniem do uczestnictwa w WTZ.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Modernizacja zaplecza kuchennego, zakup sprzętu komputerowego, maszyny do haftu, maszyn i urządzeń stolarskich, doposażenie sali rehabilitacyjnej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nieborzynie

Nieborzyn 40A, 62-541 Budziszław Kościelny.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- rehabilitacja zawodowa, ruchowa i społeczna,
- rozwijanie zaradności osobistej i samodzielności,
- pomoc psychologiczna,
- terapie zajęciowe.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo, łącznie 30 osób (2007 r.).

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Mielnicy Dużej

Mielnica Duża 33a, 62-560 Skulsk.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Fundacja Mielnica.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Rehabilitacja zawodowa, ruchowa, lecznicza, psychologiczna i społeczna osób niepełnosprawnych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do 30 osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności (2007 r.).

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

Doposażenie i wymiana sprzętu w placówce.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sadlnie

Sadlno 7, 62-612 Sadlno.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Oddział Terenowy w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- rehabilitacja społeczna,
- rehabilitacja zawodowa,
- rehabilitacja fizyczna.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, wskazaniem do terapii w WTZ, powyżej 16 roku życia. W 2007 r. – 25 osób.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- konieczność rozbudowy placówki (pracownia i sala rehabilitacyjna),
- poszerzenie działalności o jedną pracownię (dla 5 osób niepełnosprawnych).

Schronisko dla Bezdomnych w Wilczynie

62-550 Wilczyn.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina Wilczyn.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Udzielanie czasowego lub stałego zamieszkania, wyżywienie, zapewnienie schronienia (6 pokoi jednoosobowych, jeden dwuosobowy), wspólna kuchnia, sanitariaty, sala telewizyjna. Ponadto kompleksowa pomoc opiekuńczo-wspomagająca dostosowana do indywidualnych potrzeb.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do osób pozbawionych dachu nad głową, wychodzących z uzależnień i bezdomności. Z reguły są to osoby starsze lub niepełnosprawne.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- działania psychologiczno-terapeutyczne,
- likwidacja barier architektonicznych.

Rodzina zastępcza niespokrewniona o charakterze pogotowia rodzinnego w Ślesinie

ul. 20-go Stycznia 3, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Zapewnienie dzieciom umieszczonym na podstawie postanowienia sądu opieki i wychowania.

Dbanie o rozwój emocjonalny dziecka, postępy w nauce, wspieranie rodzin biologicznych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci umieszczonych w rodzinie na podstawie postanowienia sądu.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU (POTRZEBY):

Potrzeby w zakresie zapewnienia wypoczynku dzieciom w czasie ferii i wakacji.

Zawodowa rodzina zastępcza niespokrewniona pełniąca obowiązki pogotowia rodzinnego w Golinie

Brzeźniak 1A, 52-590 Golina.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Pomoc rodzinie i dzieciom z problemami, zapewnienie opieki, dbanie o rozwój emocjonalny dziecka, wspieranie rodziny naturalnej.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci umieszczanych na podstawie postanowienia sądu oraz rodzin.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU (POTRZEBY):

Poszerzenie profilaktyki i skuteczniejsza pomoc rodzinom i dzieciom, dbanie o rozwój emocjonalny dziecka, wspieranie rodziny naturalnej.

Rodzina zastępcza niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego w Grodziecu

ul. Wrzosowa 1, 62-580 Grodziec.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom,

- zaspokojenie potrzeb rozwojowych oraz kompensowanie opóźnień,
- wspieranie więzi między dziećmi i ich rodzicami,
- umożliwienie dzieciom nawiązywania trwałych związków.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci i rodzin.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU (POTRZEBY):

Udział w szkoleniach.

Rodzina zastępcza zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego w Starym Mieście

ul. Lipowa 8, 62-571 Stare Miasto.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom,
- zaspokojenie potrzeb rozwojowych oraz kompensowanie opóźnień,
- wspieranie więzi między dziećmi i ich rodzicami,
- umożliwienie wypoczynku.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Opieką objęte były dzieci skierowane postanowieniem Wydziału Rodzinnego i Nieletnich SR w Koninie i Kole.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU (POTRZEBY):

Udział w szkoleniach poszerzających wiedzę o opiece nad dziećmi.

2.9.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Samorząd powiatu współpracuje z lokalnymi organizacjami należącymi do sektora pozarządowego w oparciu o przyjmowany corocznie uchwałą Rady Powiatu program współpracy Powiatu Konińskiego z organizacjami pozarządowymi.

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje organizacje należące do sektora pozarządowego, które prowadzą współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie. Współpraca ta odbywa się w formie zlecenia realizacji zadań własnych (18 przypadków) oraz doradztwa i konsultacji (15 przypadków).

Lista organizacji pozarządowych współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie

Lp.	Nazwa i adres	Charakterystyka działania	Kategorie klienta	Liczba osób objętych opieką w 2007 r.
1.	Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość”, ul. PCK 15, 62-500 Konin	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dorośli, dzieci, młodzież – zagrożeni wykluczeniem	300
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, ul. Noskowskiego 1 62-510 Konin	Prowadzenie procedur przysposabiania	Osoby starające się o przysposobienie dziecka	51
3.	Zarząd Gminny TPD w Kleczewie, ul. Strażacka 1, 62-540 Kleczew	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	35
4.	Zarząd Gminny TPD w Ślesinie, ul. Kleczewska 15, 62-561 Ślesin	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	32
5.	Zarząd Gminny TPD w Grodźcu, Pl. Abp. B Dąbrowskiego, 62-580 Grodziec	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	36
6.	Zarząd Gminny TPD w Kramsku, ul. Rynek 4, 62-511 Kramsk	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	43
7.	Zgromadzenie Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi, ul. Warszawska 5, 62-610 Sompolno	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	40
8.	Stowarzyszenie „Na Pożytek Publiczny”, ul. Z. Urbanowskiej, 62-500 Konin	Wielostronna działalność opiekuńczo-wychowawcza, terapeutyczna i resocjalizacyjna	Dzieci w wieku 6-16 lat z powiatu konińskiego	28
9.	Fundacja im. Doktora	Poprawa jakości życia osób	Osoby	128

	Piotra Janaszka „Podaj dalej”, ul. 11 Listopada 7a, 62-510 Konin	niepełnosprawnych, chorych, starszych, zagrożonych patologiami społecznymi, ubogich, z domów dziecka i innych potrzebujących pomocy oraz zwiększenie perspektyw ich rozwoju fizycznego, psychicznego i zawodowego, a także wielostronna działalność terapeutyczna, integracyjna i opiekuńczo-wychowawcza	niepełnosprawne, osoby uzależnione	
10.	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, ul. Szpitalna 43, 62-500 Konin	Wielostronna działalność na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin	Osoby niepełnosprawne i ich rodziny	40
11.	Fundacja „Mielnica”, ul. Szpitalna 43, 62-500 Konin	Wielostronna działalność na rzecz propagowania idei rehabilitacji dzieci i młodzieży, promocja i realizacja kompleksowej rehabilitacji. Wielostronna działalność terapeutyczna, m.in. prowadzenie ŚDS, WTZ, Klubu Środowiskowego	Osoby niepełnosprawne	150
12.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość”, Głębokie, 62-561 Ślesin	Wielostronna działalność terapeutyczna i opiekuńczo- wychowawcza	Osoby niepełnosprawne	100
13.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, ul. Szeligowskiego 1, 62-510 Konin	Zrzeszanie osób ze stwardnieniem rozsianym, wyzwalanie inicjatywy u chorych w kierunku leczenia i rehabilitacji, likwidacja barier psychologiczno-społecznych, działalność na rzecz poprawy sytuacji prawnej, ekonomicznej i zdrowotnej osób chorych na stwardnienie rozsiane	Osoby ze stwardnieniem rozsianym i ich rodziny	31
14.	Koniński Klub „Amazonki”, ul. Przemysłowa 41/84, 62-510 Konin	Rehabilitacja psychofizyczna, działalność oświatowa i kulturalna, profilaktyka raka piersi, sekcja opiekunek - wolontariat	Kobiety po mastektomii	50
15.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Zarząd Rejonowy w Koninie, ul. Okólna 41/84, 62-510 Konin	Działalność na rzecz poprawy sytuacji prawnej, ekonomicznej i zdrowotnej osób chorych na cukrzycę	Osoby chore na cukrzycę oraz ich rodziny	25

16.	Polski Związek Niewidomych, Zarząd Koła w Koninie, ul. Szarych Szeregów 4, 62-510 Konin	Społeczna integracja, rehabilitacja, ochrona interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji osób niewidomych i niedowidzących	Osoby niewidome i słabowidzące	50
17.	Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Społeczno-Sportowego „Sprawni Razem”, Oddział Terenowy – Konin, ul. Kaliska 19, 62-510 Konin	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz polepszanie stanu zdrowia dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim oraz propagowanie różnych form rehabilitacji	Osoby upośledzone umysłowo w stopniu lekkim i ich rodziny	120
18.	Stowarzyszenie Szkoła Twórczej Integracji, Milin 5, 62-511 Kramsk	Popularyzowanie i propagowanie wychowania do wartości, wiedzy o nauczaniu integracyjnym, wyrównywanie szans edukacyjnych, wspieranie inicjatyw integracyjnych, innowacji pedagogicznych	Osoby niepełnosprawne i inne	250
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk II”, ul. Turkusowa 1a, 62-504 Konin	Promocja aktywnego trybu życia dzieci i ich rodzin	Uczniowie klas integracyjnych	150
20.	Fundacja na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie”, ul. Mickiewicza 24, 62-500 Konin	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym z upośledzeniem umysłowym, niesienie pomocy dzieciom i osobom szczególnie uzdolnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz osobom niepełnosprawnym	Podmioty prowadzące działalność edukacyjną, opiekuńczo-wychowawczą wśród dzieci i młodzieży, dzieci z rodzin najuboższych i Domów Dziecka	50
21.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Pomóż sobie i innym”, ul. 20 Stycznia 32, 62-561 Śesin	Integracja uczestników ze środowiskiem lokalnym poprzez sport, turystykę, imprezy artystyczne; działalność edukacyjna w celu pogłębienia świadomości społecznej na temat chorób psychicznych, problemów osób nerwowo i psychicznie chorych; organizowanie pomocy socjalnej w środowisku	Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy i ich rodziny, osoby nerwowo i psychicznie chore	

2.10. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie powiatu konińskiego korzystał z szeregu możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, którymi dysponują Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i inne, korzystano z bardzo wskazanych przy sporządzaniu analiz diagnostycznych źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zmiany demograficzne, problem starzenia się mieszkańców

Zachodzące procesy demograficzne w istotny sposób oddziałują na sytuację społeczno-ekonomiczną ludności. Prognozy demograficzne zapowiadają umacnianie się pewnych trendów, co powoduje konieczność zaplanowania działań mających na celu dostosowanie polityki społecznej do skutków tych zmian oraz stymulowanie zjawisk sprzyjających niwelacji niekorzystnych trendów. Do zjawisk, które w największym stopniu wpływają na sytuację społeczno-ekonomiczną, należą spadek dzietności kobiet oraz wzrost przeciętnej długości życia. Jednoczesne nałożenie się na siebie tych dwóch zjawisk powoduje, że struktura społeczna w najbliższych latach będzie kształtować się odmiennie niż w minionych latach. Według *Prognozy demograficznej na lata 2003-2030* Głównego Urzędu Statystycznego, w poszczególnych grupach wiekowych, będzie się ona przedstawiała następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – do 2013 roku liczba dzieci i młodzieży będzie nadal maleć. Sytuacja ta może stać się szansą dla systemu edukacji, gdyż łatwiej będzie podołać obowiązkowi kształcenia i opieki nad dziećmi przy mniejszej populacji. Istniejąca infrastruktura i baza dydaktyczna może posłużyć do rozwoju bogatszej oferty edukacyjnej zarówno dla dzieci, które wymagają dodatkowej pomocy w nauce lub chcą rozwijać umiejętności, jak również dla dorosłych, którzy stoją obecnie przed koniecznością udoskonalania swoich umiejętności poprzez kształcenie ustawiczne i szkolenia.
- osoby w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyźni w wieku 18-65 lat) – charakterystyczne są tutaj dwa zjawiska. Po pierwsze, ma miejsce gwałtowny wzrost liczby

młodzieży (19-24 lat), która mimo dobrego wykształcenia ma trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sytuacji wysokiego bezrobocia w ogóle. Po drugie, w grupie osób w wieku aktywności zawodowej nastąpił wzrost udziału osób w wieku niemobilnym (powyżej 44 roku życia). W najbliższych latach stopniowo grupa ta będzie kończyć swoją aktywność zawodową i zasili grono osób w wieku poprodukcyjnym.

- osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat) – liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie przyrastać już w latach 2007-2013, zwiększając silną już obecnie presję na system zabezpieczenia społecznego. Ponadto jednym z obszarów zainteresowań polityki społecznej powinno stać się wspieranie aktywnej starości, tak aby coraz dłuższy czas jakim dysponują współcześni i przyszli seniorzy mógł być efektywnie i satysfakcjonująco wykorzystany.

W odniesieniu do sytuacji demograficznej powiatu konińskiego należy zwrócić uwagę na dwa determinanty. Pierwszy dotyczy stosunkowo dużego, bo sięgającego 25%, udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Wiąże się to z potrzebami odnoszącymi się do takich obszarów, jak edukacja i wychowanie, sport i rekreacja, organizacja czasu wolnego, a także z wchodzeniem tej grupy wiekowej na rynek pracy. Jednakże odsetek ludzi młodych z terenu powiatu ulega powolnemu zmniejszeniu, co zapowiada przyspieszenie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności i wpisuje się w prognozy demograficzne dla całego kraju. Druga przesłanka związana jest z przechodzeniem znaczniej grupy osób w wieku produkcyjnym, kończących działalność zawodową, do grona seniorów. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Niepełnosprawność

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji z pewnością przyczyni się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Jako jedną z przyczyn tak gwałtownego wzrostu liczebności tej grupy wskazuje się trudną sytuację na rynku pracy oraz jeszcze do niedawna funkcjonujące łagodne przepisy umożliwiające wycofywanie się z rynku pracy osób w okresie aktywności zawodowej. Nie ulega wątpliwości, że w związku z zakresem kompetencji samorządu powiatowego należy zaprogramować działania, które z jednej strony będą łagodziły skutki niepełnosprawności, np. poprzez systematyczne łamanie barier architektonicznych, a z drugiej ułatwiały poprzez rehabilitację powrót, przynajmniej części osób niepełnosprawnych, na rynek pracy. Dla seniorów

konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej opieki całodobowej, w pierwszym rzędzie mającej charakter rodzinny a dalej instytucjonalnej.

Rodzina, sytuacja dziecka

Analizując sytuację rodzin zamieszkujących powiat koniński należy zwrócić uwagę na trudności na rynku pracy i problemy finansowe, które w istotny sposób utrudniają im funkcjonowanie. Tymczasem trwałość więzów rodzinnych może przyczynić się do amortyzacji wielu bolączek i to nie tylko poprzez pomoc finansową czy też rzeczową. W polskim systemie niedostatecznego zabezpieczenia społecznego, rodzina stanowi jedno z najskuteczniejszych ogniw sieci bezpieczeństwa socjalnego. Dzięki oparciu w rodzinie realne jest funkcjonowanie w pewnym systemie wartości i zachowanie godności. Na podstawie obiektywnych danych można wnioskować o sytuacji współczesnych rodzin i o skutkach doświadczanych przez nie trudności. W okresie transformacji wiele nowych doświadczeń przypadło w udziale polskim rodzinom i wielokrotnie wpłynęły one znacznie na pogorszenie bądź poprawę jakości ich życia. Wśród tendencji negatywnych należy przede wszystkim wymienić:

- brak bezpieczeństwa ekonomicznego, na które rzutują: trudna sytuacja na rynku pracy, niski poziom zarobków, wysokie koszty edukacji dzieci, niemożność nabycia i utrzymania mieszkania związana z niedorozwojem budownictwa, w tym z brakiem lokali socjalnych. Na bariery w tym zakresie napotykają szczególnie młode małżeństwa i rodziny ubogie zamieszkujące powiat koniński.
- wzrost liczby zachowań patologicznych i niepożądanych społecznie. Zjawiska takie jak przemoc fizyczna w rodzinie, moralne znęcanie się nad członkami rodziny, nadużywanie alkoholu mogą być przyczyną, jak również skutkiem innych niekorzystnych zdarzeń i procesów. Prowadzą do osłabienia więzi rodzinnych, a nawet do rozpadu małżeństw (przemoc domowa, szczególnie na terenach wiejskich, wykazuje w powiecie konińskim tendencję wzrostową).
- brak dostatecznej infrastruktury zapewniającej zaspokojenie przez osoby młode ich potrzeb kulturalnych i sportowych, w szczególności w odniesieniu do młodzieży nastoletniej.
- niedostateczny poziom rozwoju instrumentów edukacji nieformalnej, uzupełniającej tradycyjny system szkolenia oraz zapewniającej osobom młodym twórcze spędzanie czasu wolnego.

W działaniach samorządu szczególne znaczenie powinny mieć inicjatywy zabezpieczające sytuację dziecka, które musiało opuścić rodzinę. Należy stawiać na opiekę rodzinną (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka), a dopiero, gdy ta będzie niewystarczająca

na instytucjonalną (domy dziecka). Powiat koniński prowadzi w tym zakresie przemyślaną politykę tworząc szeroką ofertę rodzinnej pomocy poprzez pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia zadań rodzin zastępczych. Jej wynikiem jest znaczne ograniczenie korzystania z opieki instytucjonalnej nad dzieckiem. Należy ponadto rozwijać ofertę szerokiego, bezpłatnego poradnictwa rodzinnego skierowanego do rodzin prowadzonego w ramach działań Ośrodka Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej.

Ubóstwo

Od 1996 roku można zaobserwować stały trend ubożenia pewnych grup ludności. Mimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków, corocznie coraz większy odsetek ludności znajduje się poniżej granic ubóstwa – zarówno opartych na miarach absolutnych, jak również relatywnych. Oznacza to, że coraz więcej rodzin nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz, że zwiększa się stopień zróżnicowania dochodowego w społeczeństwie. Długotrwałe ubóstwo wymusza zmianę stylu życia rodziny, powoduje wzrost poczucia beznadziejności i negatywnie wpływa na kierunek podejmowanych decyzji. Często może oznaczać rezygnację z zakupu nawet niezbędnych dóbr, typu lekarstwa czy przybory szkolne, a w rezultacie powoduje pogłębianie się trudności, które wymagają kolejnych nakładów finansowych (np. kolejne lekarstwa przy niezaleczonych chorobach lub korepetycje dla dziecka). Brak możliwości rekompensowania kolejnych potrzeb powoduje drastyczny spadek poziomu życia rodziny i może powodować powstawanie kolejnych niekorzystnych zjawisk: alkoholizmu, przemocy w rodzinie, osłabienia więzi rodzinnych, czy nawet przestępczości. Niepokojącym zjawiskiem jest dziedziczenie biedy.

Rozwiązywaniem problemu ubóstwa zajmują się przede wszystkim jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie gminnym, ale konieczne jest ich metodyczne i merytoryczne wsparcie w tych działaniach.

Bezrobocie

Pozycja członków rodziny na rynku pracy silnie wpływa na sytuację finansową gospodarstw domowych i relacje wewnątrz rodzin. Wśród problemów społecznych wymienianych przez respondentów, zdecydowanie na pierwszym miejscu stawiane było bezrobocie, szczególnie wśród kobiet (kobiety w powiecie konińskim stanowiły z końcem 2007 roku niemal 63% ogółu bezrobotnych), a także związane z nim konsekwencje negatywnie odbijające się na funkcjonowaniu rodziny. Zaliczono się do nich m.in. emigrację zarobkową członków rodzin, która doprowadza często do braku należytej opieki nad dziećmi i zaburzeń emocjonalnych wśród dzieci wynikających z długotrwałej rozłąki oraz – w skrajnych sytuacjach – do rozpadu związków małżeńskich. Zjawisko bezrobocia w odbiorze społecznym pogłębia

przekonanie o małych możliwościach podjęcia pracy w miejscu zamieszkania lub jego okolicy. Obserwacja uczestników badań na ten temat ma swe uzasadnienie w miernikach statystycznych. Stopa bezrobocia w powiecie w 2007 r. była prawie dwukrotnie wyższa od wojewódzkiej.

Ponieważ powodzenie na otwartym rynku pracy uzależnione jest od poziomu wykształcenia, bardzo wyraźnie widać, że wraz ze wzrostem cenzusu wykształcenia maleje zagrożenie ubóstwem. I odwrotnie, trudności na rynku pracy w największym stopniu dosięgają osoby słabo wykształcone, przyczyniając się do ich ubożenia. W tym kontekście należy widzieć fakt, iż największą grupą wśród ludności w powiecie konińskim były osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (39.507 osób), stanowiące ponad 40% mieszkańców w wieku 13 lat i więcej. Charakteryzując związek ubóstwa i sytuacji na rynku pracy, należy wskazać na małe szanse zatrudnieniowe słabo wykształconych mieszkańców, szczególnie z niektórych obszarów wiejskich. Chodzi tu głównie o rolników posiadających niewielkie gospodarstwa (blisko połowę gospodarstw rolnych w powiecie stanowią gospodarstwa o areale do 5 ha), z których dochody nie gwarantują rodzinom odpowiedniego poziomu życia, a także o osoby – z racji słabego wykształcenia – niejako skazane na wykonywanie niskopłatnych zajęć.

Wykluczenie i marginalizacja

Odrębna kategoria problemów dotyczy poszczególnych grup społecznych, które z racji niekorzystnie toczących się kolei losu, czynników mniej lub bardziej zawinionych doświadczają szczególnie silnej ekspozycji na zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Na terenie powiatu konińskiego można zidentyfikować następujące grupy znajdujące się w trudnej sytuacji: osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych, w szczególności osoby z problemem alkoholowym, osoby będące ofiarami przemocy, osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz osoby niepełnosprawne. Integracja tych grup wymaga wdrażania przemyślanych, kompleksowych programów, które będą uwzględniały specyfikę członków danej grupy.

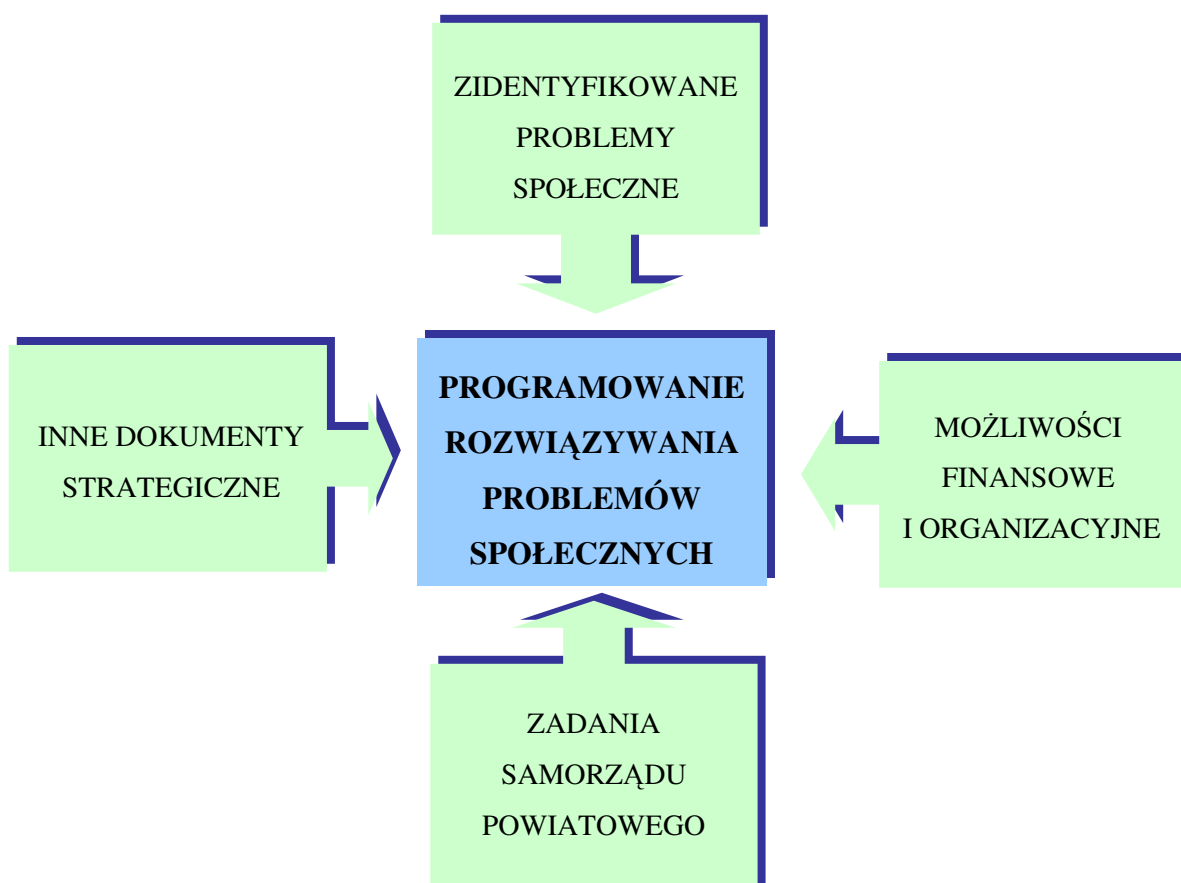
Kapitał społeczny i ludzki

W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnych społeczności wpływają również kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Samorząd powiatu konińskiego powinien rozwijać współpracę z sektorem pozarządowym, aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. Nie należy zapominać równocześnie o dalszej profesjonalizacji służb publicznych, a w szczególności pracowników zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz

Ośrodkach Pomocy Społecznej, którzy powinni stać się w niedługim czasie liderami i animatorami rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Szkolenia, rozwój zawodowy i zwiększone nakłady na służby społeczne powinny zaowocować zwiększoną efektywnością zawieranych kontraktów socjalnych, programowanych i realizowanych projektów socjalnych.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec tych kwestii w dokumencie programowym i nie wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ

Powyższy wykres przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych powiatu. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu powiatowego oraz warunki finansowe, nieco mniejsze, choć także istotne, inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części strategii przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

3.1. MISJA

**POWIAT KONIŃSKI WSPIERA RODZINĘ,
AKTYWNE PRZECIWDZIAŁA MARGINALIZACJI
SPOŁECZNEJ ORAZ DĄŻY DO AKTYWIZACJI
MIESZKAŃCÓW ZGODNIE Z ZASADAMI
DOBRA WSPÓLNEGO I POMOCNICZOŚCI**

ZWIĄZEK MISJI Z CELAMI STRATEGICZNYMI

***POWIAT KONIŃSKI WSPIERA RODZINĘ,
AKTYWNIIE PRZECIWDZIAŁA MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ
ORAZ DAŻY DO AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW ZGODNIE
Z ZASADAMI DOBRA WSPÓLNEGO I POMOCNICZOŚCI
POPRZEZ:***

**Zintegrowany system wsparcia rodziny, ze szczególnym
uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży**

**Aktywizację i integrację grup zagrożonych
wykluczeniem społecznym**

**Rozwój systemu rehabilitacji, aktywizacji i wsparcia
osób niepełnosprawnych oraz seniorów**

Partnerstwo na rzecz aktywizacji lokalnych grup społecznych

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny nr 1:

ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA RODZINY, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel operacyjny:

1.1. Rozwój systemu sprzyjającego rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.1.:

1.1.1. Podejmowanie kompleksowych działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom bądź rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium, szczególnie poprzez doszkalać kadr pomocy społecznej w powiecie.

1.1.2. Rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży poprzez doszkalać kadrę pedagogiczną w celu podniesienia poziomu i jakości edukacji, m.in. warsztaty, konferencje oraz zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny:

1.2. Rozwijanie systemu pomocy dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.2.:

1.2.1. Wsparcie rodziny biologicznej w środowisku oraz pomoc w przezwyciężaniu trudności materialnych, emocjonalnych i wychowawczych, w szczególności poprzez współpracę z gminnymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.

1.2.2. Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną:

- rozwój zastępczej opieki rodzinnej,
- dążenie do zabezpieczenia mieszkań dla wychowanków opuszczających system opieki zastępczej, w tym organizacja mieszkań chronionych.

1.2.3. Wspieranie rozwoju sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

1.2.4. Rozwijanie form współpracy i wsparcia rodzin biologicznych.

Cel operacyjny:

1.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.3.:

1.3.1. Rozwój poradnictwa i upowszechniania informacji z zakresu praw ofiar przemocy domowej.

1.3.2. Budowa interdyscyplinarnych zespołów złożonych z przedstawicieli samorządów terytorialnych, policji, ochrony zdrowia rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie i kwestie krzywdzenia dzieci.

1.3.3. Edukacja społeczna w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.

1.3.4. Wdrażanie programów pracy ze sprawcami przemocy.

1.3.5. Edukacja szkolna w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Cel operacyjny:

1.4. Wspieranie rodzin z dziećmi, w tym szczególnie z dziećmi niepełnosprawnymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.4.:

1.4.1. Rozwój opieki przedszkolnej – upowszechnianie ogródków jordanowskich, budowa projektów socjalnych związanych z opieką przedszkolną.

1.4.2. Wspieranie upowszechniania opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego i specjalnego.

1.4.3. Zwiększenie dostępu rodziców z dziećmi niepełnosprawnymi do rehabilitacji. Organizacja ośrodka dla dzieci niepełnosprawnych.

1.4.4. Poradnictwo, edukacja dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

Cel operacyjny:

1.5. Współpraca w tworzeniu spójnego systemu wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.5.:

- 1.5.1. Określenie potrzeb i możliwości w zakresie mieszkań (w tym chronionych) dla wychowanków usamodzielniających się.
- 1.5.2. Objęcie opieką i wsparciem psychologiczno-pedagogicznym wychowanków w procesie usamodzielniania.
- 1.5.3. Współpraca z samorządami gminnymi w zakresie zabezpieczenia mieszkań (lokali) dla usamodzielnianych wychowanków.
- 1.5.4. Przygotowanie mieszkania chronionego dla wychowanków.

Realizatorzy celów i kierunków działań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań, organizacje pozarządowe.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe, w szczególności miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

Efekty realizacji celów:

Sprawnie funkcjonujący system wsparcia na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, zapewniający dzięki współpracy poszczególnych uczestników i kompetencji kadry różnorodne formy pomocy, w szczególności uprzedzający sytuacje kryzysowe i zabezpieczający poszanowanie praw dzieci. W sytuacji kryzysowej system przyjmuje funkcje ratownicze i opiekuńcze, nie pozostawiając żadnego dziecka i rodziny z własnymi problemami.

Cel strategiczny nr 2:

**AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH
MARGINALIZACJĄ SPOŁECZNĄ**

Cel operacyjny:

2.1. Tworzenie systemu wsparcia dla osób pozostających bez pracy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.1.:

- 2.1.1** Rozwijanie stałej współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.
- 2.1.2** Objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, programy dla grup szczególnego ryzyka, w tym osób powyżej 50 r. ż.).
- 2.1.3** Wsparcie osób bezrobotnych w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy, włączenie sektora NGO, organizacji pracodawców.
- 2.1.4** Systematyczne podnoszenie jakości obsługi bezrobotnych przez personel PUP (szkolenia, podnoszenie kwalifikacji, system motywacji i oceny), zintegrowany system informatyczny, pozwalający w sposób łatwy i szybki pozyskać informację o wolnych miejscach pracy, nawiązać kontakt z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, co pozwoli monitorować lokalny rynek pracy, ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych zamieszkujących obszary zdegradowane i objęte rewitalizacją.
- 2.1.5** Rozwój działań polegających na podwyższaniu usług poradnictwa zawodowego poprzez promowanie na każdym etapie życia zawodowego idei planowania rozwoju zawodowego (szczególnie wśród młodzieży, np. targi pracy).
- 2.1.6** Rozwój poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, w tym dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Cel operacyjny:

2.2. Współpraca w zakresie tworzenia warunków sprzyjających ograniczaniu i eliminowaniu skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.2.:

- 2.2.1** Rozwój profilaktyki poprzez tworzenie i umacnianie środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie.

2.2.2 Umiejętne spędzanie czasu wolnego jako czynnik sprzyjający ograniczaniu skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny:

2.3. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku narkomanii i przestępczości.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.3.:

2.3.1 Zwiększenie świadomości w środowiskach lokalnych na temat zjawiska narkomanii i przestępczości – kampanie informacyjne i pogadanki.

2.3.2 Szkolenia na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii i przestępczości dla różnych grup zawodowych.

Cel operacyjny:

2.4. Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem, doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy: osób niepełnosprawnych i usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.4.:

2.4.1. Zwiększenie świadomości wśród osób niepełnosprawnych i ich rodzin na temat możliwości podjęcia pracy, uprawnień oraz korzyści z zatrudnienia.

2.4.2. Zwiększenie dostępności do usług doradcy zawodowego.

2.4.3. Podnoszenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych i wychowanków zwiększające możliwości na rynku pracy.

Realizatorzy celów i kierunków działań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe, w szczególności miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

Efekty realizacji celu:

Wzrost liczby osób zaktywizowanych i zintegrowanych ze społecznością lokalną. Wzrost liczby osób opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się, zmniejszająca się liczba osób popadających w bezdomność. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu kompleksowego wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin. Wzrost zaufania i poczucia bezpieczeństwa społecznego, spowodowanego zmniejszeniem się zjawiska niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży oraz zjawiska narkomanii i przestępczości.

Cel strategiczny nr 3:

ROZWÓJ SYSTEMU REHABILITACJI, AKTYWIZACJI I WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ SENIORÓW

Cel operacyjny:

3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.1.:

- 3.1.1.** Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem mediów lokalnych, broszur, ulotek.
- 3.1.2.** Opracowywanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 3.1.3.** Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.

Cel operacyjny

3.2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji, usług opiekuńczych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.2.

- 3.2.1.** Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich.
- 3.2.2.** Podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez systematyczne szkolenie kadr samorządowych.

- 3.2.3. Wspieranie profesjonalnych form pomocy przy udziale wolontariuszy.
- 3.2.4. Podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych dla osób niepełnosprawnych.
- 3.2.5. Umożliwienie szerszego korzystania z bazy rehabilitacyjnej WTZ i ŚDS dla osób niepełnosprawnych w środowisku.

Cel operacyjny:

3.3. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.3.:

- 3.3.1. Analiza i monitoring sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie.
- 3.3.2. Systematyczny lobbing na rzecz łamania barier architektonicznych.
- 3.3.3. Podejmowanie działań i realizacja programów mających na celu likwidowanie barier transportowych.
- 3.3.4. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej.
- 3.3.5. Budowa programów integrujących ze środowiskiem osoby zaburzone i chore psychicznie.
- 3.3.6. Wspieranie realizacji programów integracyjnych obejmujących niepełnosprawne dzieci od najmłodszych lat.
- 3.3.7. Podjęcie działań zmierzających do wdrażania instrumentów ekonomii społecznej, w tym utworzenia na terenie powiatu zakładu aktywności zawodowej.
- 3.3.8. Prowadzenie działań służących rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększających możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych, m.in. organizacja spółdzielni socjalnych.

Cel operacyjny:

3.4. Rozwój opieki rodzinnej i poprawienie standardu w placówkach instytucjonalnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.4.:

- 3.4.1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz ludzi starszych w promowaniu opieki rodzinnej.
- 3.4.2. Szkolenie profesjonalnych kadr zajmujących się opieką środowiskową.
- 3.4.3. Systematyczne podnoszenie jakości usług w domach pomocy społecznej.

- 3.4.4. Promowanie rodzinnych form wsparcia, w tym rodzinnych domów pomocy społecznej, mieszkań chronionych.
- 3.4.5. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.
- 3.4.6. Promowanie środowiskowych form wsparcia, w tym klubów seniora, dziennych domów pomocy i grup samopomocowych.
- 3.4.7. Propagowanie, stwarzanie warunków do rozwijania kształcenia seniorów (Uniwersytet Trzeciego Wieku) oraz wolontariatu wśród seniorów.

Realizatorzy celów i kierunków działań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pracodawców, wolontariat.

Efekty realizacji celu:

Zwiększenie wiedzy lokalnej społeczności na temat niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych. Jak największa liczba osób zatrudnionych i usprawnionych. Efektem realizacji celu winna być także wzrastająca jakość usług rehabilitacyjnych i społecznych oraz aktywny wolontariat.

Zwiększenie udziału seniorów w życiu publicznym, wysoka jakość świadczonych na ich rzecz usług socjalnych, zwiększanie dostępności i wiedzy na temat instytucji pomocowych i samopomocowych. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, wzrost liczby wolontariuszy, szczególnie młodych, działających na rzecz seniorów, poszerzenie oferty działań wspierających, integrujących, edukacyjnych.

Cel strategiczny nr 4:

PARTNERSTWO NA RZECZ AKTYWIZACJI LOKALNYCH GRUP SPOŁECZNYCH

Cel operacyjny:

4.1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.1.:

- 4.1.1.** Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów systemu poprzez systematyczne doszkalać pracowników socjalnych i rozwój kadr socjalnych z terenu gmin.
- 4.1.2.** Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie i formach świadczeń pomocowych.
- 4.1.3.** Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej.

Cel operacyjny:

4.2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.2.:

- 4.2.1.** Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań.
- 4.2.2.** Rozwój wolontariatu.
- 4.2.3.** Wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowisk lokalnych.
- 4.2.4.** Inspirowanie społeczności lokalnych powiatu do tworzenia własnych lokalnych systemów wsparcia i pomocy różnym grupom społecznym.
- 4.2.5.** Promocja i wspieranie aktywności i współpracy środowisk lokalnych, gospodarczych, pozarządowych i samorządowych na rzecz rozwoju społecznego.

Realizatorzy celów i kierunków działań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań.

Środki finansowe na realizację celów:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, pracodawcy.

Efekty realizacji celów:

Profesjonalna kadra merytoryczna, wysoka jakość usług świadczonych na rzecz beneficjentów pomocy społecznej, zróżnicowane formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i zwiększające się obszary tej współpracy. Wzrost aktywności społecznej lokalnej społeczności i świadomości własnych możliwości i potencjału (wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych).

3.3. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji o działaniach podejmowanych w każdym roku.

Koordynatorem realizacji strategii będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wdrażanie dokumentu monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów dokonywana będzie corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i następnie przedkładana Radzie Powiatu.

3.3.1. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

Celem oceny wdrażanych działań wykorzystane zostaną wskaźniki społeczne, odzwierciedlające ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju, w tym m.in.:

- dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, saldo migracji, dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych, liczba podopiecznych pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy,
- w obszarze dotyczącym rynku pracy – np. udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo, udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych z podziałem na poziom i kierunek wykształcenia, liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy, oraz te same wskaźniki w odniesieniu do osób niepełnosprawnych bezrobotnych,
- w obszarze dotyczącym edukacji i poziomu wykształcenia – np. liczba ludności z wykształceniem wyższym, liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim,
- wskaźniki społeczne: liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba osób opuszczających system pomocy społecznej, wychodzących z bezdomności, uzależnienia, liczba utworzonych mieszkań chronionych dla różnych grup potrzebujących, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej i zadań zleconych w tym zakresie (grupy wsparcia, rodzinne formy opieki nad dziećmi, seniorami i niepełnosprawnymi), ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów.
- wskaźniki ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

3.3.2. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Powiatu rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty można realizować w ramach:

- a. własnych zasobów samorządu (np. projekty PCPR),
- b. poprzez organizacje pozarządowe,
- c. poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Powiatu stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

- 1. Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.
- 2. Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).
- 3. Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

PROPONOWANE PROJEKTY – BANK POMYSŁÓW

Prezentowane projekty powstały w trakcie prac nad dokumentem strategicznym i przedstawiamy je na zasadzie „banku pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy wnioskodawcy projektów pozyskają na nie środki finansowe. Należy dodać, że zaproszenie do budowania projektów przekazano organizacjom pozarządowym i instytucjom działającym w obszarze polityki społecznej.

1. „Mogę pracować – prezentacja zawodów dla młodzieży niepełnosprawnej”

Wnioskodawca:	Fundacja na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie”, ul. Mickiewicza 24, 62-500 Konin
Cel strategiczny:	1. Zapoznanie młodzieży niepełnosprawnej z zawodami, różnymi grupami zawodów w sposób praktyczny. 2. Uzmysłowanie ograniczeń płynących z niepełnosprawności dla uczestników. 3. Zapoznanie pracodawców z możliwościami osób niepełnosprawnych.
Cele szczegółowe:	Pomoc w wyborze zawodu grupie ok. 75osób niepełnosprawnych (na przestrzeni 4 lat)
Grupa objęta działaniem:	Osoby niepełnosprawne biorące udział w projekcie

2 „Cykl sympozjów naukowych”

Wnioskodawca:	Fundacja na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie”, ul. Mickiewicza 24, 62-500 Konin
Cel strategiczny:	Podniesienie kompetencji i wiedzy osób zawodowo związanych z pomaganiem innym. Osią sympozjów będzie temat piętnowania i stygmatyzacji w różnych kontekstach
Cele szczegółowe:	Odbędą się cztery sympozja naukowe, w których udział weźmie 300 osób. Sympozja planowane są w cyklach rocznych
Grupa objęta działaniem:	Pracownicy różnych instytucji zajmujący się pomocą innym (korzyści: podniesienie wiedzy i umiejętności, wymiana

	doświadczeń, dostarczenie motywacji do pracy)
--	---

3. „Z wiedzą łatwiej pokonać trudności”

Wnioskodawca:	Fundacja na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie”, ul. Mickiewicza 24, 62-500 Konin
Cel strategiczny:	Podniesienie kompetencji i wiedzy rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych przez cykliczne spotkania i konsultacje ze specjalistami z ośrodków akademickich. Pozwoli to osobom z terenów wiejskich na dostęp do wysoko wyspecjalizowanej kadry
Cele szczegółowe:	Odbędzie się cykl spotkań (około 30) na przestrzeni 4 lat w różnych miejscach powiatu konińskiego. W spotkaniach weźmie udział ok. 300 osób
Grupa objęta działaniem:	Rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych (korzyści: zwiększy się ich wiedza i kompetencje na temat niepełnosprawności co zaowocuje lepszym radzeniem sobie z własnym problemami, a w perspektywie czasu pozwoli dziecku, podopiecznemu osiągnąć sukces edukacyjny, wychowawczy itp.

4. „Osada Integracji – Zakład Aktywności Zawodowej”

Wnioskodawca:	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Oddział Terenowy w Koninie, ul. Szeroka 8, 62-506 Konin
Cel strategiczny:	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez utworzenie ZAZ-u
Cele szczegółowe:	<ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie 60 osób niepełnosprawnych w ZAZ • rehabilitacja społeczna i zawodowa • organizacja konferencji i szkoleń

	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do życia.
Grupa objęta działaniem:	<ul style="list-style-type: none"> • osoby niepełnosprawne, • lokalne organizacje (możliwość zatrudnienia podopiecznych), • lokalny rynek usług (świadczenie usług przez ZAZ), • lokalne władze (promocja samorządów)

5. „Organizowanie i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zastępczych formach środowiska rodzinnego”

Wnioskodawca:	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Oddziału Powiatowego, ul. Noskowskiego 1, 62-510 Konin
Cel strategiczny:	Uaktywnienie procesu wspierania i rozwoju rodzin opiekuńczych oraz zaspokajanie potrzeb bezpieczeństwa, przynależności, rozwoju i stabilności dzieci w rodzinach zastępczych
Cele szczegółowe:	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie metod rekrutacji kandydatów na rodziców zastępczych oraz programu edukacji środowiska • zapewnienie jednolitej, standardowej formuły kwalifikowania i przygotowania kandydatów na rodziców zastępczych • organizowanie pomocy rodzinom zastępczym poprzez tworzenie grup wsparcia oraz uruchomienie ruchu samopomocowego • pozyskanie wolontariuszy do pracy z rodzinami • podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych • określenie modelu współpracy instytucjonalnej z rodzinami zastępczymi • tworzenie warunków dla „odbudowywania” domu podopiecznych rodzin zastępczych • diagnoza psychopedagogiczna u dzieci z rodzin zastępczych umożliwiająca zapobieganie zaburzeniom w zachowaniu • pomoc we wzajemnym zrozumieniu się i akceptacji rodziców i dzieci • prezentacja osób i rodzin, które odniosły sukces w pomocy

	dziecku zagubionemu w sieroctwie
Grupa objęta działaniem:	<ul style="list-style-type: none"> • podopieczni rodzin zastępczych • rodzice biologiczni dzieci przebywających w rodzinach opiekuńczych • osoby prowadzące rodziny zastępcze • potencjalni kandydaci na rodziców zastępczych

6. „Program PEAD

Wnioskodawca:	Bank Żywności w Koninie
Cel strategiczny:	Zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z najbiedniejszych rodzin
Cele szczegółowe:	Każdego roku Bank Żywności przekazuje na rzecz ludzi potrzebujących ponad 1,5 ton produktów spożywczych
Grupa objęta działaniem:	Podopieczni organizacji pozarządowych zajmujących się opieką nad ludźmi potrzebującymi pomocy – ok. 50.000 osób

7. „Zapobieganie problemom społecznym w powiecie konińskim”

Wnioskodawca:	Towarzystwo Profilaktyki Uzależnień „Wschodzące Słońce”, ul. Karłowicza 9/20, 62-510 Konin
Cel strategiczny:	Ograniczenie problemów społecznych w powiecie konińskim
Cele szczegółowe:	<ul style="list-style-type: none"> • ciekawe spędzanie czasu przez dzieci i młodzież • edukacja na temat zagrożeń występujących w społeczeństwie • zapobieganie uzależnieniom • pomoc psychologiczna • profilaktyka w szkołach i gminach
Grupa objęta działaniem:	Młodzież, dzieci, rodzice, nauczyciele, społeczności gmin

8. Olimpiada wiedzy o środkach psychoaktywnych – impreza profilaktyczna promująca zdrowy styl życia w środowisku dzieci i młodzieży, zamieszkałych w powiecie konińskim, połączona z konkursem plastycznym pod nazwą „Trzeźwość – wartością życia”

Wnioskodawca:	Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość”, ul. PCK 13, 62-500 Konin
Cel strategiczny:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpośrednie oddziaływanie na postawy i decyzje dotyczące sięgania po alkohol, narkotyki, leki i nikotynę poprzez dostarczenie ok. 3.000 dzieciom i młodzieży wiedzy o szkodliwym działaniu tych substancji 2. Kształtowanie umiejętności niezbędnych do zmiany świadomości oraz informowanie o szkodliwości środków psychoaktywnych 3. Praca nad modelowaniem postaw prozdrowotnych 4. Pomoc w kryzysach rozwojowych 5. Utrwalenie w formie plastycznej wizji dzieci i młodzieży dotyczącej zdrowego i aktywnego życia, wolnego od uzależnień
Cele szczegółowe:	<p>Zakres programowy olimpiady obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowania chroniące przed eksperymentowaniem • zintegrowany system profilaktyki problemowej obejmującej uzależnienia od substancji psychoaktywnych • wybrane zagadnienia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii • ogólnopolskie kampanie medialne promujące zdrowie, aktywność i trzeźwość • zasady ruchu abstynenckiego • umiejętność szukania pomocy w sytuacjach problemowych
Grupa objęta działaniem:	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie klas V i VI szkół podstawowych, • uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, • dyrektorzy szkół, nauczyciele i pedagodzy szkolni, • lokalna społeczność.

9. „Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem, doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”

Wnioskodawca:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Al. 1-go Maja 9, 62-510 Konin
Cel strategiczny:	Zwiększenie możliwości dostępu do rynku pracy oraz integracja społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną i zawodową
Cele szczegółowe:	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, • upowszechnienie aktywnej integracji i pracy socjalnej w powiecie, • włączenie osób niepełnosprawnych w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej realizowane w warsztatach terapii zajęciowej, wspieranie aktywności, samodzielności oraz motywowania do zatrudnienia.
Grupa objęta działaniem:	Działania podjęte w projekcie skierowane są do osób, które doświadczają największych trudności na rynku pracy z powodu niepełnosprawności bądź braku oparcia w rodzinie: osób niepełnosprawnych i wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

10. „Asystent Rodzinny”

Wnioskodawca:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Al. 1-go Maja 9, 62-510 Konin
Cel strategiczny:	Respektowanie prawa dziecka do życia w rodzinie
Cele szczegółowe:	<p>1. Wspieranie rodzin naturalnych we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>a) Zatrudnienie asystentów rodzinnych – pracowników socjalnych do pracy z rodziną w zakresie wzmacniania kompetencji rodzin naturalnych, konstruktywnego rozwiązywania sytuacji kryzysowych, zwiększenia świadomości potrzeb dziecka, poprawy komunikacji i relacji w rodzinie, poprawa wizerunku rodziny w środowisku treningu</p>

	<p>ekonomicznego, motywacji do leczenia, podjęcia zatrudnienia ect. Będą to pracownicy wykonujący zadanie w terenie, w miejscu zamieszkania rodziny. Asystenci zostaną skierowani do rodzin, którym zostały ograniczone prawa rodzicielskie w dwóch sytuacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w wyniku współpracy z kuratorem rodzinnym, gdy istnieje realne zagrożenie zabrania dziecka z rodziny (zapobieganie izolacji), – w sytuacji powrotu dziecka do rodziny naturalnej z pogotowia rodzinnego, w celu wzmocnienia efektów prowadzonej pracy z rodziną biologiczną (bezpieczny i trwały powrót). <p>Chcielibyśmy wypracować nową formę pomocy dla rodzin, która jest znacznie lepsza niż metoda izolowania dziecka poza rodziną.</p> <p>b) Przeprowadzenie dwóch szkoleń dla asystentów rodzinnych na temat indywidualnego planu pracy z dzieckiem i rodziną w celu wzmacniania pozytywnego potencjału dziecka i rodziny.</p> <p>Program szkolenia autorstwa PCPR będzie obejmował zapoznanie z celami, założeniami, oczekiwaniami, Zespołem Wsparcia Rodziny w powiecie, formami pracy z rodziną, indywidualnymi planami pracy z rodziną. Asystenci pracować będą pod kierunkiem specjalistów z PCPR, którzy prowadzić będą ścisły nadzór i superwizje co najmniej raz w miesiącu dla każdego asystenta</p>
<p>Grupa objęta działaniem:</p>	<p>Rodziny niewydolne wychowawczo, którym zagraża ograniczenie władzy rodzicielskiej lub którym zostały ograniczone prawa rodzicielskie.</p>

11. Mieszkania chronione

<p>Wnioskodawca:</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Al. 1-go Maja 9, 62-510 Konin</p>
<p>Cel strategiczny:</p>	<p>Zapewnienie wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawczym przejściowych</p>

	warunków do zamieszkania.
Cele szczegółowe:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione. 2. Wyposażenie mieszkania w niezbędny sprzęt i meble. 3. Przygotowanie i wprowadzenie regulaminu korzystania z mieszkania chronionego.
Grupa objęta działaniem:	Wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze, którzy przejściowo wymagają zamieszkania w warunkach chronionych z powodu braku lokalu bądź potrzeby kontynuowania specjalistycznej pomocy w trakcie usamodzielniania.

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać.

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów społecznych środowiska lokalnego, oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.